

KOMMUNALREFORMEN – DE POLITISKE AFTALER

Udgivet af: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Publikationen kan bestilles hos:

Schultz Boghandel

E-mail: schultz@schultz.dk

Tlf.nr.: 43 22 72 88 / 43 22 73 06

Publikation

Omslag: Manipulation.as

Foto: Dorling Kindersley

Tryk: Schultz Grafisk A/S

Oplag: 3.000 stk.

Pris: gratis

ISBN-nr: 87-7601-199-2

Elektronisk publikation

Produktion: Schultz Grafisk A/S

ISBN-nr: 87-7601-201-8

Publikationen kan hentes på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside: www.im.dk

Indhold

Indledning

Aftale om strukturreform

Indgået d. 24. juni 2004

Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti.

Udmøntningsplan

Indgået 24. september 2004

Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti.

Inddelingsaftalen

Indgået d. 3. marts 2005

Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om den kommunale inddeling pr. 1. januar 2007.

Aftale om en kommunal finansieringsreform

Indgået 27. februar 2006

Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre.

Indledning

Med denne publikation har Indenrigs- og Sundhedsministeriet ønsket at tilvejebringe en samlet oversigt over de centrale politiske aftaler, der samlet ligger bag kommunalreformen.

I juni 2004 indgik regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti en aftale om gennemførelsen af en kommunalreform bestående af tre hovedelementer: Et nyt kommunalt danmarkskort, en ny opgavefordeling og en finansierings- og udligningsreform.

Den overordnede aftale om kommunalreformen fra juni 2004, der indeholdt en beskrivelse af den nye opgavefordeling blev i september samme år suppleret af en udmøntningsplan indeholdende bl.a. et nyt regionskort, hvoraf afgrænsningen af regionerne fremgår og en oversigt over placeringen af lokale statslige arbejdspladser i forbindelse med reformen.

I marts 2005 indgik regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre en aftale om den fremtidige kommunale inddeling. Endelig indgik regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre i februar 2006 en aftale om en kommunal finansieringsreform.

Ovennævnte aftaler om kommunalreformen er alle at finde i nærværende publikation. Formålet med her at publicere de fire politiske aftaler om kommunalreformen er at give læseren mulighed for at danne

sig et samlet overblik over de politiske visioner og aftaler om kommunalreformen.

Opmærksomheden skal henledes på, at KL og Indenrigs- og Sundhedsministeriet samtidig med nærværende publikation udgiver publikationerne [”Kommunalreformens gennemførelse – en status”] og [”Det kommunale selvstyre – på tærskelen til en ny struktur”]

Aftale om strukturreform

Juni 2004

Aftale om strukturreform, juni 2004

Publikationen kan bestilles hos:

Danmark.dk

Tlf.: 1881

www.netboghandel.dk <<http://www.netboghandel.dk/>>

På danmark.dk tages der alene imod bestillinger pr. telefon eller elektronisk.

Henvendelse om publikationen kan i øvrigt ske til:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

1. økonomiske kontor

Slotsholmsgade 10-12

1216 København K

Tlf. 33 92 33 60

Tryk: Nordsjællands Trykcenter

ISBN: Trykt udgave:

87-7601-095-3

Elektronisk udgave:

87-7601-096-1

Oplag: 16.000 eksemplarer.

Pris: Publikationen er gratis.

Publikationen er tilgængelig på internettet på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside (www.im.dk).

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 – Aftale om strukturreform	5
Kapitel 2 – Sundhedsområdet	33
Kapitel 3 – Beskæftigelsesområdet	39
Kapitel 4 – Det almene gymnasium og hf	45
Kapitel 5 – Voksenuddannelsescentre (VUC) og forberedende voksenundervisning (FVU)	49
Kapitel 6 – Sygeplejerskeuddannelsen og radiografuddannelsen	53
Kapitel 7 – Social- og sundhedsuddannelser (SOSU)	55
Kapitel 8 – Socialområdet	57
Kapitel 9 – Specialundervisning	61
Kapitel 10 – Erhvervsområdet	65
Kapitel 11 – Kollektiv trafik	67
Kapitel 12 – Vejområdet	69
Kapitel 13 – Natur- og miljøområdet	71
Kapitel 14 – Planlægningsområdet	73
Kapitel 15 – En bedre betjening af borgerne	77
Kapitel 16 – Skatteområdet	79
Kapitel 17 – Kulturområdet	83
Kapitel 18 – Placering af øvrige opgaver	85

1. Aftale om strukturreform

mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti.

Indledning

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti er enige om, at der er behov for en reform af rammerne for varetagelsen af de offentlige opgaver og den offentlige service.

Målet med reformen er at fastholde og videreudvikle en demokratisk styret offentlig sektor, hvor der er etableret et solidt fundament for en fortsat udvikling af det danske velfærdssamfund.

Vi har i Danmark en lang tradition for at tage os af de mest sårbare i vores samfund og investere i mennesker og fremtiden. Det skal den offentlige sektor have endnu bedre muligheder for at gøre fremover.

Vi skal derfor fremtidssikre den decentrale offentlige sektor, som er et særkende for Danmark, ved at skabe bæredygtige enheder med et klart ansvar for at levere velfærdsydelser af høj kvalitet til danskerne.

Fremtidens større kommuner giver muligheder for en bedre opgaveløsning, hvor flere velfærdsopgaver kan løses i kommunerne. Med flere opgaver placeret lokalt skal demokratiet styrkes, idet flere politiske beslutninger træffes lokalt. Der skal arbejdes for at brede demokratiet ud, så borgerne inddrages aktivt i beslutningerne. Fremtidens kommuner skal finde nye former for inddragelse af borgere og brugere i de lokale beslutninger.

Reformen hviler på et omfattende forarbejde. Strukturkommissionens betænkning, der blev efterfulgt af en bred høring og debat har dannet grundlag for den politiske proces, som nu er mundet ud i denne aftale om de overordnede principper for fremtidens offentlige sektor. Gennemførelsen af aftalen forudsætter et stort lovgivningsarbejde.

Reformen tegner en ny offentlig sektor, hvor kommuner, regioner og stat har hver sin opgavemæssige identitet. Staten fastlægger de overordnede rammer. Kommunerne varetager de direkte borgerrettede opgaver og bliver dermed for borgere og virksomheder hovedindgangen til den offentlige sektor. Fem nye regioner får ansvaret for sundhedsvæsenet, bliver dynamo for

den regionale udvikling og får ansvaret for at løse større driftsopgaver for kommunerne.

Med aftalen reduceres antallet af skatteudskrivende niveauer fra tre til to.

Forligspartierne er enige om, at aftalen om en strukturreform danner en fælles og forpligtende ramme for videreudviklingen af den offentlige sektor.

Partierne er enige om inden udgangen af september 2004 at udarbejde en plan for den nærmere lovgivningsmæssige udmøntning af aftalen.

I den sammenhæng vil regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti samtidig understrege, at man fortsat meget gerne ser, at strukturreformen gennemføres af et bredt flertal. Forligspartierne er derfor åbne for at udvide forligskredsen – inden udmøntningsplanen endeligt færdiggøres ultimo september – med partier, der ønsker at tilslutte sig den foreliggende aftale.

I forhold til partier, der ikke ønsker at indgå i den samlede forligskreds, inviterer forligspartierne partierne til at tiltræde de dele af det samlede forlig, som det enkelte parti kan tilslutte sig (uden vetoret), og dermed til at deltage i den lovgivningsmæssige udmøntning på det pågældende område, således at lovgivningen i forbindelse med gennemførelsen af strukturreformen kan gennemføres med det bredest mulige flertal.

Opgavefordelingen i fremtidens offentlige sektor

Med denne aftale gennemføres en grundlæggende reform af den offentlige sektor. Amterne nedlægges, og der etableres fem folkevalgte regioner. Større og bæredygtige kommuner får ansvaret for at varetage langt de fleste borgervendte opgaver. I det følgende er den aftalte opgavefordeling beskrevet i hovedtræk. Der henvises i øvrigt til de senere kapitler, hvor opgave- og ansvarsfordeling er beskrevet for de enkelte sektorområder.

På socialområdet, hvor regionerne i udgangspunktet er tillagt at drive en række af de nuværende amtslige institutioner, skal der i løbet af 2006 være en drøftelse mellem forberedelsesudvalgene, der forbereder de nye regioner, og kommunerne/sammenlægningsudvalgene med henblik på at undersøge, om amtslige institutioner med fordel kan overgå til beliggenhedskommunerne allerede fra reformens ikrafttræden i 2007. I de tilfælde, hvor en

kommune ønsker at overtage en institution, men hvor der ikke kan opnås enighed, træffer delingsrådene endelig afgørelse, efter de retningslinier der er fastsat herfor.

I tilknytning til de ændringer af opgavefordelingen, der finder sted som led i strukturreformen, noterer forligspartierne samtidig, at der over årene har fundet en glidende decentralisering sted af opgaver til kommunerne. Partierne er enige om, at denne udvikling bør fortsætte. For at understøtte dette skal det kontaktudvalg, der etableres mellem regionen og kommunerne i regionen, derfor mindst én gang i hver valgperiode drøfte, om der i regionen er sociale institutioner, som mere hensigtsmæssigt kan overgå til den pågældende beliggenhedskommunes ansvar.

Kommunerne

Kommunerne får ansvaret for at løse langt de fleste velfærdsopgaver. Der er således enighed om at overføre en række opgaver fra amterne til kommunerne, som i og med, at de bliver større, vil være i stand til at løse flere opgaver.

Med dannelsen af nye stærke kommuner er der skabt grobund for at give disse en større rolle i forhold til den lokale egns udvikling. Med en større faglig bæredygtighed i kommunerne vil de selvstændigt kunne varetage flere opgaver af teknisk og miljømæssig karakter samt kunne sikre en bedre infrastruktur og erhvervsudvikling.

Forligspartierne er enige om, at kommunerne fremover skal varetage en række yderligere opgaver:

- En styrket rolle i sundhedsvæsenet, hvor kommunerne tilskyndes til en effektiv forebyggelses-, trænings- og plejeindsats.
- Al genoptræning, der ikke foregår under sygehusindlæggelse.
- Jobcentre, der etableres i samarbejde mellem kommunerne og AF.
- Myndigheds- og finansieringsansvaret for alle sociale tilbud til borgerne.
- Institutioner for børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer.
- Myndigheds- og finansieringsansvaret for den vidtgående specialundervisning.
- Specialskoler, bortset fra de lands- og landsdelsdækkende.

- Myndigheds- og finansieringsansvaret for størstedelen af specialundervisningen for voksne.
- Tilbud om erhvervsservice.
- Større ansvar for den kollektive trafik.
- Ansvar for størstedelen af de hidtidige amtsveje.
- De fleste nuværende amtslige natur- og miljøopgaver.
- Større kompetence inden for den fysiske planlægning.
- Større ansvar for de lokale kulturtilbud.

Kommunerne får herudover mulighed for at løse en række borgerrettede opgaver på vegne af andre myndigheder i kommunale servicecentre.

Regionerne

Nye regioner får ansvaret for sundhedsvæsenet og dermed ansvaret for sygehusene og hele sygesikringsområdet, herunder praktiserende læger og speciallæger.

Regionerne får endvidere en række positivt afgrænsede opgaver i forhold til den regionale udvikling og i forhold til at løse en række opgaver som den enkelte kommune ikke hensigtsmæssigt kan løse.

Forligspartierne er enige om, at regionerne varetager følgende opgaver:

- Ansvar for sygehusvæsenet, herunder den behandlende psykiatri, og hele sygesikringsområdet.
- Ansvar for udarbejdelse af udviklingsplaner, der skal indeholde en samlet overordnet vision for regionens udvikling på områderne natur og miljø, erhverv, turisme, beskæftigelse, uddannelse og kultur samt udviklingen i regionens udkantsområder og landdistrikter. Regionerne får mulighed for at koordinere tiltag på disse områder og sekretariatsbetjener de nye regionale vækstfora.
- Ansvar for en række institutioner for udsatte grupper og grupper med særlige behov.
- Oprettelse af trafikselskaber i hele Danmark. Trafikselskaberne får ansvaret for den kollektive busstrafik i regionen samt de amtsbaner, der ikke overgår til staten.

Endelig kan regionerne efter aftale med kommunerne være entreprenører på kommunale opgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionernes opga-

ver, og hvor de derfor har særlige kompetencer i forhold til opgavevaretagelsen. Det kan eksempelvis være tilfældet på genoptræningsområdet.

Staten

For at sikre sammenhæng i opgavevaretagelsen overflyttes visse opgaver til staten. Det betyder, at det almene gymnasium og hf placeres i staten sammen med de øvrige ungdomsuddannelser. Staten overtager samtidig ansvaret for voksenuddannelsescentrene (VUC), den forberedende voksenundervisning (FVU) herunder ordblindeundervisningen, sygeplejerske- og radiografuddannelserne samt SOSU-uddannelserne.

De amtslige videnscentre, de statslige videns- og formidlingscentre og hjælpemiddelinstitutionen samt den mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende specialrådgivning samles organisatorisk under én paraply – en national videns- og specialrådgivningsorganisation – med en bestyrelse bestående af repræsentanter for stat, regioner, kommuner og brugerorganisationer.

Det overordnede vejnet samles i staten, som også overtager ansvaret for de amtsbaner, der ikke overdrages til trafikselskaberne.

Skatte- og inddrivelsesopgaverne samles i staten, men den almindeligt forekommende borgerbetjening på skatteområdet vil fortsat blive varetaget af kommunerne.

Staten varetager fremover den generelle administration og udbetaling af EU's strukturfondsmidler. Endelig får staten på miljø- og planområdet samt på kulturområdet tillagt visse af de nuværende amters opgaver.

Kommunerne

Kommuneinddelingen

Forligspartierne er enige om, at den løbende opgaveoverførsel til kommunerne siden sidste kommunalreform samt borgernes stigende forventninger til kvaliteten og effektiviteten af de kommunale ydelser har skabt behov for større kommuner. Behovet for større kommuner er yderligere forstærket ved de opgaveflytninger til kommunerne, der er aftalt mellem forligspartierne.

Der er desuden enighed om, at kommunesammenlægninger vil mindske behovet for kommunale samarbejder. Hermed vil der blive skabt grundlag for en mere klar ansvarsfordeling og dermed en mere overskuelig forvalt-

ningsstruktur for borgerne. Desuden vil vilkårene for den demokratiske kontrol og den tværgående prioritering af opgaverne blive forbedret.

Forligspartierne opfordrer derfor de mindre kommuner til at finde sammen i nye større kommuner.

Strukturkommissionen vurderede, at kommuner med en mindstestørrelse på 20.000 indbyggere vil kunne sikre rammerne for en tilfredsstillende faglig bæredygtighed i løsningen af de væsentligste nuværende opgaver.

Forligspartierne finder, at med den foreliggende aftale, hvor kommunerne tildeles yderligere ansvar, vil et indbyggertal på i størrelsesordenen minimum ca. 30.000 indbyggere være et godt sigtepunkt for dannelsen af nye bæredygtige kommuner. Dannelsen af de nye kommuner bør tage hensyn til kulturel og erhvervsmæssig samhørighed, ligesom det bør tilstræbes, at der indgår såvel landområder som byområder i de nye kommuner.

I kommuner med under ca. 20.000 indbyggere, hvor der ikke er opbakning til en kommunesammenlægning, der kan bringe indbyggertallet op på ca. 20.000 indbyggere vil der som et alternativ skulle indgås et forpligtende samarbejde med en eller flere kommuner med henblik på at sikre den faglige bæredygtighed for opgavevaretagelsen.

De forpligtende samarbejder

Formen for de forpligtende samarbejder vil være delegation. Det betyder, at den eller de kommuner, der delegerer en opgave til en anden kommune, vil bevare ansvaret – herunder det økonomiske ansvar – for opgaven, idet alene udøvelsen vil skulle overlades til en anden kommune. Da ansvaret bevares i den delegerende kommune, vil medarbejderne på de enkelte opgaveområder ikke fuldt ud kunne samles i én kommune. Det vil derfor være en betingelse for indgåelse af et forpligtende samarbejde, at befolkningsunderlaget for opgaven er på mindst ca. 30.000 indbyggere for derved at sikre den nødvendige faglige bæredygtighed i den kommune, der får overladt udøvelsen af opgaven.

Det forpligtende samarbejde skal som minimum omfatte: Beskæftigelsesområdet, visitationsfunktioner på socialområdet, den samlede specialundervisning i specialklasser mv., specialundervisningen for voksne, al genoptræning, der ikke foregår under sygehusindlæggelse samt de opgaver på natur

og miljøområdet, som kommunerne overtager fra de nuværende amter. Det forpligtende samarbejde skal for de nævnte opgaver omfatte en fast kreds af kommuner.

Af hensyn til en enstrengt varetagelse af visse opgaver vil også nogle af de hidtidige kommunale opgaver skulle indgå i samarbejdet. Det gælder blandt andet kontanthjælpsområdet, specialundervisningen i specialklasser, visitationsfunktioner mv.

Et forpligtende samarbejde kan kun indgås med en geografisk nabokommune.

Forligspartierne er enige om, at der skal tages særlige hensyn til de øer, der i dag udgør – eller er på vej til at danne – én selvstændig kommune, og hvor kommunalbestyrelsen ikke ønsker, at kommunen skal indgå i en kommunesammenlægning. Disse kommuner vil derfor blive anmodet om at fremkomme med bidrag til, hvordan bæredygtighed kan sikres ved forpligtende samarbejder med kommuner på fastlandet.

Tilbage melding fra kommunerne

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil senest den 1. juli 2004 rette henvendelse til landets kommunalbestyrelser med anmodning om, at kommunalbestyrelserne senest den 1. januar 2005 over for ministeriet oplyser, hvordan den nødvendige bæredygtighed ønskes opnået.

Kommunalbestyrelserne i kommuner med mindre end 20.000 indbyggere skal i den forbindelse oplyse, hvilken kommunesammenlægning kommunalbestyrelsen ønsker at indgå i. Hvis kommunalbestyrelsen ikke ønsker at indgå i en kommunesammenlægning, skal kommunalbestyrelsen oplyse, med hvilken kommune eller med hvilke kommuner den har indgået en aftale om at danne et forpligtende samarbejde.

Den kommunale inddeling vil med udgangspunkt i kommunalbestyrelsernes ønsker blive fastsat af indenrigs- og sundhedsministeren i overensstemmelse med reglerne i en ny inddelingslov. Udkast til ministerens beslutning drøftes mellem forligspartierne. Der forudsættes enighed mellem forligspartierne om alle væsentlige inddelingsspørgsmål.

Tilsvarende vil det med udgangspunkt i kommunalbestyrelsernes aftaler herom blive fastsat mellem hvilke kommuner, der skal indgås forpligtende samarbejder.

I det omfang en kommune på mindre end ca. 20.000 indbyggere ikke har indgået en aftale med en eller flere kommuner om en sammenlægning eller et forpligtende samarbejde, vil indenrigs- og sundhedsministeren efter samråd med de involverede kommuner og i enighed med forligspartierne kunne træffe afgørelse om en kommunesammenlægning.

Processen for dannelsen af de nye kommuner

I november 2005 afholdes valg til kommunalbestyrelserne i de nye, sammenlagte kommuner og til kommunalbestyrelserne i landets øvrige kommuner.

De nyvalgte kommunalbestyrelser i kommuner, der ikke indgår i en kommunesammenlægning, fungerer i overensstemmelse med reglerne i den kommunale styrelseslov og den kommunale valglov med virkning fra 1. januar 2006 som kommunalbestyrelser for de hidtidige kommuner.

De nyvalgte kommunalbestyrelser for de nye, sammenlagte kommuner, fungerer i 2006 som sammenlægningsudvalg, der har kompetence til at forberede kommunesammenlægning.

Funktionsperioden for kommunalbestyrelserne i de kommuner, der indgår i en kommunesammenlægning, forlænges samtidig ved lov med ét år til udgangen af 2006.

Sammenlægningsudvalgenes kompetence fastsættes med udgangspunkt i den kompetence, der var tillagt sammenlægningsudvalget i forbindelse med kommunesammenlægningen på Bornholm.

Det vil derudover blive fastsat, at visse af de hidtidige kommunalbestyrelseres økonomiske dispositioner, herunder iværksættelse af større anlægsinvesteringer og tillægsbevillinger, skal godkendes af sammenlægningsudvalgene.

Sammenlægningsudvalgene skal således løbende informeres om den økonomiske udvikling, herunder likviditetsudviklingen, i sammenlægningskommunerne.

Sammenlægningsudvalgenes udgifter til administration mv. i 2006 afholdes af de deltagende kommuner. Betalingen fordeles efter beskatningsgrundlag.

Den nye kommunale inddeling træder i kraft den 1. januar 2007.

Styrelsesforhold

Antallet af medlemmer til kommunalbestyrelserne for de nye, sammenlagte kommuner fastsættes efter ønske fra kommunalbestyrelserne i de kommuner, der indgår i sammenlægningen, såfremt der kan opnås enighed mellem kommunalbestyrelserne om et ulige antal medlemmer mellem 25 og 31. I tilfælde af uenighed fastsættes medlemstallet til mellem 25 og 31 medlemmer for kommunalbestyrelsernes første funktionsperiode med:

- 25 medlemmer i kommuner med 20-40.000 indbyggere
- 27 medlemmer i kommuner med 40-60.000 indbyggere
- 29 medlemmer i kommuner med 60-80.000 indbyggere
- 31 medlemmer i kommuner med mere end 80.000 indbyggere

For de kommende funktionsperioder (med virkning fra 1. januar 2010) fastsættes antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer i alle kommuner med mindst 20.000 indbyggere i kommunens styrelsesvedtægt, idet antallet fastsættes til et ulige antal mellem 19 og 31 medlemmer, i Københavns Kommune dog højst 55.

For kommuner med under 20.000 indbyggere kan medlemstallet fastsættes som hidtil.

Nærdemokrati

Med overdragelse af nye opgaver til kommunerne vil der blive skabt grundlag for en styrkelse af det lokale demokrati. Samtidig giver større og mere bæredygtige kommuner mulighed for, at centrale styringsinitiativer kan hvile på fastsættelse af mål, rammer og resultatkrav frem for en detaljeret styring af kommunerne. Det giver større frihed til, at opgavernes udførelse tilrettelægges lokalt.

Forligspartierne er enige om at undersøge mulighederne for, at strukturreformen kan danne afsæt for en styrkelse af det lokale demokrati gennem en øget borgerdeltagelse. Der iværksættes derfor i samarbejde med repræsentanter for kommunerne, landsbyforeninger og andre repræsentanter for forningenslivet et arbejde om, hvordan der kan gives mulighed for bedre inddragelse af borgere og brugere i de lokale beslutninger.

Det skal i den forbindelse undersøges nærmere, om brugerbestyrelserne kan gives mere kompetence. Det skal desuden undersøges, om reglerne om nedsettelse af lokalråd giver de nødvendige muligheder for inddragelse af lokalområderne i de nye, større kommuner.

Forligspartierne er enige om, at det frivillige Danmark fremmer, at mennesker med forskellige forudsætninger mødes i forpligtende fællesskaber og aktiviteter. Det frivillige Danmark fremmer interessen for det fælles og er af afgørende betydning for et levende demokrati. Det offentlige kan afsætte midler til styrkelse og iværksættelse af fælles initiativer mellem det offentlige og de frivillige organisationer eller målrettede midler mod særlige opgaver, som det frivillige Danmark kan påtage sig at løse. Det offentlige har en forpligtelse til at medvirke til, at det ikke gøres unødigt besværligt at udføre en frivillig indsats.

Kommunale finansieringskilder

Kommunerne vil udover de finansieringskilder, som de råder over i dag, få tilført følgende finansiering i form af:

- Den del af den nuværende amtslige indkomstskat, som ikke modsvares af det nye sundhedsbidrag, jf. afsnittet om regioner.
- Den amtskommunale grundskyld og den amtskommunale del af ejendomsværdiskatten.
- Den amtslige dækningsafgift for offentlige ejendomme justeret med henblik på at skabe ensartede regler i hele landet.

I tilknytning til overtagelsen af disse finansieringskilder vil det kommunale bloktilskud blive justeret med henblik på at skabe balance i den kommunale økonomi.

Den kommunale indkomstskat udskrives på samme afgrænsning af indkomster som hidtil. Den kommunale budgettering af indkomstgrundlag og ud-

ligning overvejes forenklet, således at det gøres obligatorisk at anvende et statsgaranteret udskrivningsgrundlag i budgetlægningen. Som konsekvens af ligningsopgavens overførsel til staten udlignes fremover på den lignede indkomst.

Der gennemføres som led i strukturreformen en udligningsreform. Udligningsreformen skal medvirke til at udjævne de afledte ændringer i byrdefordelingen mest muligt. Størrelsen af de fremtidige kommuner, typen af kommuner, der sammenlægges, og den nøjagtige opgavefordeling vil have betydning for udligningen. Kommuneinddelingen forventes fastlagt i løbet af første halvår 2005. Den nøjagtige opgavefordeling vil blive fastlagt i forbindelse med Folketingets behandling af lovforslag herom i folketingssamlingen 2004/2005, og opgavefordelingen kan derfor først forventes endeligt klarlagt samtidig med kommuneinddelingen.

Der er enighed om i forlængelse heraf at anmode Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg om – i fortsættelse af udvalgets betænkning nr. 1437 – at fremlægge forslag til ændringer i det kommunale tilskuds- og udligningssystem mv., hvor der er taget hensyn til den endelige opgavefordeling og kommuneinddeling. Regeringen fremlægger på baggrund heraf et konkret forslag, som drøftes mellem forligspartierne med henblik på fremsættelse af lovforslag.

I Finansieringsudvalgets overvejelser – jf. udvalgets betænkning nr. 1437 – kan indgå en række muligheder for at opnå en mere tilfredsstillende byrdefordeling, herunder:

- At bloktilskuddet fremover kan fordeles efter indbyggertal og ikke efter skattegrundlag. Ved en sådan omlægning må i givet fald sikres mulighed for samme byrdefordelmæssige neutralitet ved konjunkturbetingede ændringer af bloktilskuddet som i dag.
- At der for at understøtte budgetsamarbejdet kan etableres en symmetrisk konjunkturbetinget reguleringsmekanisme over bloktilskuddet.
- At der kan ske en justering af udligningsniveauerne.
- At der ved fastsættelsen af udligningsniveauer kan tages hensyn til de regionale forskelle i omkostninger.

- At udgiftsbehovsudligningen kan opdeles, så det fremover bliver muligt at have forskellige udligningsniveauer for forskellige udgiftsområder.
- At der kan indføres nye udgiftsbehovskriterier, som blandt andet skal afspejle ændringerne i kommunernes opgaveportefølje.
- At der kan bibeholdes en form for hovedstadsudligning, der som minimum dækker det sammenhængende byområde omkring hovedstaden.
- At det vurderes, om yderligere kommunale finansieringskilder bør inddrages i udligningen.
- At tilskuddet til kommuner med svagt beskatningsgrundlag og vanskeligt stillede kommuner vurderes i lyset af de øvrige ændringer.
- At momsudligningens bidragsdel kan omlægges, så bidraget modregnes i bloktilskuddet.
- At særordninger så vidt muligt undgås.
- At ændringerne i udligningssystemet generelt bør afspejle ønsket om at styrke de økonomiske incitament i udligningssystemet til at tage væksthæmmende initiativer og undgå forvriddende virkninger.

Udligningsreformen vil blive udformet med udgangspunkt i en kommune-størrelse på minimum 20.000 indbyggere. Som et led heri afskaffes grundtil-lægget i udgiftsbehovsudligningen og erstattes af andre kriterier. For ø-kommuner vil der dog – svarende til i dag – være supplerende tilskudsord-ninger.

For at udjævne de byrdefordelmæssige forskydninger ved reformen og dermed undgå pludselige påvirkninger af den enkelte kommunes økonomi er forligspartierne indstillet på at sikre kommunerne samme form for over-gangsordninger som ved den seneste udligningsreform i 1996. Det betyder, at der i forhold til den udskrivningsprocent, som beregnes for de sammen-lagte kommuner i 2007, i de følgende år højst vil kunne blive tale om et tab på årligt 0,2 procent af beskatningsgrundlaget som følge af opgave- og fi-nansieringsomlægningerne.

I udformningen af finansieringssystemet tages der på socialområdet særlig højde for særligt udgiftstunge enkeltsager. På dette område indføres således en statslig refusionsordning for store udgifter til enkeltsager. Finansierings-

udvalget anmodes om som led i arbejdet at fremlægge konkrete forslag her- til. Der henvises i øvrigt til kapitel 8 om socialområdet. Den endelige fast- læggelse af refusionsordninger vil således ske i tilknytning til fastlæggelsen af ændringer i tilskuds- og udligningssystemet.

Skulle der på socialområdet opstå vanskeligheder med tilrettelæggelsen af en finansieringsordning, er forligspartierne enige om at drøfte den tilbage- faldsmulighed, at der bevares et grundtakstsystem.

Regionerne

Regionernes oprettelse

Der oprettes fem nye regioner, som reguleres ved egen lov. I loven fastlæg- ges de overordnede rammer for regionernes styrelsesforhold, og det fast- lægges, hvilke opgaver regionerne skal varetage.

De nuværende amtskommuner nedlægges. Det samme gælder Hovedstadens Udviklingsråd (HUR) og Hovedstadens Sygehusfællesskab (HS).

Følgende fem regioner oprettes:

En region for Nordjylland, der foreløbig benævnes Region Nordjylland

En region for Midtjylland, der benævnes Region Midtjylland

En region for Sydjylland/Fyn, der benævnes Region Syddanmark,

En region for hovedstaden og Bornholm, der benævnes Region Hovedsta- den.

En region for det øvrige Sjælland mv., der benævnes Region Sjælland.

Den regionale inddeling fastsættes ved lov. Udgangspunktet for inddelingen er regeringens udspil.

Forligspartierne har overvejet, om regionsinddelingen i Nordjylland bør ændres i forhold til regeringens udspil.

Partierne er af den opfattelse, at en Region Nordjylland svarende til rege- ringsudspillet vil være bæredygtig i forhold til de opgaver, der er tillagt re- gionerne, herunder sundhedsområdet. Forligspartierne finder derfor, at rege- ringsudspillet afgrænsning mellem den nordjyske og midtjyske region kan danne basis for den endelige afgrænsning. Partierne bag aftalen er imidlertid samtidig opmærksomme på, at regionen er befolkningsmæssigt mindre end de øvrige regioner.

Efter en samlet vurdering kan forligspartierne som en mulig udvidelse pege på en løsning, der samler områder i Nord- og Vestjylland i en samlet region omkring Limfjorden. Partierne finder imidlertid ikke, at en sådan løsning bør fastlægges, uden at de berørte områder forinden har haft lejlighed til at udtale sig. Der må således forudsættes en generelt positiv opbakning fra kommunerne i området, hvis den tidligere udmeldte regionsafgrænsning mellem den midtjyske og den nordjyske region skal fraviges.

Konkret kunne en sådan samlet region – foruden områderne inden for den Region Nordjylland, der er aftegnet i regeringsudspillet – bestå af kommunerne Sallingsund, Sundsøre, Spøttrup, Skive, Fjends, Vinderup, Holstebro, Ulfborg-Vemb, Thyholm, Struer, Lemvig og Thyborøn-Harboøre.

Partierne vil i september i forbindelse med drøftelsen af udmøntningsplanen tage stilling til de tilkendegivelser om regionsafgrænsningen, som måtte være kommet. Stillingtagen til inddelingen vil følge den politiske procedure, som er nævnt i forbindelse med kommuneinddelingen.

For så vidt angår Vejle-områdets regionale tilknytningsforhold har forligspartierne noteret sig, at der i Vejle har været afholdt en folkeafstemning, der har peget på, at Vejle burde tilhøre den midtjyske region.

Forligspartierne har imidlertid ud fra en række grunde valgt at fastholde grænsedragningen fra regeringsudspillet.

Det gælder for det første sundhedsfaglige grunde. Vejle Sygehus er en væsentlig forudsætning for varetagelsen af den lægelige videreuddannelse, behandlingstilbud og spredning af sundhedsfaglige kompetencer i hele den syddanske region og dermed en forudsætning for fastholdelse og udvikling af det sundhedsvidenskabelige fakultet ved Syddansk Universitet. For det andet gælder det hensynet til varetagelsen af en samlet erhvervsudviklingsindsats for Trekantsområdet, som Vejle er en del af. Endelig finder partierne for det tredje, at Vejle kunne være det naturlige administrative center for en syddansk region, jf. nedenfor.

Hvis der på trods af disse grunde fortsat skulle være et lokalt ønske om at ændre det regionale tilhørsforhold, vil partierne være indstillet på at følge de

lokale ønsker. Den endelige stillingtagen hertil vil ligeledes finde sted i tilknytning til udmøntningsplanen i september.

Der er under alle omstændigheder enighed om, at den nøjagtige afgrænsning af alle regioner skal tilpasses i overensstemmelse med ønsker fra kommuner om sammenlægning på tværs af de aftegnede regionsgrænser.

Med hensyn til placeringen af de fem regioners centrale forvaltninger er partierne enige om, at disse bør lokaliseres således, at der ikke er behov for bygning af nye administrationsbygninger, men at eksisterende amtslige forvaltningsfaciliteter kan anvendes. De centrale forvaltninger bør endvidere placeres geografisk, så der opnås en rimelig lige tilgængelighed fra alle dele af regionen.

Derfor fastsættes - i lighed med den hidtidige lovgivning om amterne - placeringen af de nye regioners centrale forvaltning ved lov.

De centrale forvaltninger for de nye regioner placeres således:

- for Region Nordjylland i Aalborg
- for Region Midtjylland i Viborg
- for Region Syddanmark i Vejle
- for Region Sjælland i Sorø
- for Region Hovedstaden i Hillerød

Partierne er videre enige om, at navnlig byer, der i forbindelse med reformen mister status som hovedsæde for amtsforvaltningen, tilgodeses ved placeringen af følgende nye decentrale statslige administrationer:

- Regionale statslige kontorer
- Statslige skattecentre
- Beskæftigelsesregionerne

Der er enighed om, at der inden for Region Hovedstaden skal gives Bornholm særlige muligheder for selv at have ansvar for regionale udviklingsopgaver.

Proces for etablering af de nye regioner

I november 2005 afholdes valg til styrelsesorganerne for de nye regioner.

Funktionsperioden for amtsrådene forlænges ved lov med ét år til udgangen af 2006.

De nyvalgte styrelsesorganer fungerer i 2006 som forberedelsesudvalg, der har kompetence til at forberede etableringen af de nye regioner. Forberedelsesudvalgene vil blandt andet skulle vedtage de nye regioners styrelsesvedtægt, regionsrådenes forretningsorden, regionsrådenes første budget, indretningen af regionernes administration samt træffe andre beslutninger, der er nødvendige med henblik på at forberede oprettelsen af de nye regioner. Det vil endvidere blive fastsat, at visse af de hidtidige amtsråds økonomiske dispositioner, herunder iværksættelse af større anlægsinvesteringer og tillægsbevillinger, skal godkendes af de nye regioners forberedelsesudvalg. Amtsrådene skal således løbende informere forberedelsesudvalgene om den økonomiske udvikling, herunder likviditetsudviklingen, i amterne.

De respektive amtsråd afholder udgifterne forbundet med administrationen af forberedelsesudvalgene i 2006.

De nye regioner træder i funktion den 1. januar 2007.

Styrelsesforhold

Antallet af medlemmer af styrelsesorganet for regionerne fastsættes til 41.

Regionernes etablering og de øvrige styrelsesforhold, herunder regionernes styreform, fastsættes i loven om regioner.

Styrelsesorganet for regionerne benævnes regionsråd og formanden for regionsrådet benævnes regionsrådsformand.

Med henblik på at fremme et godt og løbende samarbejde mellem region og kommunerne i regionen etableres et kontaktudvalg bestående af regionsrådsformanden og borgmestrene, der mødes halvårligt.

Regionernes finansieringskilder

Regionernes økonomi opdeles i to adskilte dele: Sundhedsområdet og øvrige opgaver. Finansieringen af disse to områder vil bestå af dels tilskud fra staten, dels bidrag fra kommunerne i regionen.

Sundhed

På sundhedsområdet vil regionerne for langt størstepartens vedkommende (omkring tre fjerdedele) blive finansieret ved et *bloktilskud fra staten*. For at give regionerne lige muligheder for at drive sundhedsvæsenet fordeles tilskuddet efter en række objektive fordelingskriterier, der afspejler udgiftsbehovet. Udgiftsbehovskriterierne skal dels tage højde for den aldersmæssige sammensætning af befolkningen i de enkelte regioner, dels for den sociale struktur i regionerne, som kan have betydning for forbruget af sundhedsudgifter. Den nye fordelingsmodel indføres gradvist over en femårig overgangsperiode.

Endvidere vil en del af den statslige finansiering af regionerne blive udbetalt som et *statsligt, aktivitetsbestemt tilskud*. Aktivitetspuljen vil blive fastlagt årligt men udgør som udgangspunkt højst fem procent af regionernes sundhedsudgifter. Puljen vil styrke regionernes incitament til at skabe meraktivitet i sygehussektoren.

Herudover vil der blive tale om et *kommunalt bidrag til finansiering af sundhedsvæsenet*. Med denne kommunale medfinansiering tildeles kommunerne en større rolle i sundhedsvæsenet. Kommunerne får i kraft af medfinansieringen en stærkere interesse i at iværksætte forebyggelse og en tilskyndelse til at aflaste sundhedsvæsenet.

Den kommunale finansiering består af et grundbidrag, der kan udgøre op til 1.500 kr. pr. indbygger, og et aktivitetsafhængigt bidrag. Grundbidraget fastsættes af regionerne efter en nærmere procedure, jf. nedenfor, og dette bidrag forventes at svare til knap en tiendedel af sundhedsudgifterne. Det aktivitetsafhængige bidrag tager udgangspunkt i borgernes anvendelse af sundhedsvæsenet og vil primært afhænge af antal udskrivninger fra sygehuse. Det aktivitetsafhængige bidrag ventes ligeledes at finansiere cirka en tiendedel af de samlede regionale sundhedsudgifter. Bidraget er nærmere beskrevet i kapitel 2 om sundhed.

Til brug for finansiering af hovedparten af de regionale og kommunale sundhedsudgifter udskriver staten et *sundhedsbidrag*. Sundhedsbidraget afløser delvist den amtskommunale indkomstskat, mens den øvrige del af den amtskommunale indkomstskat tilgår kommunerne. Sundhedsbidraget, som udskrives på det kommunale udskrivningsgrundlag, udgør 8 procent, og provenuet indbetales til staten, som fordeler det til regioner og kommuner.

Øvrige opgaver

Til finansiering af opgaver vedrørende regionernes udvikling samt udviklingen i regionens udkantsområder og landdistrikter får regionerne dels et bloktilskud fra staten fordelt efter kriterier, der modsvarer opgaverne, dels adgang til at opkræve et *udviklingsbidrag* pr. indbygger hos kommunerne. Udviklingsbidraget kan udgøre op til 200 kr. pr. indbygger. Pengene, der indkommer fra dette bidrag, kan sammen med bloktilskudspenge til opgaverne, anvendes frit mellem udviklingsopgaverne.

Endelig vil der på social- og specialundervisningsområdet være opgaver, som udføres af regionerne mod kommunal takstbetaling.

Procedure for regionernes fastsættelse af bidrag fra kommunerne

Grænserne for henholdsvis grundbidraget til sundhedsudgifter og for udviklingsbidraget fastsættes ved lov og reguleres årligt med satsreguleringsprocenten. Den aktuelle størrelse for bidraget pr. indbygger inden for disse grænser vil blive fastsat i årlige økonomiaftaler. Den til enhver tid siddende regering har mulighed for at etablere en modregningsmekanisme, som sikrer neutralisering af provenu ud over det aftalte.

Hvis den enkelte region ønsker at gennemføre en forhøjelse af et bidrag i forhold til det forudsatte udgangspunkt, vil regionen skulle varsle dette i god tid for at muliggøre en dialog mellem region og kommuner, inden der træffes endelig beslutning herom i den pågældende region. Dialogen forankres i det kontaktudvalg, der etableres mellem region og regionens kommuner. To-tredjedele af regionens kommuner kan blokere for stigninger i bidraget, der ligger ud over satsreguleringen. Processen tilrettelægges således, at det kommunale grundbidrag kendes så betids, at der kan tages højde herfor i de kommunale budgetter. Endvidere bør beslutningstidspunktet tidsmæssigt afstemmes med kommunernes budgetlægning.

Det kommunale grundbidrag til sundhedsvæsenet fastlægges i udgangssituationen til 1.000 kr. pr. indbygger. Udviklingsbidraget vil i udgangssituationen blive fastlagt til 100 kr. pr. indbygger.

I forbindelse med udformningen af ændringerne i det kommunale tilskuds- og udligningssystem vil der blive taget udgangspunkt i disse beløbsstørrelser.

Den nærmere tilrettelæggelse af de fremtidige finansieringsordninger for regionerne vil blive drøftet i Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg inden udmøntning i en ny lovgivning.

Lånemuligheder for regionerne fastsættes årligt.

Regionernes udgiftsstyring

Regionernes finansiering vil med de nævnte finansieringskilder være forudsigelig for regionsrådene. Sammen med klare regler for økonomistyring og økonomisk balance betyder det, at regionerne disponerer således, at der ikke genereres underskud. Hvis der alligevel opstår risiko for underskud, forpligtes regionerne til hurtigt at tage initiativer til imødegåelse heraf. Regionerne vil – som det gælder for kommuner og amter i dag – kunne sættes under administration af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, såfremt der opbygges vedvarende underskud. Dette vil indebære krav om udarbejdelse af en økonomisk genopretningsplan, eventuelt suppleret med en kortvarig låneadgang. Som led heri kan indenrigs- og sundhedsministeren træffe afgørelse om en midlertidig fravigelse fra det fastsatte maksimum for de kommunale bidrag til regionen.

Stigninger i den kommunale bidragsbetaling som følge heraf kan ikke blokeres af kommunerne i regionen

Personaleflytninger og deling af aktiver og passiver i forbindelse med opgaveflytninger

Personale

Der er enighed om, at der skal skabes så trygge rammer for personalet ved omlægningerne som muligt.

Det vil derfor være udgangspunktet, at de ansatte skal følge opgaven – dvs. at de ansatte, der er beskæftiget med en opgave, der overføres til en ny myndighed, også overføres til den pågældende myndighed.

Desuden vil det ved lov blive fastsat, at alle overenskomstansatte mv. bliver omfattet af virksomhedsoverdragelsesloven. De ansatte må som udgangspunkt acceptere at skifte arbejdsgiver og kan ikke betragte arbejdsgiverskiftet som en opsigelse. På den anden side har den ansatte som udgangspunkt

ret til at fortsætte ansættelsen hos den nye arbejdsgiver på de hidtidige vilkår.

Forligspartierne har noteret sig, at finansministeren har orienteret de ansattes organisationer om regeringens udspil til en strukturreform og udspillet konsekvenser for personalet, og at finansministeren over for organisationerne har tilkendegivet, at tilsvarende møder vil blive afholdt løbende efter behov under gennemførelsen af reformen.

Forligspartierne lægger vægt på, at de involverede MED-udvalg i kommuner og amter og samarbejdsudvalg i staten bliver inddraget i overensstemmelse med aftalerne herom, således at det sikres, at personalets repræsentanter har mulighed for at drøfte juridiske, økonomiske og sociale følger for ansatte, der bliver berørt af reformen. Forligspartierne opfordrer i den forbindelse parterne på det offentlige arbejdsmarked til at skabe rammer for fælles drøftelser mellem MED-udvalgene i kommuner og i amter om spørgsmål, der relaterer sig til tiden efter kommunesammenlægningerne og opgaveoverførelserne.

Endvidere vil det blive sikret, at tjenestemandsansatte overgår til ansættelse under den nye myndighed på vilkår, der svarer til de hidtidige vilkår.

Den konkrete fordeling af personale fastsættes gennem en aftale mellem den myndighed, der afgiver personale, og den myndighed, der modtager personale. Sammenlægningsudvalgene og forberedelsesudvalgene udgør de modtagende myndigheder i forbindelse med de nye, sammenlagte kommuner, henholdsvis regionerne.

Der oprettes endvidere fem midlertidige delingsråd med tre medlemmer, der i tilfælde af uenighed mellem de berørte myndigheder får kompetence til at træffe endelig afgørelse om fordelingen af personale. Formanden udpeges af indenrigs- og sundhedsministeren. Herudover udpeges ét medlem af finansministeren, som deltager i behandlingen af delingssager, hvori staten er part. To medlemmer udpeges efter indstilling fra de kommunale parter. Ved delingssager med staten impliceret består rådet af formanden, Finansministeriets repræsentant samt repræsentanten for den del af den kommunale sektor, der er part i delingen. Når sagen vedrører forhold mellem amt og kommune består rådet af formanden og repræsentanterne for disse sektorer. Staten sekretariatsbetjener delingsrådene.

Der fastsættes frister i lovgivningen, der sikrer, at alle ansatte i god tid, inden opgaveflytningerne/kommunesammenlægningerne træder i kraft, vil få meddelelse om deres nye arbejdssteds placering.

Fordeling af aktiver og passiver

I forbindelse med ændringerne i opgavefordelingen vil den del af den afgivende myndigheds aktiver/passiver og rettigheder/pligter, der knytter sig til varetagelsen af opgaven, skulle overføres til den modtagende myndighed. Der vil derfor være behov for konkret at opgøre, hvilke aktiver/passiver og rettigheder/pligter der skal overføres til hvilken myndighed.

Den konkrete fordeling af aktiver/passiver og rettigheder/pligter fastlægges gennem en aftale mellem afgivende myndigheder og modtagende myndigheder.

De ovenfor nævnte midlertidige delingsråd får kompetence til i tilfælde af uenighed mellem de berørte myndigheder at træffe endelig afgørelse om fordelingen af aktiver/passiver og rettigheder/pligter.

Der fastsættes frister i lovgivningen for, hvornår de endelige opgørelser over aktiver/passiver og rettigheder/pligter skal foreligge, således at de modtagende myndigheder gives tid til at agere i forhold til kontrakter mv., som den modtagende myndighed indtræder i. Delingsrådene fungerer indtil udgangen af 2007 med henblik på afgørelse af tvivlsspørgsmål opstået efter reformens ikrafttræden.

Opgaveoverdragelser mellem staten og den kommunale sektor før 1. januar 2007 løses som almindelige opgaveoverførelser, herunder med de sædvanlige DUT-forhandlinger.

Yderligere initiativer som led i reformen

Kommunale servicecentre

Der gennemføres lovgivning, som gør det muligt at oprette kommunale servicecentre, som kan varetage borgerbetjeningsopgaver på tværs af stat, regioner og kommuner.

Som led heri fjernes uhensigtsmæssige barrierer i lovgivningen for varetagelse af borgerbetjeningsopgaver i kommunale servicecentre. Det gøres her-

under muligt i større omfang at udveksle oplysninger mellem relevante myndigheder. Der henvises i øvrigt til kapitel 15.

Reform af den regionale statslige forvaltning - herunder tilsyns- og klagestruktur

De nuværende bestemmelser om statsamter og statsamtmand ophæves. Som konsekvens af den aftalte struktur- og opgaveændring oprettes der under Indenrigs- og Sundhedsministeriet fem nye regionale statslige kontorer, der varetager opgaver inden for familie- og personret, fri proces, tilsyns- og klagesagsbehandling mv., jf. kapitel 18. Kontorerne endelige benævnelse og placering fastlægges i forbindelse med implementeringen.

De nye regionale, statslige kontorer får samme geografiske grænser som regionerne. Hver af de fem nye regionale, statslige kontorer ledes af en direktør, som får ansvaret for kontorets daglige drift og for at sikre den nødvendige sagkundskab til varetagelsen af kontorerne opgaver.

For at opnå en enklere borgerbetjening foretages en række justeringer i opgavefordelingen på det familieretlige område. Etableringen af de nye, regionale, statslige kontorer vil kunne ske glidende, idet statsamterne dog nedlægges endeligt med udgangen af 2006, jf. kapitel 18.

Aftalepartierne lægger vægt på en regional balance i placeringen af de offentlige arbejdspladser. Placeringen af de regionale, statslige kontorer vil derfor ske under hensyn til placeringen af de nye folkevalgte regioners centrale forvaltning. Der oprettes filialbetjening, hvor afstanden mellem det regionale statslige kontor og borgeren gør det nødvendigt.

Placeringen af disse og af den nye samlede skatteadministration i 25-30 skattecentre koordineres med placeringen af de øvrige offentlige arbejdspladser, jf. målet om en regional balance i placeringen af de offentlige arbejdspladser.

Etablering af et evalueringsinstitut

Aftalepartierne lægger vægt på, at potentialet i den nye struktur for den offentlige sektor udnyttes fuldt ud. Der oprettes et uafhængigt evalueringsinstitut, der systematisk følger op på den decentrale offentlige opgavevaretagelse og offentliggør sammenligninger af resultaterne.

Instituttet skal sikre en samlet forankring af viden om løsningen af de offentlige opgaver og udvikle bedre sammenligninger på tværs af kommuner for derved at medvirke til at bidrage til en større åbenhed og gennemsigtighed i den offentlige sektor.

Det forudsættes, at instituttet ved løsningen af sine opgaver samarbejder tæt med andre relevante videns- og forskningsinstitutioner.

Formålet med instituttets evalueringer og analyser er at sammenligne og evaluere den decentrale opgavevaretagelse i den offentlige sektor og understøtte kommunernes indsats for at fremme effektivitet og en bedre ressourceanvendelse i opgavevaretagelsen, herunder gennem bedre økonomistyring, så det sikres, at politikerne får det bedst mulige grundlag at træffe deres beslutninger ud fra, og at borgerne får den bedst mulige kvalitet i den offentlige service for deres skattekrone.

Evalueringsinstituttet oprettes ved lov under Indenrigs- og Sundhedsministeriet efter forudgående drøftelse med de kommunale parter. Instituttet organiseres med et rådgivende udvalg, en bestyrelse og en daglig ledelse. Senest den 1. juli 2005 udpeges en bestyrelse med henblik på, at Evalueringsinstituttet er operativt senest fra 1. januar 2006

Det tyske mindretal i Sønderjylland

Det tyske mindretal i Sønderjylland er et nationalt mindretal i Danmark. Mindretallets særlige – historisk betingede – status gør, at der er særlige hensyn at tage.

De nuværende økonomiske tilskudsordninger, som støtter det tyske mindretals kulturelle og sociale arbejde mv., videreføres.

Regeringen vil drøfte med det tyske mindretal, hvordan hensynet til en fortsat lokalpolitisk inddragelse af mindretallet kan imødekommes. Drøftelsen vil blandt andet tage udgangspunkt i en model, hvorefter det ved lovgivning i relevant omfang gøres obligatorisk for den kommende region Syddanmark samt for kommende kommuner i Sønderjylland at nedsætte et særligt udvalg til varetagelse af det tyske mindretals interesser i lighed med udvalg nedsat efter § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, hvor det tyske mindretal vil være repræsenteret.

Overgangsordninger – generelt

Der er for de enkelte sektorområder, jf. de enkelte kapitler, fastsat overgangsordninger, der skal sikre rimelig tid til at tilrettelægge den fremtidige opgavevaretagelse.

Det må forventes, at der i forbindelse med sammenlægning af kommuner og dannelsen af de nye regioner vil være mulighed for at indhøste økonomiske fordele, som vil tilfalde de sammenlagte kommuner. Der vil dog også være tale om visse mere engangsprægede omkostninger i forbindelse med overgangsprocessen.

Som følge af manglende tidsmæssigt sammenfald mellem engangsomkostninger og varige økonomiske gevinster, vil der blive etableret følgende særlige finansieringsmuligheder, som kan benyttes efter ansøgning:

- Lånemuligheder inden for en vis ramme. Lånene skal tilbagebetales indenfor en kortere årrække. Sammenlægningsudvalg vil herunder kunne få dispensation til at optage lån eller indgå lejeaftaler mv. i 2006.
- Begrænsede muligheder for ekstraordinært tilskud vedrørende vanskeligt stillede kommuner, som indgår i en sammenlægning. Tilskudsbeløbet finansieres af det samlede bloktilskud.

Andre organisatoriske og finansielle forhold, som vedrører omlægningen

I forbindelse med fastlæggelsen af opgaveoverførelser, finansieringssystem og kommunal inddeling vil det kunne beregnes, hvilke nye skatteprocenter der givet den nye opgavefordeling mv. vil sikre balance i forhold til en fortsat finansiering af et uændret gennemsnitligt udgiftsniveau i de sammenlagte kommuner. For at undgå utilsigtede skred i skatte- og udgiftsniveauer i forbindelse med reformen er partierne indstillet på i overgangsåret at lægge en øvre grænse på de kommunale skatter svarende til det beregnede niveau. Herved skabes der sikkerhed for, at de samlede skatter holdes i ro i forbindelse med omlægningen.

Indenrigs- og sundhedsministeren skal herudover kunne bestemme, at der i en midlertidig periode sker en differentiering af skattebetalingen i de nye, sammenlagte kommuner efter de oprindelige sammenlægningskommuner, såfremt der har kunnet konstateres en uhensigtsmæssig økonomisk adfærd i

en eller flere af sammenlægningskommunerne, eller at der er andre forhold, der taler for en differentiering.

Indenrigs- og sundhedsministeren vil i øvrigt få mulighed for i de første år efter en kommunesammenlægning at dispensere, således at serviceniveauet i de sammenlagte kommuner i en overgangsperiode fortsat kan være forskelligt i de forskellige dele af kommunen, hvis der er praktiske vanskeligheder forbundet med en harmonisering.

For at undgå utilsigtede virkninger af kommunalreformen skal en borgmester, der alene har været borgmester i hele den indeværende valgperiode – og er fortsat som borgmester i perioden 1. januar 2006 til 31. december 2006 – men som opnår valg til kommunalbestyrelsen i en sammenlagt kommune og er kommunalbestyrelsesmedlem i hele den førstkommende valgperiode, være berettiget til egenpension ved valgperiodens udløb på lige fod med borgmestre med en otte års funktionsperiode.

Lovgivningsmæssig implementering af aftalen

Overordnet ramme

Den lovgivningsmæssige implementering af aftalen har til formål at skabe nye rammer for den offentlige opgavevaretagelse. Aftaleparterne er enige om, at reformen hverken skal indebære højere skatter eller øgede offentlige udgifter. Ændringerne i opgavefordelingen vil blive gennemført ud fra princippet om, at reformen er udgiftsneutral og pengene følger med opgaverne. Derved sikres, at de myndigheder, der får ansvaret for nye opgaver kompenseres herfor af de myndigheder, der afgiver opgaverne. Fordelingen sker på baggrund af regnskaberne for 2003/2004, reguleret for pris- og lønudvikling, evt. ny lovgivning, ændret demografi mv., jf. de almindelige DUT-principper.

Tidsplan

Gennemførelsen af aftalen forudsætter et stort lovgivningsarbejde, der blandt andet indeholder en omfattende koordinering på tværs af ministerområderne. Lovforslagene til udmøntning af aftalen om en strukturreform forelægges af indenrigs- og sundhedsministeren for forligspartierne inden lovforslagenes udsendelse i høring og inden fremsættelsen for Folketinget.

De nødvendige lovforslag om opgave- og inddelingsreform fremsættes senest for Folketinget i januar-februar 2005 – hvor regeringen har modtaget

oplysninger fra kommunalbestyrelserne om de konkrete ønsker om kommunesammenlægninger og forpligtende samarbejder – med henblik på vedtagelse i Folketinget inden udgangen af folketingssamlingen 2004/2005. Såfremt der måtte vise sig behov herfor, er forligspartierne indstillet på at medvirke til at udsætte starten af Folketingets mødefri periode.

Den regionale inddeling og en ny inddelingslov for kommuner indgår i denne lovgivning. Den kommunale inddeling og eventuelle konsekvensændringer af regionsgrænserne fastsættes administrativt senest den 1. juli 2005. Forligspartierne inddrages i beslutningen om den endelige kommunale og regionale inddeling, jf. tidligere.

Reformen gennemføres samlet som en gradvis overgang fra den eksisterende struktur og opgavefordeling til den nye struktur. Den nye geografiske struktur skal imidlertid være på plads den 1. januar 2007.

Tidsfølgen for omlægningerne er i hovedtræk:

- Regionerne overtager den 1. januar 2007 ansvaret for sygehusene, herunder den behandlende psykiatri, og den offentlige sygesikring.
- På beskæftigelsesområdet vil der blive igangsat en proces hen mod etablering af jobcentre i hele landet.
- Gymnasierne overføres til staten samtidig med ikrafttrædelsen af gymnasiereformen med virkning fra skoleåret 2005/06.
- Voksenuddannelsescentre (VUC) overføres til staten samtidig med gymnasierne fra skoleåret 2005/06.
- Den forberedende voksenundervisning, sygeplejerske- og radiografuddannelserne og social- og sundhedsuddannelserne overføres til staten pr. 1. januar 2007.
- På socialområdet overtager kommunerne den 1. januar 2007 alle myndighedsopgaver og ansvaret for at finansiere de sociale tilbud. Regionerne overtager ligeledes i udgangspunktet den 1. januar 2007 de nuværende amtslige sociale institutioner. Dog med undtagelse af institutioner for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, og de institutioner, der i 2006 besluttes overført til beliggenhedskommunerne. Der kan senere ske en yderligere udvikling i retning af udlægning af opgaver fra regionerne til kommunerne.

- Kommunerne overtager den 1. januar 2007 myndigheds- og finansieringsansvar for den vidtgående specialundervisning, specialundervisning for voksne og specialpædagogisk bistand til småbørn. Regioner overtager de nuværende amtslige lands- og landsdelsdækkende institutioner, som tilbyder specialundervisning til børn, unge eller voksne. Kommunerne overtager samtidigt de øvrige amtslige institutioner, bortset fra tilbud til ordblinde, der overgår til staten.
- På erhvervsområdet gennemføres ændringerne pr. 1. januar 2007, idet den lokale erhvervsservice forankres i kommunerne, og regionerne nedsætter vækstfora, der samlet dækker hele landet.
- Regionerne skal senest den 1. januar 2007 have etableret trafikelskaber med ansvar for den lokale og regionale busdrift samt de amtsbaner, der ikke overgår til staten. Der oprettes et samlet trafikelskab, der dækker Hovedstadsregionen (ekskl. Bornholm) og Region Sjælland. Amtsbanerne uden for hovedstadsområdet overdrages den 1. januar 2007 til enten staten eller trafikelskaberne efter en konkret vurdering og efter drøftelse med det pågældende regionsråd.
- Hovedparten af de nuværende amtslige veje overgår den 1. januar 2007 til kommunerne og en mindre del til staten.
- På natur- og miljøområdet fordeles amternes opgaver mellem staten og kommunerne pr. 1. januar 2007.
- På planområdet tillægges de gældende regionplaners retningslinjer ("Regionplanerne 2005") retsvirkning som landsplandirektiver pr. 1. januar 2006. Administrationen af plansagerne fastholdes i amterne/HUR indtil 1. januar 2007. "Regionplanerne 2005" vil således herefter som landsplandirektiver fungere som de samlede overordnede retningslinjer for kommunernes planlægning i en overgangsperiode, indtil kommunerne har opdateret deres kommuneplaner efter de nye regler.
- Skatte- og inddrivelsesopgaven samles i staten. Opgaveflytningen sker i løbet af 2005. Det nærmere tidspunkt fastsættes ved lov.
- Ændringer på kulturområdet træder i kraft 1. januar 2007.
- Statsamterne nedlægges med udgangen af 2006, idet der den 1. januar 2007 oprettes fem nye regionale statslige kontorer, der varetager opgaver inden for tilsyns- og klagesagsbehandling mv. Der kan i perioden frem til 2007 ske en samling af opgaver for flere

statsamter og ledelsen af statsamterne kan overdrages til direktøren for de kommende statskontorer.

- Inddelings- og finansieringsreform den 1. januar 2007.

Forliget om reformen gælder, indtil denne er gennemført på de enkelte sektorområder. Partierne står herefter frit med hensyn til fremtidige ændringer i den offentlige opgavevaretagelse.

Valgkredskommission

Gennemførelsen af strukturreformen rejser et behov for at se på den gældende valgkredsinddeling. Indenrigs- og sundhedsministeren vil derfor, efter drøftelse med Folketingets partier, tage initiativ til, at der nedsættes en valgkredskommission, der i lyset af de ændringer, der vil ske i den kommunale inddeling som led i strukturreformen, skal overveje behovet for ændringer af den gældende valgkredsinddeling og komme med forslag hertil.

2. Sundhedsområdet

Forligspartierne ønsker at understøtte og fremme et stærkt offentligt sundhedsvæsen, der skal tilbyde patienterne fri, lige og gratis adgang til forebyggelse, undersøgelse, behandling og pleje på et højt fagligt niveau. Sundhedsvæsenet skal endvidere sikre uddannelse og forskning af høj kvalitet og på højt niveau.

Forligspartierne er derfor enige om følgende opgave- og ansvarsplacering:

- Regionerne skal varetage ansvaret for sygehusene, praktiserende læger og øvrig sygesikring. Regionerne skal varetage ansvaret for den behandlende psykiatri.
- Regionerne får ensartede økonomiske vilkår til løsning af opgaverne på sundhedsområdet. Sundhedsopgaven finansieres primært gennem et statsligt bloktilskud på baggrund af objektive kriterier for udgiftsbehov, en mindre, statslig aktivitetspulje samt kommunal medfinansiering af sundhedsydelser.
- Sundhedsstyrelsen får til opgave at sikre en styrket landsdækkende koordinering og en bedre samling af den allermost specialiserede behandling
- De centrale sundhedsmyndigheder får til opgave at sikre en systematisk opfølgning på kvalitet, effektivitet og it-anvendelse i sundhedsvæsenet på grundlag af fælles standarder.
- Kommunerne får ansvaret for den forebyggelse, pleje og genoptræning, der ikke foregår under indlæggelse. Kommunerne skal kunne etablere nye løsninger på især forebyggelses- og genoptræningsområdet, f.eks. i form af sundhedscentre.
- Kommuner og regioner forpligtes i lovgivningen til at samarbejde om sammenhæng i behandling, træning, forebyggelse og pleje. Obligatoriske sundhedsaftaler skal blandt andet indeholde aftaler om udskrivningsforløb for svage ældre patienter samt aftaler om forebyggelse og genoptræning.
- Kommunerne betaler et bidrag til finansiering af sundhedsvæsenet, hvilket giver kommunerne en yderligere tilskyndelse til at yde en effektiv forebyggelses-, trænings- og plejeindsats.
- Den kommunale medfinansiering består af et grundbidrag pr. indbygger og et aktivitetsafhængigt bidrag.

Aftale om strukturreform

Større regioner får et bedre fagligt og økonomisk grundlag for at løfte sygehusopgaven i overensstemmelse med anbefalingerne fra regeringens rådgivende sundhedsudvalg og Strukturkommissionen. En samlet hovedstadsregion kan bedre sikre en effektiv samordning af indsatsen i hele hovedstadsområdet.

Med færre regioner bliver der bedre grundlag for at samle flere behandlinger, udnytte specialiseringens fordele og sikre en bedre anvendelse af de knappe personaleressourcer. Endvidere bliver der bedre grundlag for at leve op til ensartede nationale standarder for kvalitet. Ligeledes forbedres mulighederne for at opbygge elektroniske patientjournaler, der sikrer, at tilgængelige informationer om patienterne kan udveksles. De nye regioner får endvidere en tilstrækkelig stor faglig og økonomisk bærekraft til at sikre forskning og uddannelse på et højt niveau.

Forskning er en integreret del af sundhedsvæsenets opgaveløsning. Det skal derfor være en forpligtelse for alle regioner at understøtte forskning af høj kvalitet og på højt niveau. Fordelingen af forskningsmidler skal bidrage til stærke forskningsmiljøer, herunder også sikre mulighed for at de enkelte regioner på afgrænsede områder kan udvikle deres spidskompetencer.

Kompetencen til og ansvaret for at tilrettelægge sundhedsindsatsen i de enkelte regioner ligger hos de folkevalgte råd i regionerne. De folkevalgte råd får således ansvar for at træffe en lang række beslutninger om de regionale sundhedstilbud, f.eks. om prioriteringen mellem behandlingsområder, tilbudenens fysiske organisering, styringsprincipper for sygehusene og samarbejde mellem sygehusvæsen og praksissektor mv. Det er samtidig vigtigt, at der sker en overordnet koordinering af større investeringer og udbygninger i sygehusvæsenet.

Der skal være fokus på lokal sundhedsfremme og forebyggelse. Kommunerne skal kunne etablere nye løsninger på især forebyggelses- og genoptræningsområdet, f.eks. i form af sundhedscentre.

Endvidere skal det – i det omfang regionerne gennemfører sygehuslukninger – overvejes om den ledige kapacitet kan anvendes til etablering og udvikling af nye lokale løsninger på blandt andet pleje-, forebyggelses- og genoptræningsområdet, f.eks. i form af sundhedscentre, der evt. kan indgås i et part-

nerskab med sundhedsregionerne. Det fastlægges nærmere, hvordan kommunerne sikres mulighed for og tid til at reagere på beslutninger om sygehuslukninger med henblik på at kunne sammentænke de lokale tilbud med den øvrige opgavevaretagelse i sundhedsvæsenet.

Landsdækkende koordinering af specialeplanlægning og kvalitet

Det er væsentligt, at behandlinger udbredes fra de højt specialiserede afdelinger i takt med, at der kan opbygges den nødvendige rutine på basisniveau i sygehusvæsenet eller i primærsektoren. Ligeledes er det et væsentligt nationalt sundhedshensyn, at der sker en koordineret anvendelse af højt specialiserede ressourcer i sundhedsvæsenet, og at der tilbydes behandling af en ensartet høj kvalitet.

De centrale sundhedsmyndigheders udmeldinger i forhold til højt specialiserede behandlingstyper, f.eks. om placeringen af behandlingstilbud for kræft- og hjertepatienter, gøres derfor bindende for regionerne. I forlængelse af anbefalingerne fra regeringens rådgivende udvalg og Strukturkommissionen fastsætter de centrale sundhedsmyndigheder endvidere visse standarder for kvalitet og it-anvendelse i regionerne.

Der er igangsat et arbejde med etablering af en dansk model for kvalitetsudvikling i sundhedsvæsenet, som blandt andet skal fastlægge standarder for kvaliteten og sikre en akkreditering af sundhedsvæsenet. Det arbejde skal fortsætte i et samarbejde mellem de centrale sundhedsmyndigheder, regioner og kommuner. Sundhedsstyrelsen vil kunne fastlægge specifikke krav til standarder mv.

De centrale sundhedsmyndigheder fastsætter krav til standarder for it-anvendelse i sundhedsvæsenet med henblik på at sikre en hurtig gennemførelse af eksempelvis elektroniske patientjournaler, for at sikre sammenhæng i systemerne på tværs af regioner, til understøttelse af gode patientforløb på tværs af sundhedsvæsenets aktører samt for at sikre den bedst mulige kvalitet af sundhedsvæsenets registre.

Kommunalt ansvar for genoptræning

Kommunerne overtager ansvaret for og finansieringen af den træning og genoptræning, der ikke foregår under sygehusindlæggelse. Indsatsen kan varetages af egne institutioner, af private eller efter aftale på de offentlige

Aftale om strukturreform

sygehuse. Den konkrete tilrettelæggelse af rammerne for løsning af genoptræningsopgaven skal fastlægges i de lovpligtige sundhedsaftaler mellem regionen og kommunerne, jf. nedenfor.

På sygehusene skal der fortsat udarbejdes genoptræningsplaner, der skal fastlægge hvilken genoptræning den enkelte patient har ret til. Planen er patientens sikkerhed for en målrettet indsats også i forhold til den træning, der foregår efter udskrivning fra sygehuset. Genoptræningsplanerne vil indeholde en faglig vurdering af den enkelte patients funktionsniveau før og efter genoptræningen.

For at tilstræbe økonomisk neutralitet mellem genoptræning under og efter indlæggelse og undgå kassetænkning medfinansierer kommunerne genoptræning under indlæggelse ved en grundtakstmodel baseret på relativt få takster. Finansiering af genoptræning er ikke indeholdt i taksten pr. indlæggelse på 3.000 kr., jf. nedenfor.

Øget samarbejde mellem regioner og kommuner

Det er afgørende for gode sammenhængende patientforløb, at der er et godt og stabilt samarbejde mellem sygehusene, praktiserende læger og kommunerne.

Der etableres derfor et lovpligtigt samarbejde mellem kommuner og regioner i form af obligatoriske, regionale sundhedsaftaler, som skal understøtte den nødvendige sammenhæng mellem behandling, forebyggelse og pleje.

De obligatoriske sundhedsaftaler skal blandt andet indeholde aftaler om udskrivningsforløb for svage ældre patienter, aftaler om den sociale indsats for mennesker med sindslidelser samt aftaler om forebyggelse og genoptræning.

Sundhedsaftalerne forankres hos regionale samarbejdsudvalg bestående af repræsentanter fra regionen, kommunerne i regionen og praksissektoren. De regionale samarbejdsudvalg vil kunne anvendes til løsning af uenigheder om f.eks. serviceniveau, faglige indikationer og visitationskriterier på træningsområdet, og der skabes et grundlag for en løbende dialog om tilrettelæggelsen af indsatsen.

Sundhedsaftalerne skal leve op til statsligt definerede indholdskrav, og der skal offentliggøres servicemål for den fælles indsats.

Kommunerne får via medlemskab af Sygesikringens Forhandlingsudvalg større mulighed for at påvirke overenskomstsystemet og derigennem at sikre, at flere ydelser målrettes kommunale behov på f.eks. det socialmedicinske område.

Et finansieringssystem der understøtter kvalitet og sammenhæng

Staten udbetaler et bloktilskud til regionerne på baggrund af objektive kriterier for udgiftsbehov. Dermed får regionerne ensartede økonomiske vilkår for at løse sundhedsopgaverne. Langt hovedparten af regionernes finansiering sker via bloktilskuddet, hvilket skal sikre regionernes frihed til prioritering og planlægning af indsatsen. En del af finansieringen reserveres til en statslig aktivitetspulje, der udbetales á conto til regionerne, og som nedskrives efter faste takster, hvis regionerne ikke præsterer en aftalt aktivitet.

Systematiske og offentligt tilgængelige produktivitetsanalyser på regions-, sygehus-, afdelingsniveau eller andet relevant niveau skal skabe synlighed om evnen til at levere mest mulig sundhed for pengene. Produktivitetsanalyser bliver dermed et vigtigt styringsredskab og vil kunne sikre, at de bedste metoder bliver hurtigere udbredt. Endvidere vil servicedeklarationer skabe fuld åbenhed om sygehusafdelingernes kvalitet, tilbud og faciliteter.

For at forbedre sammenhængen mellem sundhedsopgaven og de kommunale opgaver får kommunerne et delvist betalingsansvar for sundhedsvæsenet.

Det kommunale bidrag til finansiering af sundhedsvæsenet vil bestå af et grundbidrag pr. indbygger og et aktivitetsafhængigt bidrag. Ordningen er nærmere beskrevet foran i afsnittet om regionernes finansiering.

Med et delvist betalingsansvar for egne borgeres behandling i sundhedsvæsenet, der afhænger af borgernes anvendelse af sundhedsvæsenet får kommunerne en yderligere tilskyndelse til at yde en effektiv forebyggelses-, trænings- og plejeindsats.

Den aktivitetsafhængige kommunale betaling tilgår regionen og vil omfatte:

Aftale om strukturreform

- Sygehusindlæggelser (maksimalt 3.000 kr. pr. indlæggelse)
- Obligatorisk plejetakst for færdigbehandlede patienter
- Ambulant behandling
- Genoptræning
- Psykiatrisk behandling
- Sygesikringsområdet (praktiserende læger mv.)

De kommuner, der via en effektiv forebyggelses- og plejeindsats nedsætter behovet for sygehusbehandling, belønnes ved, at de skal betale mindre til borgernes sygehusindlæggelser. Borgerne får gavn af, at flere behov meningsfyldt kan opfyldes i nærmiljøet – tæt på eget hjem og egen læge.

Hensynet til at forkorte den unødvendige liggetid på sygehusene og sikre, at færdigbehandlede patienter udskrives hurtigst muligt, tilgodeses ved at gøre den nuværende plejetakst, som amterne i dag kan opkræve kommunerne for færdigbehandlede patienter, obligatorisk for såvel somatiske som psykiatriske patienter.

Den kommunale medfinansiering af sygesikringsydelser og kommunal repræsentation i Sygesikringens Forhandlingsudvalg understøtter sammenhængen mellem praksissektor og kommunal indsats, f.eks. et tættere samspil mellem de praktiserende læger og kommunerne (på sygedagpengeområdet, i hjemmesygeplejen mv.).

Overgangsordninger

For at sikre en gradvis og smidig udjævning af de nuværende forskelle i de regionaløkonomiske vilkår indføres den nye tilskudsmodel på basis af objektive kriterier over en periode på fem år.

3. Beskæftigelsesområdet

Det fremtidige beskæftigelsessystem indrettes med lokale jobcentre, så borgere og virksomheder får én indgang til beskæftigelsesindsatsen.

Der er enighed om følgende centrale elementer:

- En indgang for borgere og virksomheder. Alle borgere og virksomheder med behov for hjælp og service henvender sig i ét lokalt jobcenter.
- Lokale jobcentre udgør en selvstændig enhed og varetager opgaver for virksomheder, beskæftigede og ledige – uanset forsørgelsesgrundlag. Centeret har følgende overordnede opgaver:
 - Vejleder virksomheder og beskæftigede om job og uddannelsesmuligheder.
 - Virksomhedskontakt, herunder formidling af arbejdskraft og støtte til rekruttering.
 - Visitation, revisitation og kontaktfølg samt støtte til jobsøgning.
 - Udarbejder jobplaner og giver aktive tilbud.
 - Tilvejebringer tilbud, herunder ved gennemførelse af udbudsforretninger, og følger op på indsats og resultater.
 - Fokus på at de ledige reelt står til rådighed.
- Adskillelse af jobindsats og penge (udbetaling). Vurdering af borgers berettigelse til og udmåling af offentlige ydelser finder ikke sted i jobcentret.
- Fokus på lediges behov – ikke hvilken ”forsørgelseskasse” de kommer fra.
- Stærke ledige skal i job – ikke klientgøres. Ledige med gode jobmuligheder skal i job og kun i begrænset omfang have kontakt med jobcentret i de første måneder.
- Sammenhængende indsats, så beskæftigelsesindsatsen går hånd i hånd med sociale tilbud, hvis nødvendigt. For alle målgrupper skal det være muligt at kombinere sociale, helbredsmæssige og beskæftigelsesrettede tilbud.
- Statslig styring og overvågning af beskæftigelsesindsatsen for at sikre sammenhæng mellem den nationale beskæftigelsespolitik og den lokale indsats:

- Fokus på resultater og effekter af beskæftigelsesindsatsen. Der etableres et nyt landsdækkende målesystem, som måler resultater og effekter af beskæftigelsesindsatsen.
- Statslig styring i fire regioner med mulighed for at gribe ind, hvis resultaterne udebliver på det lokale niveau. Regionen gennemfører obligatoriske rammeudbud af indsatsen for objektivi afgrænsede målgrupper. Regionen sikrer via egne midler en effektiv forebyggelse og afhjælpning af flaskehalse samt en hurtigt og aktiv indsats i forbindelse med større virksomhedslukninger.
- Arbejdsmarkedets parter skal have indflydelse på beskæftigelsesindsatsen på det centrale, regionale og lokale niveau.
- A-kasserne bevarer deres nuværende opgaver i form af udbetaling af dagpenge og rådighedsvurdering samt rådgivning, vejledning og service overfor medlemmerne.
- Det nye beskæftigelsessystem skal etableres, så der er størst mulig sikkerhed for, at beskæftigelsesindsatsen for borgere og virksomheder løses effektivt undervejs.

Alt i et hus: Samarbejde mellem AF og kommunerne om hele beskæftigelsesindsatsen

Der etableres samarbejde mellem AF og kommuner om fælles jobcentre i hele landet, så borgere og virksomheder får én indgang til beskæftigelsesindsatsen. En indgang for alle. For ledige, der har brug for job. For borgere, der gerne vil have et nyt job. For virksomheder, der mangler medarbejdere. Eller virksomheder, der gerne vil fastholde en medarbejder.

Tæt på 1,2 millioner borgere er i dag hvert år i kontakt med kommunen eller arbejdsformidlingen. Derfor er det vigtigt, at beskæftigelsesindsatsen fremover er tæt på borgere og virksomheder. De stærke ledige skal i job og ikke klientgøres. Ledige med stærke kvalifikationer vil kun i begrænset omfang have kontakt med jobcentret. Ledige på kanten af arbejdsmarkedet skal have et beskæftigelsesrettet tilbud, som efter behov kan kombineres med en social indsats. Ingen må opgives.

Samarbejdet mellem AF og kommunerne opbygges omkring følgende model:

Der er enighed om følgende:

Fælles jobcentre overalt i landet

- Alle steder i landet flytter AF og kommuner sammen i nye fælles jobcentre og indgår et forpligtende samarbejde om beskæftigelsesindsatsen.
- Lokale jobcentre udgør en fælles indgang for alle målgrupper. Jobcenteret varetager borger- og virksomhedsrettede opgaver. Af hensyn til at sikre kvalitet og professionalisme i opgaveløsningen, skal der sikres et tilstrækkeligt stort befolkningsunderlag for hvert jobcenter.
- Der etableres dermed et helt nyt sammenhængende beskæftigelses-system i hele landet baseret på lokale jobcentre med anvendelse af fælles logo, standarder og metoder.
- Staten finansierer alle udgifter til forsikrede ledige, og kommunerne finansierer udgifter til øvrige målgrupper med en statslig refusion.
- Staten har myndighedsansvaret for forsikrede ledige, kommunerne har myndighedsansvaret for øvrige målgrupper.
- Alle medarbejdere i jobcenteret kan løse opgaver på tværs af målgrupper.
- Jobcenteret varetager opgaver for alle kommunale målgrupper. Endvidere varetager jobcentre som minimum alle generelle serviceopgaver (tilmelding, CV, jobsøgning, vejledning mv.) for forsikrede ledige.
- I situationer, hvor jobcenteret har brug for at inddrage special ekspertise i indsatsen, kan jobcenteret henvise til anden aktør, andre kommunale forvaltninger og et af de op til 40 jobcentre med særlige opgaver.
- Staten stiller AF-systemet til rådighed for samarbejde med kommuner i hele landet, herunder medarbejdere, driftsressourcer mv. Staten har det endelige ansvar for de statslige opgaver, der løses i de fælles jobcentre.
- Den kommunale del af jobcenteret organiseres som en selvstændig forvaltning. Kommunalbestyrelsen har det endelige ansvar i forhold til de kommunale opgaver, der løses i det fælles jobcenter.
- Kommunerne er forpligtede til at indgå samarbejde med AF om beskæftigelsesindsatsen. Beskæftigelsesministeren bemyndiges til at fastsætte minimumskrav til samarbejdet.

Op til 40 jobcentre med særlige opgaver

- Op til 40 steder i landet etableres fælles jobcentre mellem staten og større kommuner, der varetager alle opgaver for alle kommunale målgrupper og forsikrede ledige. Herudover varetager de op til 40 jobcentre en række særlige opgaver for forsikrede ledige visiteret fra omkringliggende mindre jobcentre. Det drejer sig f.eks. om indsatsen for personer med risiko for langtidsledighed, komplicerede jobplaner mv.

10 pilot-jobcentre

Der etableres i størrelsesordenen 10 pilot-jobcentre, der som udgangspunkt udvælges blandt de 40 jobcentre med særlige opgaver, hvor staten udøver sit myndighedsansvar for de forsikrede ledige via kommunerne.

Evaluering af det nye beskæftigelsessystem

Der er enighed om at gennemføre en evaluering af det nye beskæftigelsessystem. Formålet med evalueringen er:

- At dokumentere erfaringer og effekter fra de tre typer jobcentre (jobcentre, jobcentre med særlige opgaver og pilot-jobcentre).
- At bidrage til at sikre et mere effektivt beskæftigelsessystem, herunder:
 - Medvirke til at sikre effektiv udnyttelse af ressourcer og kompetencer
 - Medvirke til at styrke fokus på resultater og effekter af indsatsen
 - Medvirke til at sikre effektiv udnyttelse af metoder og redskaber
- Evalueringen af det nye beskæftigelsessystem vil blive udført på to niveauer:
 - Dels som en samlet tværgående evaluering af jobcentrene, hvor jobcentrene belyses på en række centralt fastsatte succeskriterier
 - Dels ved en række brugerundersøgelser i jobcentrene
- Der fokuseres i evalueringen blandt andet på:
 - Effekter og resultater af indsatsen
 - Organisering og styring af forsøgene
 - Fælles visitation
 - Fælles kontaktføløb

- Fælles virksomhedskontakt
- Fælles brug af andre aktører
- Aktiveringsindsats
- Der evalueres løbende i perioden fra 2007 til udgangen af 2010.

Der foreligger mellem forligspartierne en forståelse om den nærmere ud-møntning.

4. Det almene gymnasium og hf

Forligspartierne ønsker at sikre bedre sammenhæng i ungdomsuddannelserne og at sikre gode og tilgængelige uddannelses tilbud til alle. Samlingen af alle ungdomsuddannelser i staten giver blandt andet mulighed for ensartede styrings- og rammevilkår, som muliggør et mere vidtgående samarbejde mellem de enkelte institutionsformer, når faglige og lokale forhold taler til fordel herfor.

Forligspartierne er derfor enige om følgende principper for den fremtidige opgave- og ansvarsplacering:

Selvejende institutioner

- Det almene gymnasium og hf placeres i staten – institutionerne overgår efter en overgangsperiode til selveje og taxameterfinansiering i en ny og moderniseret form.
- En ny bestyrelse med flertal af eksterne repræsentanter primært fra lokalområdet (blandt andet fra region, kommuner og erhvervsliv) og fra de videregående uddannelser, vil efter overgangsperioden få ansvaret for institutionens drift. Bestyrelsen træffer beslutning om blandt andet gymnasiets og hf-kursets kapacitet og om det konkrete udbud af studieretninger og valgfag inden for de givne økonomiske rammer. Under ansvaret for driften hører også evt. beslutning om udbygning eller indstilling til regionen og undervisningsministeren om lukning af de pågældende gymnasieskoler eller hf-kurser.
- Institutionens bestyrelse får endvidere ansvaret for ansættelse og afskedigelse mv. af rektor, der varetager den samlede daglige ledelse af institutionen, lærere og andet personale, mens staten får det overordnede overenskomstmæssige ansvar.
- Gymnasieskolerne og hf-kurserne får det daglige driftsansvar, herunder beslutninger om kapacitet og optag. Der etableres – efter godkendelse af regionen – forpligtende samarbejder mellem institutionerne om kapacitet, udbud og elevfordeling.
- Institutionerne får umiddelbart – inden for rammerne af godkendelser til udbud af studieretninger og valgfag, der er fastsat af undervisningsministeren – forpligtelsen til at sikre den fornødne bredde i udbuddet af studieretninger og valgfag.

Aftale om strukturreform

- Det frie skolevalg ved valg af gymnasium og hf-kursus opretholdes som i dag.

Regioner

- Regionerne skal i samarbejde med institutionerne, herunder de forpligtende samarbejder mellem gymnasier og hf-kurser, koordinere indsatsen, herunder den geografiske placering af udbuddet i regionen og kapaciteten med henblik på, at der er et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud til alle. Følgende grunduddannelser vil være omfattet: Stx (uddannelsen til studentereksamen), hf, hhx, htx, grundforløbene på erhvervsuddannelserne, grunduddannelsen til landmand og de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser.
- Regionerne får i samarbejde med de forpligtende samarbejder mellem gymnasier og hf-kurser til opgave at koordinere fordelingen af elever på gymnasieskoler og hf-kurser. Fordelingen af elever sker under hensyn til elevens ønsker om skole, studieretning og valgfag samt transporttid til skolen.
- Regionerne får indstillingsret i forhold til placering af nye gymnasier og hf-kurser og af ungdomsuddannelserne i øvrigt. Undervisningsministeren bestemmer den endelige geografiske placering.
- Regionernes opgaver finansieres i en kombination af et udviklingsbidrag og et mindre bloktilskud inden for den nuværende økonomiske ramme.

Staten

- Uddannelsernes ensartede nationale kvalitet og standard opretholdes.
- Staten varetager på samme måde som i dag det pædagogiske tilsyn med de almengymnasiale uddannelser.
- Staten har det overordnede ansvar for økonomi og udbudsstyring.
- Staten finansierer således gennem tilskud driften af et gymnasium eller hf-kursus.
- Undervisningsministeren foretager den overordnede udbudsgodkendelse på baggrund af blandt andet faglig og økonomisk bæredygtighed samt sikring af geografisk spredning af udbud, herunder f.eks. om hf-kurser skal kunne udbyde hf som enkeltfag, eller om et VUC skal kunne udbyde toårigt hf.

- Staten får det overordnede ansvar for udbuddet af studieretninger og valgfag. Undervisningsministeren får beføjelse til i sidste instans at påbyde enkelte institutioner at udbyde bestemte studieretninger og valgfag.
- Staten får i samarbejde med institutionerne og regionerne ansvaret for at sikre, at der er et tilstrækkeligt og varieret uddannelses tilbud til alle.

Analyse af styringssystemet

- Forud for overgang til selveje og taxameterfinansiering gennemføres en generel analyse af styringssystemet (selvejet og taxameterfinansieringen og samspillet med uddannelsesreglerne og tilsynet).
- I den generelle analyse af selveje og taxameterfinansiering indgår også spørgsmålet om medarbejderrepræsentation i bestyrelserne for de selvejende uddannelsesinstitutioner. Elever og medarbejdere på det almene gymnasium får samme ret til bestyrelsesrepræsentation som elever og medarbejdere på erhvervsskolerne.

Reform af styringssystemet

- På baggrund af analysen af selveje og taxameterfinansiering gennemføres en reform af styringssystemet med henblik på at modernisere dette, så det i højere grad understøtter både de uddannelsesmæssige målsætninger om, at flest muligt påbegynder og afslutter en ungdomsuddannelse af høj kvalitet, og om et bredt og varieret udbud af ungdomsuddannelser overalt i landet og samtidigt fortsat understøtter en effektiv ressourceanvendelse.
- Ved gymnasiernes og hf-kursernes overgang til taxameterfinansiering tages hensyn til, at gymnasierne som "monoinstitutioner" i udgangspunktet er mere sårbare overfor udsving i tilgang og aktivitet end erhvervsskolerne. Økonomistyringen vil ligeledes tilgode de nuværende gymnasiers faglige profil, således at intentionerne i gymnasierereformen kan implementeres alle steder i landet.

Overgangsordninger

- Overførslen af gymnasierne til staten sker samtidig med ikrafttrædelsen af gymnasierereformen med virkning fra skoleåret 2005/06.
- Efter en overgangsordning på 2½ år harmoniseres institutions- og økonomistyringen med styringen på de øvrige statslige ungdoms-

Aftale om strukturreform

uddannelsesinstitutioner, dvs. at gymnasierne overgår til selveje og taxameterfinansiering.

- Staten skal godkende de kommende overenskomster, der forventes indgået i foråret 2005. Der gennemføres om nødvendigt i efteråret 2004 en særskilt bemyndigelse herom i lovgivningen.

Ungdommens Uddannelsesvejledning.

- Ungdommens Uddannelsesvejledning vil også fremover i samspil med folkeskolen og de forskellige ungdomsuddannelsesinstitutioner spille en vigtig rolle i at sikre, at alle unge får en god vejledning og rådgivning og derigennem medvirke til at sikre, at flest mulige unge får en uddannelse.

5. Voksenuddannelsescentre (VUC) og forberedende voksenundervisning (FVU)

Forligspartierne ønsker at understøtte bedre sammenhæng i uddannelses tilbuddene til voksne. Der skabes ensartede rammevilkår for VUC'er og institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der i dag er hovedudbydere af grundlæggende almen voksenuddannelse henholdsvis erhvervsrettet voksenuddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveau.

Forligspartierne er derfor enige om følgende principper for den fremtidige opgave- og ansvarsfordeling:

- Staten overtager ansvaret for voksenuddannelsescentrene – institutionerne overgår til selveje og taxameterfinansiering i en ny og moderniseret form.
- Den forberedende voksenundervisning forankres på de eksisterende voksenuddannelsescentre, og driftsansvaret overdrages til staten.
- VUC'erne omdannes til selvejende institutioner med en bestyrelse, som får ansvaret for udbud og optag samt bygninger og økonomi mv. for det pågældende voksenuddannelsescenter.
- VUC'erne er i dag i de fleste amter organiseret med kun ét eller få "hoved-VUC'er" samt en række afdelinger. Med en statslig forankring vil organiseringen af VUC i et "hoved-VUC" og en række afdelinger kunne videreføres uændret. Det vil herefter være de enkelte institutioners bestyrelser, der træffer afgørelse om institutionernes organisering af uddannelsessteder, dog således at samarbejdet med regionen om koordinering opfyldes.
- Driften af VUC finansieres af staten, blandt andet gennem aktivitetsafhængige taxametertilskud.
- Staten viderefører den centrale indholdsstyring og det statslige tilsyn mv.
- Med henblik på at sikre, at de forskellige typer af uddannelsesinstitutioner kan bevare deres særlige identitet afgrænses det, hvilke typer af opgaver institutionerne kan varetage.
- Staten vil gennem sin udbudspolitik sikre et fortsat bredt og varieret voksenuddannelses tilbud i hele landet, således at der ikke sker en udtyndning af de voksenuddannelsesmiljøer, der i dag udbydes af VUC'erne.

Aftale om strukturreform

- Voksenuddannelsescentret skal fortsat samarbejde med andre voksenuddannelsescentre, institutioner for erhvervsrettet uddannelse (erhvervsskoler og arbejdsmarkedscentre) og andre uddannelsessteder i et lokalt fællesskab. Institutionerne får mere ensartede vilkår og dermed et bedre grundlag for samarbejdet.
- Regionerne skal i samarbejde med institutionerne koordinere indsatsen, herunder den geografiske placering af udbuddet i regionen og kapaciteten med henblik på, at der er et tilstrækkeligt og varieret voksenuddannelsesstilbud til alle.
- Regionernes opgaver finansieres i en kombination af et udviklingsbidrag og et mindre bloktilskud inden for den nuværende økonomiske ramme.
- Staten vil fortsat varetage den centrale indholdsstyring og det statslige tilsyn mv. og dermed sikre, at VUC's uddannelser har samme høje kvalitet i hele landet. Driftsansvaret for den enkelte institution varetages af institutionens bestyrelse og ledelse.
- Ansvar for den del af voksenspecialundervisningen, der omfatter ordblindeundervisningen, overføres til staten og flyttes til FVU-loven. Visitationen til ordblindeundervisningen henlægges til VUC. Derved samordnes uddannelsesstilbud for voksne med læsevanskeligheder. Ansvar for indgåelse af driftsoverenskomster for så vidt angår forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning overgår til VUC. Der vil i den forbindelse blive etableret regler for at sikre, at der fortsat er et bredt udbud tæt på borgerne.
- Den eksisterende organisation og finansiering af VUC overføres i udgangspunktet uændret til staten.
- Overførslen af VUC til staten sker samtidig med overførslen af gymnasierne med virkning fra skoleåret 2005/06.
- Staten skal godkende de kommende overenskomster, der forventes indgået i foråret 2005. Der gennemføres om nødvendigt i efteråret 2004 en særskilt bemyndigelse herom i lovgivningen.
- Efter en overgangsordning på 2½ år harmoniseres institutions- og økonomistyringen med styringen på institutioner for erhvervsrettet uddannelse, dvs. at VUC overgår til selveje og taxameterfinansiering. Forud for overgang til selveje og taxameterfinansiering gennemføres en generel analyse af styringssystemet (selvejet og taxameterfinansieringen og samspillet med uddannelsesreglerne og tilsynet) med henblik på at sikre et bredt og varieret udbud af høj

Voksenuddannelsescentre (VUC) og forberedende voksenundervisning (FVU)

kvalitet overalt i landet og samtidig en fortsat effektiv ressourceanvendelse. Der tages i den forbindelse hensyn til, at VUC'erne som "monoinstitutioner" i udgangspunktet er sårbare overfor udsving i tilgang og aktivitet.

6. Sygeplejerskeuddannelsen og radiografuddannelsen

Forligspartierne ønsker at styrke kvaliteten og samspillet mellem de forskellige sundhedsuddannelser, styrke de efterspurgte tværfaglige kompetencer i sundhedssektoren samt sikre et fortsat geografisk spredt tilbud af mellem-lange sundhedsfaglige uddannelser.

Forligspartierne er derfor enige om følgende principper for den fremtidige opgave- og ansvarsfordeling:

- Drifts- og institutionsansvaret for sygeplejerske- og radiografuddannelserne placeres i staten.
- Sygeplejerske- og radiografuddannelserne kan forankres i Centre for Videregående Uddannelse.
- Staten fastsætter i samarbejde med kommuner og regioner det årlige optag på uddannelserne og sikrer dermed, at behovet for uddannet sundhedspersonale opfyldes.
- For radiografuddannelsen vil der i lighed med i dag være behov for samlet koordination af uddannelsesopgaven. Radiografskolerne i Nordjyllands og Fyns amter er allerede henlagt til et Center for Videregående Uddannelse.
- Undervisningsministeren kan pålægge et Center for Videregående Uddannelse at udbyde bestemte professionsrettede videregående uddannelser på nærmere bestemte uddannelsessteder. Denne beføjelse vil fremover også omfatte udbuddet af sygeplejerske- og radiografuddannelser.

7. Social- og sundhedsuddannelser (SOSU)

Forligspartierne ønsker at fremme en mere entydig og gennemskuelig sammenhæng i de erhvervsrettede ungdomsuddannelser samt at skabe større sikkerhed for, at der er tilstrækkelig uddannet arbejdskraft til social- og sundhedsområdet i landet som helhed.

Forligspartierne er derfor enige om følgende principper for den fremtidige opgave- og ansvarsplacering:

- Drifts- og institutionsansvar for SOSU-uddannelserne placeres i staten.
- Efter en overgangsperiode harmoniseres skolerne styringsmæssigt med de øvrige erhvervsrettede ungdomsuddannelsesinstitutioner.
- Uddannelserne vil i udgangspunktet fortsat blive udbudt på de samme institutioner som i dag.
- Uddannelserne vil fortsat indeholde skoleundervisning og praktikuddannelse, og optagelseskravene vil være uændrede. Nuværende indholdsmæssige og økonomiske forskelle mellem de enkelte social- og sundhedsuddannelsesinstitutioner vil blive udlignet. Det betyder, at der sikres mere ensartede vilkår, uanset hvor i landet uddannelsen gennemføres.
- Der vil fortsat ske en dimensionering af uddannelsespladserne i grundforløbet og af praktikpladser ud fra behovet for færdiguddannede inden for pleje- og omsorgsområdet. Behovet for pleje- og omsorgspersonale hos private aktører vil i højere grad blive inddraget i vurderingerne af det samlede behov for uddannelsespladser.
- Uddannelsernes tilknytning til de primære aftagere i kommunerne og på sygehusene fastholdes. Kommunernes og sygehusenes ansvar for at tilvejebringe hovedparten af praktikpladserne fastholdes – og der vil således fortsat ske en dimensionering af uddannelsespladserne ud fra behovet for færdiguddannede. Undervisningsministeren bemyndiges således til efter dialog med regionen at pålægge regionen og kommunerne at oprette et mindste antal praktikpladser. Endvidere ønskes det at fremme brugen af praktikpladser hos private leverandører på pleje- og omsorgsområdet.
- Kommuner og regioner vil derudover blive repræsenteret i uddannelsesinstitutionernes bestyrelse.

Aftale om strukturreform

- På sigt vil der være mulighed for at integrere uddannelserne i erhvervsuddannelserne til gavn både for social- og sundhedsuddannelserne og de øvrige erhvervsuddannelser. Det vil give mulighed for fleksibilitet og evt. merit på tværs af uddannelserne.
- Regionerne skal i samarbejde med institutionerne koordinere indsatsen, herunder den geografiske placering af udbuddet i regionen og kapaciteten, med henblik på, at der er et tilstrækkeligt og varieret uddannelses tilbud til alle.
- Uddannelser, som efter aftale med Diakonissestiftelsen gennemføres på diakonhøjskolerne i Århus, Dianalund samt på Frederiksberg kan fortsætte uændret.

8. Socialområdet

Forligspartierne ønsker at skabe en klar og entydig ansvarsfordeling på socialområdet samtidig med, at sociale opgaver i højere grad løses på mere kvalificeret måde, i nærmiljøet og i tæt samspil med de almindelige tilbud. Den brede vifte af tilbud og den særlige ekspertise, som borgerne og kommunerne kan benytte i dag, skal udvikles og understøttes.

Borgerens hjemkommune vil have ansvaret for, at borgeren får den hjælp, som borgeren har krav på.

Regionerne vil have ansvaret for at videreføre og udvikle tilbud, som kommunen ikke på faglig bæredygtig måde selv kan tilvejebringe.

For at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret vidensindsamling og udvikling samt rådgivning og vejledning af borgere og kommuner og et landsdækkende overblik over den samlede specialrådgivning oprettes en videns- og specialrådgivningsorganisation. Den organisatoriske samling af blandt andet de landsdækkende videnscentre vil kunne give mulighed for at sørge for udvikling af viden og specialrådgivning i forhold til handicapgrupperne.

Forligspartierne er derfor enige om følgende principper for den fremtidige opgave- og ansvarsplacering:

Ansvar for borgeren samt forankring af tilbud og institutioner

- Kommunerne finansierer og varetager alle myndighedsopgaver på det sociale område.
- Regionerne har den forsynings- og udviklingspligt, der følger af, at regionerne som udgangspunkt driver alle de nuværende amtslige institutioner, som ligger i regionen, herunder sikrede afdelinger for unge kriminelle og tilbud til børn med handicap, tilbud til sindslidende med omfattende behov for hjælp, pleje og omsorg eller behandling af længerevarende karakter samt varetagelse af driften af nuværende amtslige tilbud inden for alkoholbehandling og stofmisbrugscentre. Regionerne overtager endvidere de rettigheder og pligter, som amterne har i forhold til de selvejende institutioner inden for disse områder.

- De øvrige nuværende amtslige institutioner for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, varetages af beliggenhedskommunen. Kommunerne overtager endvidere de rettigheder og pligter, som amterne har i forhold til de selvejende institutioner inden for disse områder.
- Københavns og Frederiksberg kommuner samt Bornholms Regionskommune beholder deres nuværende institutioner.
- Den enkelte kommune får ansvaret for at sikre, at der er sociale tilbud til egne borgere. Kommunen skal dermed sikre, at der er de nødvendige sociale behandlingstilbud til stede enten i egne institutioner og tilbud eller ved køb af behandlingspladser andre steder, herunder hos de tilbud, der drives af regionerne.
- Regionerne har ansvaret for at tilpasse kapaciteten og sammensætningen af regionens tilbud og institutioner, herunder evt. oprettelse af nye tilbud. Regionen har desuden et ansvar for en løbende faglig udvikling af indholdet i tilbuddene svarende til udviklingen i behovene. Regionernes pligt til forsyning og faglig udvikling af tilbud og institutioner sker på baggrund af årlige redegørelser fra hver af regionens kommuner, der skal beskrive behovene og kommunernes forventede brug af pladser i regionerne. Redegørelserne danner grundlaget for en årlig rammeaftale mellem kommuner og region, som er udgangspunktet for regionens tilpasnings- og udviklingsansvar. Kommunerne kan fortsat vælge selv at oprette og drive tilbud og institutioner.
- For så vidt angår kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud, skal regionerne koordinere indbyrdes.
- Regionerne skal udarbejde en udviklingsplan for de meget store sociale institutioner. Planen fastlægges på baggrund af drøftelser med regionens kommuner.
- Der oprettes en tilbudsportal i statsligt regi med en oversigt over samtlige kommunale og regionale tilbud samt alle godkendte private tilbud. Driften af tilbudsportalen er statsfinansieret.
- Den visiterende kommune har ansvaret for det personrelaterede tilsyn, dvs. tilsynet med den enkelte borger. Rammerne for det institutionelle tilsyn drøftes nærmere mellem forligspartierne.
- Der vil være klagemuligheder i samme omfang som hidtil.

Finansiering

- Kommunerne får det fulde finansieringsansvar, dog med en central refusionsordning, jf. nedenfor. De regionale tilbud finansieres af kommunerne. Vedrørende lands- og landsdelsdækkende tilbud fastsættes nærmere principper for betalingen efter drøftelse med de kommunale og regionale parter.
- Der indføres en central refusionsordning, som skal sikre kommunerne mod meget store udgifter i de dyreste enkeltsager. Ordningen gælder alle tilbud på socialområdet – lige fra de ikke-specialiserede til de meget specialiserede tilbud. Ordningen finansieres solidarisk af kommunerne ved løbende reguleringer af bloktilskuddet. Den endelige fastlæggelse af refusionsordningen vil dog ske i tilknytning til fastlæggelsen af ændringer i tilskuds- og udligningssystemet. Finansieringsordningen bør afspejle det forhold, at kommunerne vil være mere økonomisk bæredygtige end under den nuværende grundtakstordning.
- Der vil fortsat være statsrefusion på de områder, der har det i dag. Det gælder f.eks. for forsorghjem og kvindekrisecentre.

Viden og rådgivning

- De amtslige videnscentre, de statslige videns- og formidlingscentre og hjælpemiddelinstitutionen samt den mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende specialrådgivning, som er uafhængig af konkrete institutioner mv. samles organisatorisk under én paraply – en national videns- og specialrådgivningsorganisation – med en bestyrelse bestående af repræsentanter for stat, regioner, kommuner og brugerorganisationer. Det vil blive drøftet med kommuner, regioner og brugerorganisationer, hvilken specialrådgivning der skal indgå i organisationen.
- Videns- og specialrådgivningsorganisationen vil for det første indsamle, udvikle, bearbejde og formidle viden til kommuner og institutioner, for det andet bistå kommuner og borgere med vejledende specialrådgivning og vejledende udredning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. Den vejledende specialrådgivning og udredning sker dels fra et antal satellitter under videns- og specialrådgivningsorganisationen rundt om i landet, dels fra netværk bestående af specialister ansat andre steder blandt andet i sygehusvæsenet.

Aftale om strukturreform

- De lands- og landsdelsdækkende specialrådgivningsfunktioner, som ligger i tilknytning til Institutet for Blinde og Svagsynede, Refsnæsskolen, Børneklinikken m.fl., vil fortsat ligge i tilknytning til disse institutioner, men deres rådgivningsfunktion indgår i videns- og specialrådgivningsorganisationen.
- Kommunerne varetager i øvrigt rådgivning overfor borgerne og kan søge støtte hertil i den statslige videns- og specialrådgivningsorganisation og de regionale institutioner.
- Der oprettes handicapråd i alle kommuner, som kan rådgive kommunalbestyrelsen i generelle spørgsmål på serviceområdet. Rådene sammensættes af repræsentanter fra kommunen og af repræsentanter fra handicaporganisationerne efter indstilling fra De Samvirkende Invalideorganisationer.

Overgangsordning

- Modellen fra grundtakstområdet med udviklingsråd bestående af repræsentanter fra kommuner, regioner og brugerorganisationer videreføres i overgangsperioden. Der etableres et udviklingsråd i hver region. Rådene skal følge udviklingen på området i regionen i overgangsperioden på fire år.
- Der indføres en pligt for udviklingsrådene til i en overgangsperiode på fire år at afgive en årlig redegørelse på det overtagne område til Socialministeriet. Redegørelsen til Socialministeriet skal indeholde en vurdering af udviklingen i regionen.
- Første redegørelse afgives senest 1. marts 2008. Nærmere regler om redegørelsespligten fastsættes i en bekendtgørelse.
- Redegørelserne udgør et grundlag for socialministeren for at vurdere, om kommunerne lever op til deres myndighedsansvar. Socialministeren kan på dette grundlag bruge de nuværende reaktionsmuligheder, eksempelvis gå i dialog med kommunen eller om nødvendigt aktivere tilsynsmyndighederne.

9. Specialundervisning

Forligspartierne ønsker at sikre, at beslutninger om specialundervisning træffes så tæt på borgerne som muligt, og at sammenhængen mellem specialundervisning og den almindelige undervisning styrkes.

Har børn og voksne behov for specialundervisning, vil det derfor være den kommune, hvor vedkommende bor, som har ansvaret for, at der tilbydes den specialundervisning, som der er behov for.

Regionerne har ansvaret for at videreføre og udvikle de lands- og landsdelsdækkende tilbud, sådan at der sikres tilstrækkeligt udbud og vidensudvikling af disse tilbud.

Forligspartierne er derfor enige om følgende principper for den fremtidige opgave- og ansvarsplacering:

Ansvar for borgeren samt forankring af tilbud og institutioner

- Kommunerne finansierer og varetager myndighedsansvaret for den vidtgående specialundervisning, specialundervisningen for voksne og specialpædagogisk bistand til småbørn.
- Regionerne har den forsynings- og udviklingspligt, der følger af, at regionerne driver de nuværende amtslige institutioner, der er lands- eller landsdelsdækkende, og som tilbyder specialundervisning til børn, unge eller voksne. Institutionerne videreføres af den region, de ligger i. Det gælder blandt andet tilbud til personer med svære syns- og hørevanskeligheder, jf. oversigt over, hvilke institutioner det drejer sig om.
- Københavns Kommune beholder sine nuværende to institutioner, jf. oversigten side 64.
- De øvrige nuværende amtslige folkeskoler (specialskoler) og de institutioner, der tilbyder voksenspecialundervisning, bortset fra tilbud til ordblinde, varetages af beliggenhedskommunen.
- Kommuner, der ikke selv råder over et relevant tilbud, kan købe specialundervisningspladser f.eks. på skoler i andre kommuner, i regionerne eller bruge private tilbud.
- Regionerne har ansvaret for at tilpasse kapaciteten og sammensætningen af regionens tilbud og institutioner, herunder evt. oprettelse af nye tilbud og mulighed for at tilrettelægge særlige ungdomsud-

Aftale om strukturreform

dannelsesforløb for f.eks. sent udviklede. Regionen har desuden et ansvar for en løbende faglig udvikling af indholdet i tilbuddene svarende til udviklingen i behovene. Regionernes pligt til forsyning og faglig udvikling af tilbud og institutioner sker på baggrund af årlige redegørelser fra hver af regionens kommuner, der skal beskrive behovene og kommunernes forventede brug af pladser i regionerne. Redegørelserne danner grundlaget for en årlig rammeaftale mellem kommuner og region, som er udgangspunktet for regionens tilpasnings- og udviklingsansvar.

- For så vidt angår kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud, skal regionerne koordinere indbyrdes.
- Staten fastsætter fortsat regler for undervisningens mål og indhold i folkeskolen og for voksenspecialundervisningen samt specialpædagogisk bistand for småbørn.

Finansiering

- Kommunerne får det fulde finansieringsansvar for hele specialundervisningsområdet.
- De regionale tilbud finansieres af kommunerne. Der fastsættes nærmere principper for betalingen efter drøftelse med de kommunale og regionale parter.

Klageadgang

- Klageadgangen i folkeskolen udvides til at omfatte al specialundervisning uden for den almindelige folkeskoles undervisning, dvs. til børn i specialskoler eller specialklasserækker.
- For specialundervisningen for voksne videreføres den nuværende adgang til at klage.
- Det eksisterende klagænæv for vidtgående specialundervisning vil fremover også være klagænæv for den specialundervisning, der ydes i specialklasser og specialskoler efter folkeskolelovens § 20, stk. 1, samt efter lov om voksenspecialundervisning.

Særligt for voksenspecialundervisning

- Ansvar for voksenspecialundervisningens tilbud til ordblinde overføres til staten og flyttes til FVU-loven. Samtidig henlægges visitationen til ordblindeundervisningen til VUC. Derved samles

alle uddannelses tilbud for voksne med læsevanskeligheder på VUC i statsligt regi som selvejende institutioner.

- Ansvar for indgåelse af driftsoverenskomster for så vidt angår FVU og ordblindeundervisning overgår til VUC. Der vil i den forbindelse blive etableret regler for at sikre, at der fortsat er et bredt udbud tæt på borgerne.
- Myndighedsansvaret for de øvrige dele af voksenspecialundervisningen placeres i kommunerne. Den konkrete forankring kortlægges nærmere, herunder muligheden for at en række af voksenspecialundervisningstilbuddene mere hensigtsmæssigt kan overflyttes til f.eks. kommunernes genoptræningstilbud. Det drejer sig om f.eks. taleundervisning som følge af erhvervet hjerneskade og elementer fra voksenspecialundervisningens tilbud til personer med bevægelses-, syns- eller hørevanskeligheder, personer med tale, stemme- eller sprogsvanskeligheder, personer med generelle indlæringsvanskeligheder og personer med psykiske vanskeligheder. Det forudsættes, at der ikke dermed foretages en udvidelse af eksisterende opgaver og forpligtelser.

Overgangsordning

- De regionale udviklingsråd, bestående af repræsentanter fra kommuner, regioner og brugerorganisationer, følger udviklingen på specialundervisningsområdet i regionen i en periode på fire år.
- Udviklingsrådene afgiver i en overgangsperiode på fire år en årlig redegørelse til Undervisningsministeriet. Redegørelsen skal indeholde en vurdering af udviklingen på området.
- Første redegørelse afgives senest 1. marts 2008. Nærmere regler om redegørelsespligten fastsættes i en bekendtgørelse.
- Redegørelserne udgør ministerens grundlag for at vurdere, om kommunerne lever op til deres myndighedsansvar. Ministeren kan på grundlag af en redegørelse gå i dialog med en kommune eller om nødvendigt aktivere tilsynsmyndighederne.

Oversigt over de mest specialiserede specialundervisningstilbud mv. (lands- og landsdelsdækkende institutioner)

- Børneklinikken (Københavns Kommune): Landsdelsdækkende rådgivning mv. for småbørn med hørehandicap, andre kommunikationshandicap og evt. tillægshandicap.
- Døvblindecentret (Nordjyllands Amt): Landsdelsdækkende undervisnings- og botilbud til døve børn, unge og voksne.
- Fredericiaskolen (Vejle Amt): Landsdelsdækkende undervisningstilbud mv. for døve og hørehæmmede børn.
- Geelsgaardskolen (Københavns Amt): I vist omfang landsdækkende undervisningstilbud for børn og unge med svære motoriske forstyrrelser, med erhvervet hjerneskade, døvblinde elever mv.
- Institutet for Blinde og Svagtsynede (Københavns Amt): Landsdækkende tilbud for unge og voksne med synshandicap.
- Kolonien Filadelfia (Vestsjællands Amt): Lands- og landsdelsdækkende tilbud til børn, unge og voksne med epilepsi, der er indlagt på Epilepsihospitalet.
- Nyborgskolen (Fyns Amt): Landsdækkende kost- og efterskole for døve og hørehæmmede unge.
- Refnæsskolen/Synscenter Refnæs (Vestsjællands Amt): Landsdækkende tilbud for børn, unge og voksne med synshandicap.
- Ålborgskolen (Nordjyllands Amt): Lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud mv. for døve og hørehæmmede børn og voksne samt børn med autisme.
- Skolen ved Kastelsvej (Københavns Kommune): Landsdelsdækkende skole for døve og tunghøre børn samt hørehæmmede børn med yderligere funktionsnedsættelse.

10. Erhvervsområdet

Forligspartierne ønsker at styrke udviklingen af de lokale og regionale vækstbetingelser i hele landet samt skabe en mere sammenhængende og enkel struktur, som sikrer hurtig og effektiv sagsbehandling i forhold til de spørgsmål og problemer, virksomhederne støder på i dagligdagen. Udviklingen af de lokale vækstvilkår forankres i regionen med krav om at inddrage det lokale erhvervsliv, kommuner, arbejdsmarkedets parter og videninstitutioner gennem vækstfora. Dermed får den regionale erhvervsudviklingsindsats et stærkt og bredt lokalt ejerskab.

Kommunerne får ansvaret for den lokale erhvervsservice, hvor nærheden og den daglige kontakt til brugerne er i højsædet. Den regionale erhvervsindsats, herunder turisme, forankres i de fem nye regioner ved brug af vækstfora med deltagelse af en række interessenter. Staten varetager fortsat den overordnede vækstpolitik, herunder den tværgående koordinering mellem erhvervs-, uddannelses-, trafik- og beskæftigelsespolitikken, blandt andet inden for rammerne af den nationale vækststrategi.

- Regionerne nedsætter vækstfora, som sammensættes af op til 20 repræsentanter fra regionen, kommunerne, det lokale erhvervsliv, videninstitutioner og arbejdsmarkedets parter. Ved sammensætningen skal det sikres, at det lokale erhvervsliv og videninstitutioner sikres en væsentlig repræsentation. Regionerne kan etablere flere vækstfora inden for samme region, og to regioner kan gå sammen om at oprette vækstfora. Regionerne vælger selv, om formanden for vækstforumet skal være en folkevalgt repræsentant for regionen (f.eks. regionsrådsformanden) eller en erhvervsrepræsentant. Regionerne varetager sekretariatsbetjeningen af vækstforaene.
- Vækstforaene skal
 - udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi, der tager afsæt i regionens styrker og svagheder i forhold til erhvervsstrukturen og de centrale vækstvilkår. Strategien udgør en del af grundlaget for regionsrådets udarbejdelse af en udviklingsplan og indgår via regionen som indspil til den nationale vækststrategi.

Aftale om strukturreform

- løbende overvåge udviklingen af de regionale vækstvilkår som grundlag for udarbejdelse af og løbende justeringer i erhvervsudviklingsstrategien.
- udvikle og prioritere initiativer til at forbedre de lokale vækstvilkår, herunder også udviklingen af udkantsområderne. Det skal ske ved, at vækstforaene indstiller til regionen om anvendelsen af de midler, regionen råder over til erhvervsformål, og til staten om prioriteringen af EU's strukturfondsmidler.
- Regionerne får tilført bloktilskud, som i kombination med et udviklingsbidrag, kan medfinansiere EU's strukturfondsmidler og andre regionale erhvervsaktiviteter inden for den nuværende økonomiske ramme. Den regionale erhvervsindsats kan som udgangspunkt finansieres af EU's strukturfondsmidler, som staten har det overordnede ansvar for, regionale midler til formålet, kommunale midler samt medfinansiering fra erhvervslivet og videninstitutioner.
- Mens den lokale turismefremmeindsats fortsat vil være forankret i kommunerne, vil udviklingen af den regionale turismeindsats blive varetaget af regionen efter indstilling fra vækstfora.
- Udkantsområderne skal have høj prioritet i vækstforaenes arbejde. Det sikres, at udkantsområdernes andel af EU-midlerne bliver mindst den samme som i dag.
- Generelt gælder det, at samarbejde på tværs af grænser vil blive organiseret i grænseoverskridende enheder i overensstemmelse med EU-Kommissionens retningslinjer for den kommende Interreg-programperiode 2007-2013. Det vil være tilfældet for det dansk/tyske samarbejde og det dansk/svenske samarbejde i Øresundsregionen. Arbejdet med at udvikle det dansk/tyske samarbejde og arbejdet i relation til Øresundsregionen forankres på dansk side i de relevante regioner samt i staten.
- Den lokale erhvervsservice forankres i kommunerne.
- Staten varetager den nationale vækstpolitik, herunder den generelle administration og udbetaling af EU's strukturfondsmidler. Staten vil årligt udmelde en prioriteringsramme til regionerne, hvor EU's strukturfondsmidler fordeles på de enkelte regioner efter en nærmere fastsat fordelingsnøgle.

11. Kollektiv trafik

Forligspartierne ønsker at gøre det nemt og enkelt for brugerne at anvende den kollektive trafik. Derfor skabes en klar ansvarsfordeling mellem togtrafik og bustrafik. Opgaverne forankres sådan, at de ansvarlige myndigheder får redskaber og tilskyndelse til at skabe de bedst mulige trafikale løsninger for borgerne:

- Regionerne står for at oprette trafikelskaber i hele Danmark. Trafikelskaberne får det samlede ansvar, herunder takstkompetencen, for den lokale og regionale busdrift samt de amtsbaner, der ikke overgår til statsligt niveau.
- Trafikelskaberne kan etableres i samarbejde mellem flere regioner, eller der kan etableres flere trafikelskaber inden for én region. Trafikelskaberne samarbejder om ruter, der krydser grænserne mellem de områder, de dækker.
- Sammenhængen mellem tog og busser sikres og udbygges generelt via dialog om køreplanskoordinering og langsigtede planer mellem staten og trafikelskaberne.
- Der oprettes et samlet trafikelskab, der dækker Hovedstadsregionen (ekskl. Bornholm) og Region Sjælland. For kommunernes bidrag til det sjællandske trafikelskab fastsættes særlige regler, hvor kommunernes bidrag skal afspejle objektive fordelingskriterier. I hovedstadsområdet etableres en samarbejdsstruktur, der skal sikre sammenhængen mellem de forskellige kollektive trafikformer.
- Trafikelskabernes bestyrelser består af repræsentanter fra region(er) og kommuner og har kommunalt flertal. Det sikres, at regionerne ikke kan majoriseres i spørgsmål, der har konsekvenser for regionernes økonomi. Den enkelte kommune sikres mulighed for at påvirke udbuddet af busruter inden for egne grænser mod at påtage sig en betydelig del af finansieringsansvaret herfor.
- Såvel kommuner som regioner bidrager til finansieringen af trafikelskaberne. Der tages højde for, at lokale forhold kan begrunde forskellige finansieringsmodeller.
- Regionernes opgaver finansieres gennem en kombination af et udviklingsbidrag fra kommunerne og et bloktilskud fra staten.
- Amtsbanerne uden for hovedstadsområdet overdrages til enten staten eller trafikelskaberne efter en konkret vurdering og drøftelse med det pågældende regionsråd. Det trafikelskab, der dækker ho-

vedstadsområdet, overtager ansvaret for amtsbanerne inden for hovedstadsregionen.

- Staten står for langt størstedelen af togtrafikken og banenettet og fastsætter taksterne i togtrafikken (undtaget de amtsbaner som ikke overgår til statsligt niveau).
- Al bus trafik forudsættes som i dag primært udført på kontrakt med private busvognmænd. Det eksisterende billetsamarbejde mellem bus og tog fortsættes i den nye struktur baseret på den aftalemodel, der i dag anvendes uden for hovedstadsområdet. Herigennem sikres, at der ved takstfastsættelsen opnås en rimelig balance i dækningsbidraget for henholdsvis bus- og togtrafikken.
- På længere sigt skal der arbejdes for, at der opnås et mere enkelt og ligetil takstsystem i den kollektive trafik. Målet er på sigt at etablere et fælles takstsystem for hele den kollektive trafik i landet. Denne målsætning skal ses i sammenhæng med planerne om etableringen af et landsdækkende elektronisk rejsekort.
- Takstudviklingen underlægges en begrænsning, således at taksterne fremover ikke i gennemsnit må stige mere end pris- og lønudviklingen.
- I lovgivningen om trafik selskaber fastsættes, hvornår takststrukturen skal være fastlagt og taksterne underlagt den nævnte begrænsning.

12. Vejområdet

Forligspartierne ønsker at gøre administrationen af de offentlige veje mere enkel og overskuelig. Strukturen skal sikre nærhed i forvaltningen og et sammenhængende overordnet vejnet for trafikken mellem de større byer, transportknudepunkter og international trafik.

- De nuværende ca. 10.000 km amtsveje fordeles mellem kommunerne og staten på grundlag af objektive kriterier.
- Hovedparten af de nuværende amtsveje overgår til kommunerne. Det gælder således alle lokalt orienterede veje, herunder alle amtsveje med lokalpræg, dvs. veje med lav trafik og mange vejadgange.
- Det overordnede vejnet samles i staten. Det statslige vejnet skal sikre effektive forbindelser til og fra de vigtigste trafikknudepunkter, herunder havne, lufthavne og grænseovergange. Staten skal herudover have ansvaret for:
 - Veje, der indgår med betydelig vægt i industri- og erhvervscentres logistik- og distributionssystemer,
 - Veje, der trafikalt og funktionelt hænger sammen med det internationale vejnet, specielt set i lyset af den stigende internationale samhandel og behovet for effektiv afvikling af transittrafikken gennem Danmark,
 - Vejstrækninger, der indebærer varetagelse af opgaver med henblik på at understøtte et fleksibelt arbejdsmarked, herunder opgaver som følge af øget pendling.
- Den fortsatte lokale tilstedeværelse og kontakt for så vidt angår statsvejnettet sikres via de lokale driftskontorer under Vejdirektoratet.

Overgangsordninger

I forbindelse med overdragelse af amternes vejnet til kommunerne og staten vil der være behov for at tage stilling til videreførelsen af de foreliggende planer og kontrakter i forbindelse med amternes vejnet.

Som udgangspunkt videreføres eksisterende drifts- og vedligeholdelseskontrakter til deres udløb, og der aftales en fordelingsnøgle på baggrund af de nøgletal, der har ligget til grund for kontrakternes indgåelse.

Aftale om strukturreform

I forbindelse med egentlige anlægsprojekter foretages en konkret vurdering af de foreliggende planer og kontrakter. Som på driftsområdet er udgangspunktet, at eksisterende kontrakter videreføres.

13. Natur- og miljøområdet

Forligspartierne ønsker at sikre en forenklet arbejdsdeling, der skaber større lokalt engagement og ansvar omkring opgaveløsningen på natur- og miljøområdet og samtidig sikrer overordnede nationale og internationale interesser på området. Arbejdsdelingen bygger på en række grundlæggende principper:

De opgaver, hvortil der knytter sig væsentlige nationale og internationale natur- og miljøinteresser, eller som forudsætter specialviden og kun forekommer relativt sjældent, varetages af staten.

Regionen spiller en overordnet og udviklende rolle vedrørende den fysiske udvikling af regionen, herunder inddrages hensyn til bæredygtig udvikling. De regionale udviklingsplaner skal indeholde særlige sigtelinjer vedrørende regionens miljø- og naturinteresser.

De konkrete myndighedsopgaver og borgerrettede opgaver samles så vidt muligt i kommunerne, der også på miljøområdet vil være den samlende myndighed, som borgere og virksomheder i langt de fleste tilfælde vil skulle henvende sig til.

Endvidere gælder det, at hvor de væsentligste hensyn er retssikkerhed og ensartethed, placeres opgaven hos staten. Hvor det i højere grad er væsentligt at sikre et lokalt råderum, placeres opgaven i kommunerne.

Disse overordnede principper fører til følgende opgavefordeling:

Staten

Staten tager sig af det overordnede ansvar for sektorplanlægningen og helt særlige myndighedsopgaver. Statens rolle styrkes på en række overordnede områder, herunder i forbindelse med overordnede opgaver til sikring af Danmarks internationale forpligtelser, større nationale interesser og teknisk komplicerede sager. Der er således enighed om, at statens opgaver omfatter:

- Kystzoneadministration, strandbeskyttelseslinje og klitfredning. Opgaverne varetages fremover samlet i staten på grund af deres nationale karakter.

Aftale om strukturreform

- Tilsynet med alle kommunale spildevandsudledninger og de kommunale affaldsbortskaffelsesanlæg, der har størst forureningspotentiale. Staten varetager ligeledes sager om påbud om forsyningspligt efter vandforsyningsloven.

Kommuner

De fleste af de nuværende amtslige natur- og miljøopgaver placeres i kommunerne, enten i tilknytning til eksisterende kommunale aktiviteter eller som nye, sammenhængende opgaver. Der er således enighed om, at kommunernes opgaver omfatter:

- Hovedparten af den konkrete myndighedsudøvelse og håndhævelse inden for miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven.
- Vedligehold af vandløb og myndighedsopgaver i forhold til vandløb. Opgaverne samles i kommunerne, der i forvejen løser de myndighedsopgaver, som knytter sig til de private og kommunale vandløb efter vandløbsloven.
- Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper, bygge- og beskyttelseslinjer, bortset fra strandbeskyttelseslinjen, samt regler om offentlighedens adgang, herunder tilsyn og håndhævelser.

Regioner

- Regionerne får høringsret samt mulighed for at komme med indspil i forhold til statslige forslag om planlægning i relation til miljømålsloven og vandforsyningsloven. På disse områder får regionerne endvidere en koordinerende rolle i forhold til kommunernes indspil til staten samt en mæglerrolle i forhold til kommunernes konkrete indsatsplanlægning. Herudover kan regionerne varetage enkelte andre, fagligt sammenhængende opgaver.

Godkendelse og tilsyn med en række særligt komplicerede virksomheder varetages af staten. De øvrige godkendelser og tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven varetages af kommunerne. Der nedsættes et udvalg med repræsentanter for Miljøministeriet, Landbrugsrådet, Dansk Industri, CO Industri, DN, KL, ARF, Finansministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet til afklaring af snittet mellem stat og kommuner.

14. Planlægningsområdet

Forligspartierne ønsker, at den fysiske planlægning fremover bliver enklere og i højere grad kan baseres på inddragelse af borgerne, virksomheder og interesseorganisationer i planlægningsprocessen.

De nye og større kommuner skal fremover varetage en større del af den fysiske planlægning. Kommuneplanen bliver det samlede dokument, hvor borgere og virksomheder kan orientere sig om regler mv. for arealanvendelser i området. Regionerne skal sikre den nødvendige koordination mellem kommunerne i planlægningen. Samtidig skal regionerne tildeles de nødvendige plankompetencer, der kan sikre en mere overordnet og strategisk udviklingsplanlægning for regionen. De nye udviklingsplaner bliver omdrejningspunktet for regionernes nye rolle som regionale udviklingsdynamoer. Statens rolle på planlægningsområdet bliver at sikre, at overordnede hensyn varetages i planlægningen. Forudsætningerne for de regionale udviklingsplaner og kommuneplanerne skal præciseres i lovgivningen (planloven og sektorlove).

Der vil skulle etableres en løbende dialog mellem kommunerne og regionen om de regionale udviklingsplaner. Dialogen vil blandt andet kunne forankres i de kontaktudvalg, der oprettes mellem kommunerne og regionerne.

Kommunerne – en stærkere kommuneplanlægning

Kommunerne får en helt central rolle i den nye planreform, hvor kommuneplanen bliver den bærende plantype.

- Kommuneplanen bliver fremover det fysiske dokument, der indeholder de begrænsninger på arealanvendelsen, som er resultatet af kommunens egne beslutninger og de begrænsninger, som følger af regionale eller statslige beslutninger.
- De nuværende regionplaner erstattes af regionale udviklingsplaner, og kommunerne får kompetence til at planlægge for de detaljerede aspekter af de nuværende regionplaner.
- Kommuneplanen skal indeholde mål og retningslinjer for udviklingen i byerne og i det åbne land.
- Kommuneplanerne skal udmøntes inden for rammerne af den regionale udviklingsplan, leve op til de nationale og internationale krav og udforme et lokalt plangrundlag i tæt samspil med borgerne.

Aftale om strukturreform

- De lovmæssige begrænsninger i kommunernes planlægning handler om strandbeskyttelseslinjer, åbeskyttelseslinjer, skovbyggelinjer etc. samt de forudsætninger der ligger i de kommende vandplaner og natura 2000 planer, § 3 områder, fredede områder, EU habitat og fuglebeskyttelsesområder, vandløbsregulativer.
- Kommunerne får mulighed for at komme med indspil til staten om landsplanlægningen.
- Kommunerne får mulighed for at gøre indsigelse over for nabo-kommuners planforslag, hvis forslaget har væsentlig betydning for kommunens udvikling. Uenighed kan indbringes for regionen, der træffer afgørelse.

Staten – overblik og overordnede interesser

Staten får en mere aktiv rolle for at sikre overordnede planhensyn i en mere decentraliseret planproces. Det påhviler staten at påse, at både regioner og kommuner i deres planlægning overholder gældende lovgivning mht. naturbeskyttelse og kravene i anden sektorlovgivning, implementerer Danmarks internationale forpligtelser på plan- og naturområdet, samt at kommunerne respekterer mål og vilkår i de regionale udviklingsplaner. For at løse denne opgave styrkes den statslige planlægningskompetence.

- Den overordnede landsplanlægning og overordnede planlægning på natur- og miljøområdet placeres i staten. En række overordnede interesser, f.eks. beskyttelse af kysterne og udnyttelse af råstofressourcerne, varetages gennem planloven og i samspil med sektorlovgivningen. Staten varetager også VVM-vurderinger af eksempelvis risikoanlæg og andre virksomheder, hvor staten har godkendelseskompetencen.
- Enkelte konkrete planopgaver, blandt andet vedrørende større offentlig infrastruktur og anlæg af national og regional betydning, varetages af staten med indspil til planlægningen fra kommunerne og regionerne. Staten skal fortsat sikre overholdelsen af internationale forpligtelser på natur- og miljøområdet.
- Forudsætningerne for kommunernes planlægning vil blive præciseret af Folketinget i planloven og sektorlovene med henblik på at fastholde nuværende mål for udviklingen. På visse områder udbygges lovgivningen med bestemmelser, der sikrer de hensyn, der i dag varetages igennem regionplanens retningslinjer. Med hensyn til detailhandel vil det indebære, at den nuværende praksis fastholdes.

- Staten får ret og pligt til at gøre indsigelse mod kommuneplaner og regionale udviklingsplaner, der ikke er i overensstemmelse med overordnede interesser.
- Hovedstadsområdet er et sammenhængende byområde på tværs af kommunegrænser, og der er derfor behov for, at staten i lovgivningen og i udmeldinger til kommuneplanlægningen i hovedstadsområdet fastlægger overordnede principper for byudviklingen og de rekreative hensyn mv.
- Kommunernes afgørelser om husdyrbrug efter VVM-reglerne skal i en overgangsperiode på to år fra ikrafttrædelse godkendes af Miljøministeriet.

Regionerne – udviklingsdynamoer og koordination

Regionerne skal udvikle en ny plantype, den regionale udviklingsplan, der skal blive de nye regioners omdrejningspunkt i deres nye rolle som udviklingsdynamoer.

- Regionerne får til opgave at udvikle regionale udviklingsplaner, som skal være et helt nyt og strategisk værktøj, der dækker generelle og overordnede aspekter af relevante forhold for regionens udvikling. Udviklingsplanerne skal udgøre et inspirationsgrundlag og en samlet paraply for udviklingsinitiativer i regionen.
- Udviklingsplanerne skal indeholde en overordnet samlet vision for regionens udvikling på sektorområderne natur og miljø, erhverv inkl. turisme, beskæftigelse, uddannelse og kultur samt udviklingen i regionens udkantsområder og landdistrikter.
- Regionernes udviklingsplaner kan f.eks. inddrage den fremtidige fysiske udvikling af regionen (herunder hensyn til bæredygtig udvikling), regionens kultur- og fritidsliv og udvikling af naturområder til rekreative formål. Herudover baseres udviklingsplanerne på de regionale erhvervsudviklingsstrategier, som vækstforaene udarbejder.
- Udviklingsplanerne understøttes dels af regionernes muligheder for at disponere økonomisk og strategisk, dels af den konkrete kompetence, der kan sikre varetagelse af overordnede regionale hensyn i planlægningen.
- Regionsrådet skal som en del af udviklingsplanen udarbejde kortbilag, der med signaturer angiver f.eks. byudvikling, herunder både bolig og erhverv, særlige rekreative formål og infrastruktur mv. Det-

Aftale om strukturreform

te sker som en overordnet udpegning af, hvor det skal foregå, og ikke som præcise udpegninger.

- Kommunerne skal i deres planlægning følge disse overordnede udpegninger, og regionsrådet kan gøre indsigelse i forhold til kommunernes konkrete planlægning, såfremt den vurderes at være i strid med den regionale udviklingsplan.
- Regionerne får høringsret i forhold til statslige initiativer på planområdet og mulighed for at foreslå nye planinitiativer over for staten og kommunerne inden for regionen.
- Regionerne får en koordinerende rolle i forhold til kommunernes indspil til statens landsplanlægning. Regionerne får til opgave at mægle mellem kommuner, der er uenige om planlægningen, samt at træffe afgørelse i situationer, hvor der ikke kan opnås enighed.
- Regionernes udviklingsplaner skal udarbejdes under iagttagelse af regler og rammer, som udstedes af staten, f.eks. i landsplandirektiver og andre statslige planbeslutninger.

Overgangsordning

Der etableres en overgangsordning. De nuværende amters og HURs "Regionplan 2005" vil blive fastholdt ved, at de tillægges retsvirkning som landsplandirektiv. "Regionplanerne 2005" vil herefter fungere som de samlede overordnede retningslinjer for kommunernes planlægning i en overgangsperiode, indtil kommunerne har opdateret deres kommuneplaner efter de nye regler. De nye kommuneplaner bliver udformet i den første valgperiode frem til 2009.

15. En bedre betjening af borgerne

Forligspartierne ønsker, at borgerne oplever en offentlig sektor, som er tilgængelig, når borgerne har brug for råd, vejledning og service. I de fleste sager skal borgerne kunne henvende sig ét sted, uanset hvilken offentlig myndighed eller forvaltning, der har det endelige ansvar.

Kommunerne skal således kunne løse opgaver på tilgrænsende opgaveområder for kommunen selv og på vegne af andre myndigheder.

Lovgivningsmæssige barrierer for udvikling af en sådan borgerbetjening skal i videst muligt omfang fjernes.

Forligspartierne forudsætter, at kommunerne organiserer sig, så der etableres et eller flere servicecentre til varetagelse af de væsentligste borgerbetjeningsopgaver.

Forligspartierne er enige om følgende principper for udmøntningen:

- Der udvikles digitale selvbetjeningsløsninger på alle borgerrettede opgaveområder.
- Varetagelse af de væsentligste borgerbetjeningsopgaver for regioner og staten samles i kommunerne, der får mulighed for at etablere servicecentre til at varetage opgaverne.
- Eksisterende barrierer for en sammenhængende opgaveløsning fjernes.
- Der fremsættes forslag til en ”servicecenterlov”, der fastsætter regler for servicecentrenes adgang til at løse opgaver for andre offentlige myndigheder, herunder regler for udveksling af personoplysninger.
- Ved ansøgning om pas og kørekort indleverer borgerne billede og ansøgning samt betaler til kommunen. Produktion og myndighedsopgaver fastholdes hos politiet.

16. Skatteområdet

Forligspartierne ønsker at skabe en åben, helhedsorienteret skatteadministration med borgere og virksomheder i centrum. Vejledning, information og kontrol skal have høj kvalitet og informationer og servicetilbud skal være tilgængelige døgnet rundt.

Forligspartierne er derfor enige om følgende principper for den fremtidige opgave- og ansvarsfordeling:

- Skatteopgaven samles i staten.
- Borgerbetjening sker i de kommunale servicecentre og i statslige skattecentre.
- Den lokale borgerbetjening foregår i kommunale servicecentre, hvor borgerbetjeningen på skatteområdet indgår som en del af opgaverne i de almindelige kommunale servicecentre, og medarbejderne er ansat i kommunerne.
- De statslige skattecentre udgør grundaksen i den nye struktur og varetager de almindeligt forekommende opgaver på skatte-, afgifts- og toldområdet.
- Skattecentre etableres i videst muligt omfang på de eksisterende kommunale ligningscentre/fællesskaber samt ToldSkats nuværende regioner, idet der tages hensyn til geografisk hensigtsmæssighed, udnyttelse af personalets kompetence, bygningslokaliteter, sikring af et højt fagligt miljø og en stærk ligningsindsats.
- Nogle opgaver har et omfang, så det er naturligt at placere dem i alle skattecentre, mens andre mere specialiserede opgaver kan løses i udvalgte skattecentre.
- De centrale planlægnings- og styringsfunktioner for den samlede ligning varetages fortsat af Told- og Skattestyrelsen. Styrelsen er således overordnet skattecentrene.
- Digitale løsninger udvikles samlet, således at borgere og virksomheder i stigende grad kan få ekspederet skattesager på internettet eller via servicetelefoner.
- Det etableres et nyt klagesystem med en sammenhængende klageadgang på skatteområdet. Der tages udgangspunkt i den eksisterende klagestruktur med to administrative klageadgange på skatteområdet (skatteankenævn og Landsskatteretten), dog tilpasset samlingen af skatteopgaven.

- Samarbejdet mellem skattemyndighederne, politiet og andre offentlige myndigheder om bekæmpelse af kriminalitet og socialt snyd skal fortsat have høj prioritet.

Inddrivelsesopgaven

Forligspartierne ønsker at styrke retssikkerheden og ensartetheden i inddrivelsesarbejdet under hensyntagen til svage borgere og sociale klienter, hvor borgerne kun kontaktes af en myndighed.

Forligspartierne ønsker derfor at skabe et enstrengt inddrivelsessystem, som sikrer en ensartet og retssikker inddrivelse.

Forligspartierne er derfor enige om følgende principper for en ny opgave- og ansvarsfordeling:

- Der oprettes én inddrivelsesmyndighed, som inddriver alle offentlige fordringer.
- Opgaven skal løses på den mest hensigtsmæssige og mindst ressourcekrævende måde.
- Borgere og virksomheder skal i sager om inddrivelse af gæld til det offentlige alene kontaktes af én myndighed.
- Opkrævningen er fortsat placeret i myndighederne, som har kravet. De enkelte myndigheder gennemfører derfor som i dag rykkerprocedure.
- Tyngden i inddrivelsesopgaven rettes mod de virksomheder og borgere, som bevidst forsøger at unddrage sig betaling af gæld, eller hvor ressourceforbruget vurderes at stå mål med det forventede provenu.
- Sociale hensyn i forbindelse med opkrævning og inddrivelse er placeret i kommunerne. For kommunale fordringer er det derfor fortsat kommunerne, som forestår den almindelige opkrævning indtil disse muligheder er udtømte samt vurderer, om en fordring skal overgives til inddrivelsesmyndigheden.
- Der stilles forbedrede it-værktøjer til rådighed for opkrævningsmyndighederne, således at disse får bedre muligheder for at foretage en samlet vurdering af den pågældendes økonomiske forhold og dermed økonomiske formåen.

- Ved ændringer i skyldners forhold efter oversendelse til inddrivelsesmyndigheden er det muligt for opkrævningsmyndigheden at tilbagekalde kravet eller indstille, at inddrivelsen intensiveres.

Skatte- og inddrivelsesopgaven samles i staten. Opgaveflytningen sker i løbet af 2005. Det nærmere tidspunkt fastsættes ved lov.

17. Kulturområdet

Forligspartierne ønsker at fremme et rigt og varieret kulturliv, som både hviler på et aktivt lokalt engagement og på varetagelse af nationale kulturpolitiske hensyn.

Med henblik på at sikre en sammenhængende overordnet strategi på kulturområdet skal staten have større ansvar for kulturinstitutioner, der i kraft af deres kunstneriske virke har national og international betydning.

Partierne ønsker herudover at forbedre mulighederne for at tilgodese lokale ønsker og behov på det kulturelle område. Derfor skal opgaverne på det kulturelle område i videst muligt omfang løses lokalt i kommunerne.

Forligspartierne er derfor med udgangspunkt i regeringsudspillet enige om følgende principper for opgavevaretagelsen på kulturområdet:

- Kommunerne skal fremover have ansvar for økonomisk at støtte de områder og institutioner, der har en udpræget lokal karakter, og som findes i stort set alle kommuner. Et eksempel herpå er musikskolerne, som ved reformens gennemførelse gøres lovpligtige.
- Kommunerne skal som hovedregel have hovedtilskudsansvar for de områder og institutioner, der i øvrigt har en naturlig lokal forankring, og som ikke har en særlig national opgave eller funktion. Som eksempel kan nævnes museer med almindelig tilskudsordning (§ 15-museer).
- Staten skal fremover som hovedregel have ansvar for økonomisk at støtte de områder og institutioner, der har en særlig national opgave eller funktion. Som eksempel kan nævnes landsdelsscenerne og skuespilskolerne ved Odense og Århus Teater.

I forbindelse med regionernes rolle som drivkraft i den regionale udvikling får regionerne mulighed for at medvirke til at igangsætte kulturbegivenheder samt udvikle kulturelle tilbud, som kan videreføres af andre parter i en mere permanent drift. Disse aktiviteter finansieres inden for den økonomiske ramme, som amterne i dag anvender til tilsvarende formål.

18. Placering af øvrige opgaver

Forligspartierne ønsker at samle nedenstående naturligt sammenhængende opgaver for derigennem at skabe større enkelhed, kvalitet og samarbejde i opgaveløsningen.

Andre mindre opgaver, der i dag varetages i amterne, herunder tilskud til selvejende institutioner mv., vil som udgangspunkt blive overdraget til kommunerne. I en overgangsperiode på fire år finansieres opgaverne på den måde, at staten overtager amternes hidtidige tilskud og videregiver dette til de pågældende institutioner mv. Efter periodens udløb overføres det tilskud, som staten overtager fra amterne, fuldt ud til det kommunale bloktilskud. I løbet af perioden søges etableret aftaler om kommunal støtte til videreførelse af institutionerne mv.

Den statslige regionale forvaltning

- De nuværende bestemmelser om statsamter og statsamtmand ophæves.
- Der oprettes fem nye regionale statslige kontorer, der varetager opgaver inden for tilsyns- og klagesagsbehandling mv. Opgaverne overføres fra statsamterne og Den Sociale Sikringsstyrelse. Endvidere varetager de statslige kontorer opgaver inden for familie- og personretten og fri proces mv.
- Statsamterne nedlægges endeligt med udgangen af 2006. Som led i dannelsen af de nye, regionale statslige kontorer vil indenrigs- og sundhedsministeren i perioden få bemyndigelse til før 2007 helt eller delvist at samle opgaver for flere statsamter og overdrage ledelsen af statsamterne til direktørerne for de kommende statslige kontorer.
- Hver af de fem nye regionale, statslige kontorer ledes af en direktør, som får ansvaret for kontorets daglige drift og for at sikre den nødvendige sagkundskab til varetagelsen af kontorets opgaver. Der oprettes filialbetjening, hvor afstanden mellem det statslige kontor og borgeren gør det nødvendigt.
- De statslige kontorets endelige benævnelse fastlægges i forbindelse med implementeringen.
- De regionale, statslige kontorer får samme geografiske grænser som regionerne.
- De statslige kontorer overtager både amternes og statsamternes adoptionsopgaver

Aftale om strukturreform

- De statslige kontorer varetager sekretariatsbetjeningen af jordbrugskommissionerne.
- Alle opgaver vedrørende opløsning af ægteskab samles i de nye statslige kontorer.
- Alle opgaver vedrørende indgåelse af ægteskab samles i kommunerne.

Færgefart

- Alle færgeruter, der i dag ikke varetages af staten, varetages fremover af kommunerne.
- I de få tilfælde, hvor der foregår færgedrift mellem kommuner, skal denne varetages efter forhandling mellem disse.
- For de færgeruter, hvor staten varetager driften, skal muligheder for lokal overdragelse vurderes nærmere.
- Det vurderes, om de statstilskud og amtsstilskud, der i dag gives til lokal færgetransport og til øboere, kan gives som generelle tilskud til ø-kommunerne. I den forbindelse omlægges færgestøtten til mindre øer fra den nuværende statslige refusionsordning til et generelt tilskud, hvor de amtslige tilskud ligeledes vil indgå i omlægningen. I en overgangsperiode på fire år overtager staten de økonomiske tilskud, som udover de regelbundne tilskud måtte være afsat i de amtslige budgetter til formålet.

Havne

- Ansvar for de få havne med delt amtsligt og kommunalt driftsansvar samles ligeledes entydigt i kommunalt regi. Det indebærer kommunal varetagelse af erhvervshavnene i Hanstholm og Rømø, samt enkelte fritids- og lystbådehavne. I en overgangsperiode på fire år overtager staten det økonomiske tilskud, som måtte være afsat i de amtslige budgetter til formålet. Dette tilskud overføres fra staten til havnene i overgangsperioden.

Lufthavne

- Ejerskabet af lufthavne med delt amtsligt og kommunalt ejerskab varetages fremover kommunalt. Det indebærer fælleskommunalt ejerskab af Billund, Århus, Karup, Odense og Sønderborg lufthavne. I en overgangsperiode på fire år overtager staten det økonomiske tilskud, som måtte være afsat i de amtslige budgetter til formålet. Dette tilskud overføres fra staten til lufthavnene i overgangsperioden.

Kystbeskyttelse

- De nuværende regionale opgaver vedrørende kystbeskyttelse overgår til kommunerne.
- Det overordnede ansvar og myndighedsudøvelsen på kystbeskyttelsesområdet varetages fortsat af staten. For at sikre overgangen vil staten i en overgangsperiode på fire år overtage det økonomiske tilskud, som måtte være afsat i de amtslige budgetter til formålet. Dette tilskud overføres fra staten til konkrete kystbeskyttelsesprojekter i overgangsperioden.

Centre for undervisningsmidler

- De nuværende amtslige centre for undervisningsmidler placeres fremover i staten og forankres i pædagogiske Centre for Videregående Uddannelse (CVU).

Folkeoplysning

- Folkeoplysningsaktiviteter og -forpligtelser varetages fremover af kommunerne.

Jordbrugskommissioner

- Sekretariatsbetjeningen af jordbrugskommissionerne placeres fremover i statskontorerne. Antallet af jordbrugskommissioner og den geografiske dækning tilpasses antallet af statskontorer. Medlemmerne af jordbrugskommissionerne udpeges af fødevarerministeren. Udpegningen vil fortsat ske efter indstilling fra landbrugets stedlige organisationer og i overensstemmelse med det vedtagne forslag til ny landbrugslov L 113 efter indstilling fra Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ)

- Administrationen af tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ) i særligt følsomme landbrugsområder (SFL-områder) placeres i staten.
- Kommunerne varetager fremover udpegningen af SFL-områder og relationerne til jordbrugerne med henblik på information og opsøgende arbejde vedrørende indgåelse af MVJ-aftaler. Udpegningen af SFL-områder vil fortsat skulle ske efter retningslinjer, som staten fastsætter.

Strukturreform

Udmøntningsplan

September 2004

Indledning

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti indgik den 24. juni 2004 aftale om strukturreform.

Forligspartierne har i forlængelse af aftalen drøftet en række spørgsmål.

For det første har forligspartierne drøftet processen for den omfattende lovgivning, der skal gennemføres som led i kommunalreformens virkeliggørelse. Størstedelen af lovgivningen planlægges gennemført i den kommende folketingssamling. Der er i den forbindelse enighed om at tilstræbe, at lovforslagene kan sendes i offentlig høring omkring den 1. december. De endelige lovforslag forventes fremsat i Folketinget ultimo januar 2005. Med henblik på, at så mange lovforslag som muligt kan gennemføres med et bredt flertal, vil forligspartierne invitere Folketingets øvrige partier til at indgå i konkrete forhandlinger om hvert af de fremsatte lovforslag.

Forligspartierne har *for det andet* drøftet en række spørgsmål i tilknytning til miljø, undervisnings- og kulturområdet. På hvert af disse områder er der enighed om en supplerende aftaletekst. Disse aftaletekster følger efter dette indledende afsnit.

For det tredje har forligspartierne – som bebudet i junaftalen - drøftet regionsafgrænsningen for så vidt angår Region Nordjylland og Vejleområdets regionale tilknytningsforhold. På baggrund af tilkendegivelserne fra de involverede kommuner er der enighed om at fastholde Region Nordjylland, som den er aftegnet i regeringsudspillet. Der vil være behov for at fastholde den højtspecialiserede kapacitet, der i dag er på veletablerede sygehusfunktioner som f.eks. hjertecentret på Aalborg Sygehus. Forligspartierne vil i lovgivningen præcisere behovet for en styrket central koordinering, bl.a. for at sikre et tilstrækkeligt patientunderlag for de højtspecialiserede funktioner i Region Nordjylland. Den endelige afgrænsning af region Syddanmark indebærer, at Vejleområdet bliver en del af regionen. Det skyldes især, at Vejle Sygehus er en væsentlig forudsætning for at kunne opretholde et syd-dansk universitetssygehusvæsen på et højt fagligt niveau. Der er udarbejdet nyt regionskort, hvoraf afgrænsningen af regionerne fremgår.

Aftale om struktur - og opgavereform

Herudover gælder det fortsat, at den nøjagtige afgrænsning af alle regioner skal tilpasses i overensstemmelse med eventuelle sammenlægninger af kommuner på tværs af de aftegnede regionsgrænser.

For det fjerde har forligspartierne drøftet placeringen af lokale statslige arbejdspladser, hvor der i henhold til junaftalen er enighed om, at navnlig byer, der i forbindelse med reformen mister deres status som hovedsæde for amtsforvaltningen, tilgodeses ved placeringen af følgende decentrale statslige administrationer:

Regionale statslige kontorer (Statsforvaltninger)

Statslige skattecentre

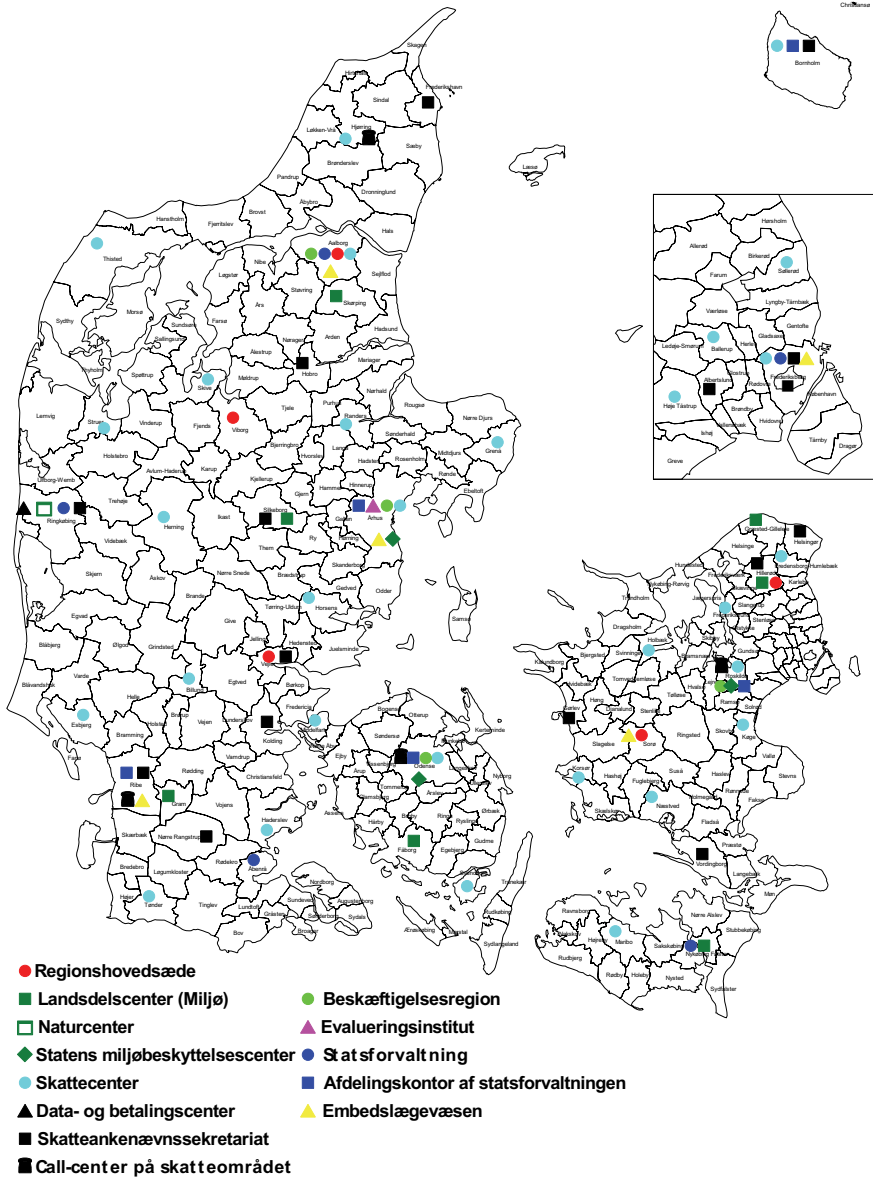
Beskæftigelsesregionerne

Herudover har forligspartierne også drøftet placeringen af lokale statslige arbejdspladser på Miljøministeriets område, embedslægevæsenet og placeringen af det kommunale Evalueringsinstitut.

Der er enighed om, at den eksisterende offentlige lokalekapacitet skal søges nyttiggjort bedst muligt mellem de offentlige myndigheder ved implementeringen af kommunalreformen.

På det følgende kort er den geografiske placering af de statslige enheder og de fem regionshovedsæder indtegnet.

Aftale om struktur - og opgavereform

Aftale om struktur - og opgavereform

Som det fremgår af kortet etableres der statsforvaltninger i:

- Region Sjælland i Nykøbing Falster og Roskilde med hovedsæde i Nykøbing Falster
- Region Midtjylland i Ringkøbing og Århus med hovedsæde i Ringkøbing
- Region Hovedstaden i Storkøbenhavn og Bornholm med hovedsæde i Storkøbenhavn
- Region Nordjylland med hovedsæde i Aalborg
- Region Syddanmark i Aabenraa, Odense og Ribe med hovedsæde i Aabenraa

På skatteområdet etableres skattecentre - hvor der i indfasningsprocessen tages hensyn til den kommunale skatteligningsstruktur – i følgende byer:

- Ballerup
- Billund
- Bornholm
- Esbjerg
- Fredensborg-Humlebæk
- Frederikssund
- Grenå
- Haderslev
- Herning
- Holbæk
- Horsens
- Hjørring, hvor der tillige etableres call-center
- Høje-Taastrup
- Korsør
- København
- Køge
- Maribo
- Middelfart
- Næstved
- Odense, hvor der tillige etableres call-center
- Randers
- Roskilde, hvor der tillige etableres call-center

- Skive
- Struer
- Svendborg
- Søllerød
- Thisted
- Tønder
- Aalborg
- Århus

Der er enighed om, at der ved udmøntningen af lovforslaget om skatteankenævn vil blive lagt vægt på, at skatteankenævnenes virksomhed vil blive tilrettelagt sådan, at borgerne vil få mulighed for personligt fremmøde uden at skulle rejse over meget lange afstande.

Der etableres Skatteankenævnssekretariater i:

- Albertslund
- Bornholm
- Frederikshavn
- Gørlev
- Helsingør
- Hillerød
- Hobro
- Kolding
- København og Frederiksberg
- Nørre-Rangstrup
- Ribe, hvor der tillige etableres et call-center
- Ringkøbing, hvor der tillige etableres data- og betalingscenter
- Silkeborg
- Vejle
- Vordingborg

På natur- og miljøområdet placeres endvidere nye statslige arbejdspladser i enheder, som lokaliseres i nærheden af Miljøministeriets nuværende landsdelscentre.

- Landsdelscenter Fyn, som ligger i Fåborg

Aftale om struktur - og opgavereform

- Landsdelscenter Sydjylland, som ligger i Gram
- Landsdelscenter Nordsjælland, som ligger i Græsted-Gilleleje
- Landsdelscenter Storstrøm, som ligger i Nykøbing-Falster
- Landsdelscenter Midtjylland, som ligger i Silkeborg
- Landsdelscenter Nordjylland, som ligger i Skørping

I den forbindelse etableres der miljøbeskyttelsescentre på tre enheder, som lokaliseres i forhold til Landsdelscenter Fyn, Landsdelscenter Midtjylland og Landsdelscenter Nordsjælland i:

- Odense
- Roskilde
- Århus

Der etableres endvidere et naturcenter i Ringkøbing.

Der etableres 4 beskæftigelsesregioner beliggende i:

- Odense
- Roskilde
- Aalborg
- Århus

Der etableres et evalueringsinstitut beliggende i Århus.

Sundhedsstyrelsen og embedslægeinstitutionerne samles i en enhedsorganisation, således at embedslægeinstitutionerne udgør en organisatorisk del af Sundhedsstyrelsen. Ved samlingen af embedslægeinstitutionerne og Sundhedsstyrelsen opretter styrelsen en embedslægeinstitution i hver region. Herved videreføres embedslægeinstitutionernes lokale forankring i de enkelte regioner, samtidig med at integrationen medvirker til at sikre en bæredygtig faglighed, en effektiv prioritering og ressourceudnyttelse og dermed en optimal varetagelse af de statslige opgaver i en ny, regional struktur for den offentlige sektor.

Embedslægeinstitutionerne forankres i følgende byer:

- København

- Ribe
- Sorø
- Aalborg
- Århus

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at sætte præcise tal på antallet af medarbejdere i de enkelte enheder, men forligspartierne finder, at der med det fremlagte kort over placeringer af enhederne er skabt en god ramme for at opnå en afbalanceret fordeling af de involverede fremtidige statslige arbejdspladser.

Endelig *for det femte* er forligspartierne enige om, at det skal drøftes med Bornholms Regionskommune, at kommunen under hensyn til de særlige geografiske forhold kan gives særlige kompetencer i relation til visse regionsopgaver.

Det almene gymnasium, hf og VUC m.m.

Forligspartierne har i aftale om strukturreform fra juni 2004 aftalt, at det almene gymnasium, hf og VUC skal overføres til staten bl.a. for at sikre en bedre sammenhæng i ungdomsuddannelserne og for at sikre gode og sammenhængende uddannelses tilbud til alle. Samtidig skaber samlingen af alle ungdomsuddannelser i staten mulighed for ensartede styrings- og rammevilkår. Ligeledes skabes fremover ensartede rammevilkår for VUC'er og institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Med følgende supplerende aftaletekst fastholdes overførslen af det almene gymnasium, hf og VUC til staten.

Det foreløbige arbejde med den konkrete gennemførelse af overførslen har imidlertid vist, at der vil være en række fordele ved at justere tidsplanen for overdragelsen til staten.

Forligspartierne er derfor enige om følgende:

- Der nedsættes pr. 1. januar 2006 midlertidige bestyrelser til at forberede overgangen til selveje for gymnasier, hf og VUC og andre uddannelsesinstitutioner, der overføres fra amterne til fremtidig statslig finansiering.
- Tidspunktet for de nævnte institutioners overgang til selveje fremrykkes til 1. januar 2007 (i stedet for 1. januar 2008). Taxameterstyring indføres fortsat pr. 1. januar 2008.
- Gymnasier, hf og VUC vil som konsekvens heraf ikke midlertidigt blive overført til staten i perioden 1. juli 2005 til 1. januar 2008, men overgå direkte fra amterne til selvejende institutioner pr 1. januar 2007.
- Staten vil allerede i 2005 iværksætte skærpet overvågning af amternes forvaltning på gymnasieområdet frem til overdragelsen, jf. senere.

Samlet vil der med den nye tidsplan være bedre rammer for at sikre den fornødne ro i forbindelse med gennemførelsen af gymnasiereformen fra skoleåret 2005/06.

Med den reviderede tidsplan for reformens gennemførelse på dette opgavefelt sikres bl.a., at gymnasier og VUC kun vil skifte institutionsejer én gang, idet der bliver en direkte overgang fra drift i amtsligt regi til selveje. Der bliver således ingen mellemliggende fase med statslig drift frem til overgangen til selveje med deraf følgende behov for etablering af en midlertidig statslig administration af området.

Der kan herved skabes en proces for gymnasiernes og VUC's overgang til selveje, der forebygger unødigt usikkerhed blandt personalet.

Forligspartierne anser det således for særdeles vigtigt, at institutionernes overgang til selveje sker på et velforberedt og ordentligt tilrettelagt grundlag. Arbejdet med at forberede institutionernes overgang til selveje bør derfor påbegyndes allerede pr. 1. januar 2006.

Det er samtidigt vigtigt, at de kommende selvejende institutioners interesser kan varetages på en betryggende måde i relation til de af amtsrådenes prioriteringer i 2006 på gymnasiernes, hf-kursernes og VUC'ernes områder, som har væsentlig betydning for de kommende institutioners situation fra 2007.

Der indsættes derfor i overgangsbestemmelserne i lovgivningen vedrørende gymnasiernes, hf-kursernes og VUC'ernes overgang til statsligt selveje pr. 1. januar 2007 bestemmelser om, at der for hvert gymnasium, hf-kursus og VUC med virkning fra 1. januar 2006 under ansvar overfor undervisningsministeren nedsættes en midlertidig bestyrelse til forberedelse af overgangen til selveje, der er uafhængig af amtsrådet. De midlertidige bestyrelser skal blandt sine medlemmer have kendskab til etablering og drift af selvejende uddannelsesinstitutioner.

De midlertidige bestyrelser til forberedelse af overgangen til selveje får til opgave med ansvar over for undervisningsministeren at varetage ledelsen af de nødvendige opgaver vedrørende forberedelsen af institutionens overgang til statsligt selveje og i den forbindelse varetage den kommende selvejende institutions interesser især i forhold til amtsrådet, når amtsrådets beslutninger og prioriteringer i 2006 vil have væsentlig betydning for den selvejende institutions situation fra 2007. Dette gælder institutionens vedtægt, institutionens første budget, indretningen af institutionens administration samt andre beslutninger, der er nødvendige med henblik på at forberede oprettelsen af

Aftale om struktur- og opgavereform

den selvejende institution. Der vil i lovgivningen blive givet en bemyndigelse til undervisningsministeren til at fastsætte regler, hvorefter amtskommunens beslutninger om væsentlige økonomiske dispositioner i forhold til de amtskommunale institutioner, som skal overgå til statsligt selveje, kræver godkendelse af undervisningsministeren, og hvorefter undervisningsministeren kan fastsætte vilkår for godkendelse. Godkendelsesbeføjelse vil eventuelt helt eller delvist kunne delegeres til de midlertidige bestyrelser til forberedelse af selveje.

For at sikre de midlertidige bestyrelses uafhængighed i forhold til amtskommunen, kan medlemmer af amtsrådet ikke udpeges som medlemmer.

Overordnet skal samme regler vedrørende de midlertidige bestyrelser til forberedelse af overgangen til selveje gælde for SOSU-skolernes og sygeplejerske- og radiografskolernes og amtscentralerne for undervisningsmidlers ved overgang til statsligt selveje som for gymnasier, hf-kurser og VUC'er.

Forligspartierne anser det endvidere for særdeles vigtigt, at amterne i perioden indtil overgangen i 2007 fortsat prioriterer gymnasierne, herunder – inden for de givne økonomiske rammer - foretager de tilpasninger, der vurderes som nødvendige i forbindelse med implementeringen af gymnasierformen.

For at undgå eventuelle styringsmæssige problemer f.eks. i forhold til manglende igangsættelse af vedligeholdelses- og nyinvesteringer til i tilstrækkeligt omfang at imødekomme gymnasierreformens ændrede krav til institutionernes fysiske faciliteter samt den forventede demografiske udvikling har forligspartierne besluttet at gennemføre følgende:

- Staten indfører skærpet overvågning af amternes budgettering af det almene gymnasium, hf og VUC og de tilhørende fællesfunktioner.
- Der tages kontakt til de (amts)kommunale arbejdsgiverparter med henblik på at opnå en aftale om overenskomstsamarbejdet på gymnasieområdet, så staten som fremtidig overenskomstpart sikres indflydelse.
- Der gennemføres en fælles behovsvurdering af kapaciteten i de amtslige gymnasier. Vurderingen vil skulle inddrage kapaciteten på

nærtliggende gymnasier på tværs af amtsgrænserne. I det tilfælde hvor der registreres konkrete kapacitetsproblemer vil disse for eksempel kunne løses ved anvisning af egnede eksisterende lokaler på lejebasis. Vurderinger af et konkret behov for lånefinansiering vil herefter evt. kunne drøftes.

- I Undervisningsministeriet etableres midlertidigt Center for Strukturreform, med det formål at sikre en effektiv og brugervenlig overflytning. Der skabes hermed én samlet indgang til ministeriet for sektoren i sager om institutionelle forhold i hele processen. Centeret skal bistå rektorer og forstandere og de midlertidige bestyrelser til forberedelse af selveje i processen med overgang til selveje.

Natur- og miljøområdet

Forligspartierne bag aftalen om kommunalreformen bekræfter den enighed, der med aftalen blev opnået om den nye ansvarsfordeling for opgaverne på natur- og miljøområdet.

I aftalen fra juni 2004 samles de konkrete myndighedsopgaver og borgerrettede opgaver så vidt muligt i kommunerne, der også på miljøområdet bliver den samlende myndighed, som borgere og virksomheder i langt de fleste tilfælde vil skulle henvende sig til.

De opgaver, hvortil der knytter sig væsentlige nationale og internationale natur- og miljøinteresser, eller som forudsætter specialviden og kun forekommer relativt sjældent, varetages fremover af staten.

Regionerne varetager visse koordinerende opgaver ifht. miljømålsloven og vandforsyningsloven. Herudover anføres det i aftaleteksten, at regionerne kan varetage enkelte andre, fagligt sammenhængende opgaver.

Med denne supplerende aftaletekst ændres hverken på disse principper for opgavefordelingen eller på den konkrete fordeling af opgaver, som fremgår af aftaleteksten.

Forligspartierne har imidlertid ønsket at uddybe aftaleteksten ved også at tage stilling til placeringen af opgaverne vedrørende jordforurening, råstoffer og miljø- og naturovervågning samt enkelte øvrige mindre opgaver, der fremgår af regeringens udspil fra april 2004, men ikke indgår i aftaleteksten fra juni 2004.

Forligspartierne har i den forbindelse inddraget i overvejelserne aftaletekstens formulering om, at enkelte yderligere opgaves på området kan tildeles regionerne.

Forligspartierne er på den baggrund enige om følgende tilføjelser til Aftale om strukturreform fra juni 2004:

Jordforurening:

Regionerne overtager amternes opgaver efter jordforureningsloven. Dog overføres en række borgerrettede myndighedsbeføjelser til kommunerne:

- Påbud og tilsyn med virksomheder og andre arealer. Staten får dog ansvaret for påbud og tilsyn med visse større virksomheder.
- Påbud til grundejere om mindre afværgetiltag på kortlagte alment tilgængelige udendørsarealer
- Tilladelser til byggeri og anlægsarbejde på og ændret anvendelse af kortlagte arealer
- Bortskaffelse og anvendelse af jord.

Der skal endvidere være en beføjelse for ministeren til i særlige tilfælde at ændre regionernes prioritering i en bestemt sag.

Råstoffer:

Regionerne kortlægger råstofforekomster og udlægger råstofindvindingsområder på land, og kommunerne varetager den konkrete administration med tilladelser til og tilsyn med råstofindvindingen. Planlægning og kortlægning skal udmøntes i en sektorplan, som er bindende for kommunernes planlægning efter planloven.

Miljø- og Naturovervågning:

Staten har fortsat ansvaret for det nationale miljø- og naturovervågningsprogram og varetager visse specielle overvågningsopgaver. Staten kan aftale med kommuner, kommunale samarbejder eller private, at de kan udføre visse dele af overvågningen.

For de øvrige opgaver på natur- og miljøområdet, som ikke er nævnt i Aftale om strukturreform juni 2004, vil opgavefordelingen være som anført i regeringsudspillet fra april 2004. Der er i forlængelse heraf enighed om, at der skal etableres en kvalitetsstyringsordning, som kan understøtte kommunernes kvalitetssikring og opbygning af ekspertise i varetagelsen af de nye opgaver på natur- og miljøområdet. Der nedsættes et bredt sammensat udvalg, som skal komme med forslag til udformningen af ordningen, jf. vedlagte kommissorium for Kvalitetsstyringsudvalget.

Aftale om struktur- og opgavereform

Der er endvidere efter aftale mellem forligspartierne nedsat et udvalg, der skal komme med anbefalinger til hvilke virksomheder henholdsvis staten og kommunerne skal godkende og føre tilsyn med efter miljøbeskyttelsesloven, jf. vedlagte kommissorium for Myndighedsudvalget.

Kulturområdet

Forligspartierne ønsker at fremme et rigt og varieret kulturliv, som både hviler på et aktivt lokalt engagement og på varetagelse af nationale kulturpolitiske hensyn.

Forligspartierne er derfor enige om følgende principper for opgavevaretagelsen på kulturområdet:

- Kommunerne skal fremover have ansvar for økonomisk at støtte de områder og institutioner, der har en udpræget lokal karakter, og som findes i stort set alle kommuner.
- Kommunerne skal med statslig opbakning endvidere have ansvar for andre områder og institutioner, der i øvrigt har en naturlig lokal forankring
- Staten skal fremover som hovedregel have ansvar for økonomisk at støtte de områder og institutioner, der har en særlig national opgave eller funktion.

Regionerne får mulighed for at medvirke til at igangsætte kulturbegivenheder samt udvikle kulturelle tilbud, som kan videreføres af andre parter i en mere permanent drift.

Forligspartierne ønsker på denne baggrund at supplere afsnittet om kulturområdet i aftale om strukturreform, juni 2004 med følgende præcisering af opgave- og ansvarsplacering:

Teaterområdet

- Ansvarsdelingen mellem staten og kommunerne opretholdes for egnsteatrene og de små storbyteatre, men den lovbundne refusion for egnsteatrene ændres, så ordningen bliver rammestyret. De hidtidige amtslige tilskud til egnsteatre integreres i den statslige tilskudsordning.
- Staten overtager det fulde økonomiske ansvar for landsdelsscenerne og Det Danske Teater.
- Den lokale medfinansiering af Peter Schaufuss-balletten og Den Jyske Opera bevares samtidig med, at staten overtager ansvaret for de hidtidige amtslige tilskud.

Kulturområdet

- Billetkøbsordningerne nedlægges. Midlerne anvendes fortsat indenfor teaterområdet til en ny støtteordning, som understøtter teatrenes og teaterforeningernes publikumsaktiviteter.
- DST videreføres som samlet organisation. Der etableres en ny statslig støtteordning som sidestilles med ordningerne vedrørende landsdels-scenerne i Odense, Århus og Aalborg.
- RBOT omlægges til en rent statslig ordning.

Uddannelsesområdet

- Ansvar for finansiering af Odsherred Teaterskole deles mellem kommunerne og staten.
- Kommunerne og staten varetager fortsat finansieringen af Det Jyske Kunstakademi og Det Fynske Kunstakademi i fællesskab. Fyns Amts tilskud til Det Fynske Kunstakademi overtages og videreføres af staten.
- Staten overtager det fulde økonomiske ansvar for skuespilskolerne ved Odense og Århus Teater.

Musikområdet

- Kommunerne får økonomisk ansvar for musikskolerne og musikskoler gøres lovpligtige for kommunerne.
- Ansvar for finansieringen af landsdelsorkestrene deles mellem staten og kommunerne.
- Staten overtager ansvaret for de musikalske grundkurser.
- Ansvar for finansieringen af basisensemblerne og de rytmiske spillesteder deles mellem kommunerne og staten.

Museumsområdet

- Kommunerne får hovedtilskudsansvar for museer med almindelig tilskudsordning (§15-museer).
- Staten får større ansvar for finansiering af museer med særlig tilskudsordning (§16-museer).

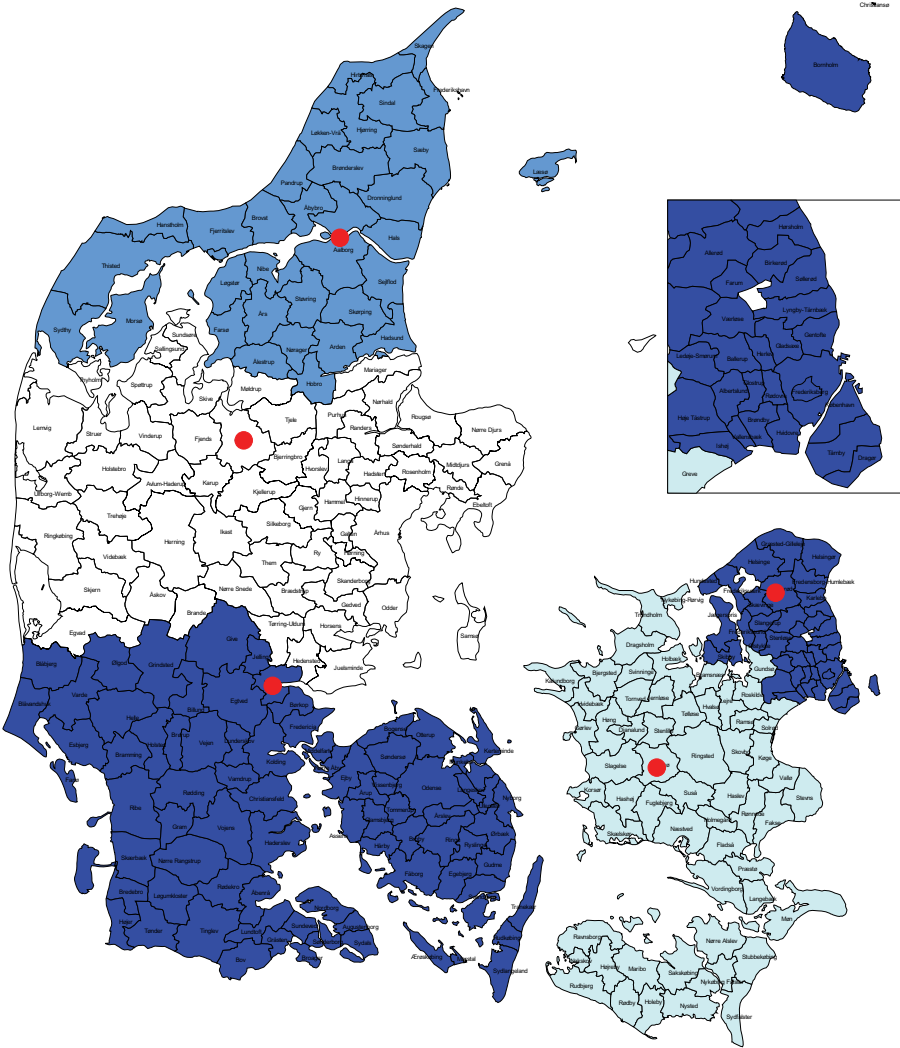
Zoologiske anlæg

- Staten giver fortsat tilskud efter en faglig vurdering. De nuværende amtslige bidrag til de zoologiske anlæg vil blive integreret i den bestående statslige tilskudsordning.

Fortidsmindeområdet

- Kommunerne overtager amternes hidtidige plejeopgaver på området. De amtslige tilsynsopgaver overføres til staten.

Aftale om struktur- og opgaverform

De fem nye regioner	Indbyggertal
Region Hovedstaden: København, Frederiksberg, Bornholm, Frederiksberg og Københavns Amt	1.629.153
Region Sjælland: Roskilde, Vestsjællands og Storstrøms Amt	801.452
Region Syddanmark: Ribe, Sønderjylland og Fyns Amter samt Børkop, Egtved, Fredericia, Give, Jelling, Kolding, Lunderskov, Vamdrup og Vejle fra Vejle Amt	1.179.748
Region Midtjylland: Århus og Ringkøbing Amter samt Vejle Amt (excl. Børkop, Egtved, Fredericia, Give, Jelling, Kolding, Lunderskov, Vamdrup og Vejle) og Viborg Amt (excl. Hanstholm, Morsø, Sydthy, Thisted og Ålestrup)	1.214.679
Region Nordjylland: Nordjyllands Amt samt Hanstholm, Morsø, Sydthy, Thisted og Ålestrup fra Viborg Amt	572.507

Aftale om struktur- og opgavereform

Miljøministeriet
Finansministeriet
Indenrigs- og Sundhedsministeriet

27. august 2004

Kommissorium for udvalg i forbindelse med etablering af en kvalitetsstyringsordning på natur- og miljøområdet (Kvalitetsstyringsudvalget)

Baggrund

Kommunalreformen indebærer en væsentlig decentralisering af opgavevaretagelsen på natur- og miljøområdet. Ansvar for de fleste borger- og virksomhedsrettede myndighedsopgaver vil fremover være samlet i kommunerne. Kommunernes faglige bæredygtighed styrkes dels gennem de større enheder, som følger af reformen, og dels ved at kommunerne overtager størstedelen af de nuværende amtslige medarbejdere på miljø- og naturområdet.

For yderligere at understøtte en hurtig opbygning af ekspertise og sikring af et højt kvalitetsniveau ønsker regeringen, at kommunerne etablerer en kvalitetsstyringsordning.

Ordningsen skal styrke de decentrale natur- og miljøadministrationer og dermed bidrage til at sikre borgere og virksomheder en effektiv og ensartet administration. Ordningen skal tillige sikre en koordination af de faglige spørgsmål, der forudsætter en indsats på tværs af kommunegrænser.

Kvalitetsstyringsordningen omfatter ikke planlægningsområdet, idet det lægges til grund, at der med ændringerne i planloven og de fremtidige regionale udviklingsplaner, ikke tillægges regionerne kompetence til en detailstyring af kommunernes planlægning.

Formål m.v.

Udvalgets opgave er at opstille anbefalinger til, hvordan en kvalitetsstyringsordning på natur- og miljøområdet bør udformes – både med hensyn til indhold og form. I udformningen af ordningen skal der lægges vægt på opbygning af kompetencer og decentral kvalitetssikring

Udvalget skal i sit arbejde overveje hensigtsmæssigheden af forskellige metoder i forhold til følgende elementer i en kvalitetsstyringsordning f.eks.:

Sikring af de fornødne faglige kompetencer, som skal være til rådighed for kommunerne til at løse de nye opgaver
Opstilling af kvalitetsmål for løsning af væsentlige lovbestemte opgaver
Sikring af koordination på tværs af kommunegrænser
Dokumentation af indsatsen i kommunerne

Udvalget skal i denne sammenhæng overveje, på hvilke opgavetyper de enkelte elementer vil være anvendelige, og efter hvilke principper, der efterfølgende kan udarbejdes en udmøntning af udvalgets forslag. Udvalget skal herunder komme med anbefalinger til, hvorledes de enkelte elementer i en kvalitetsstyringsordning bør udmøntes fra statens side.

Udvalget skal vurdere de miljømæssige og retssikkerhedsmæssige konsekvenser af udvalgets anbefalinger. Et væsentligt hensyn i udvalgets arbejde er at sikre, at ordningen ikke medfører øgede administrative byrder. Ordningen skal som udgangspunkt ikke medføre offentlige merudgifter.

Kvalitetsstyringsudvalget kan nedsætte underudvalg for afgrænsede emner i forbindelse med udvalgsarbejdet. Udvalget kan beslutte, at underudvalget udover medlemmer fra Kvalitetsstyringsudvalget kan suppleres med medlemmer udefra.

Medlemmer

Følgende tilbydes at deltage i udvalget: Amdsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Dansk Industri, Landbrugsraadet, Dansk Landbrug, Danmarks Naturfredningsforening, Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og Miljøministeriet (Skov- og Naturstyrelsen, Kort & Matrikelstyrelsen og Miljøstyrelsen). Formandskabet varetages af Miljøstyrelsen, og sekretariatet varetages af Miljøstyrelsen med bidrag fra Skov- og naturstyrelsen.

Medlemmerne kan deltage i udvalgsarbejdet med en repræsentant og en suppleant.

Tidsplan

Udvalgsarbejdet skal afsluttes ultimo april 2005 med en rapport, som kan danne grundlag for eventuel udarbejdelse af lovforslag m.h.p. fremsættelse i Folketingssamlingen 2005/06.

Miljøministeriet
Finansministeriet
Indenrigs- og Sundhedsministeriet

27. august 2004

Kommissorium for udvalg til afklaring af arbejdsdelingen mellem stat og kommuner m.h.t. miljøgodkendelse og miljøtilsyn af virksomheder (Myndighedsudvalget).

Baggrund

I aftale om strukturreform, juni 2004 fastlægges en række grundlæggende principper for opgavefordelingen på natur- og miljøområdet. I forlængelse af disse principper er det bl.a. fastlagt, at hovedparten af den konkrete myndighedsudøvelse og håndhævelse inden for miljøbeskyttelsesloven varetages af kommunerne, idet godkendelse og tilsyn med en række særligt komplicerede virksomheder dog varetages af staten. Med hensyn til myndighedskompetencen til behandling efter VVM-reglerne og behandling efter reglerne om miljøgodkendelse er det fastlagt, at den skal følges ad for virksomheder/listepunkter.

Formål m.v.

Der nedsættes et udvalg, der har til formål at komme med anbefalinger til den nærmere arbejdsdeling mellem stat og kommuner, således at der sker en afklaring af, hvilke virksomheder henholdsvis staten og kommunerne skal godkende og føre tilsyn med i henhold til miljøbeskyttelsesloven.

Drøftelserne skal alene vedrøre de virksomheder/listepunkter, der er opført på bilag 1 i den kommende godkendelsesbekendtgørelse, idet alle virksomheder på bilag 2 forudsættes placeret i kommunerne.

Arbejdsdelingen mellem stat og kommuner skal hvile på ensartede, objektive kriterier for, hvilken instans der tildeles ansvaret for godkendelse og tilsyn med virksomhederne i henhold til miljøbeskyttelsesloven.

Kommissorium

Udvalget skal vurdere de økonomiske, administrative, miljømæssige og retssikkerhedsmæssige konsekvenser af udvalgets anbefalinger for erhvervslivet og borgerne.

Det er ikke udvalgets hovedopgave at vurdere de økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, men udvalget bør i sine anbefalinger tage højde for, at myndighedsopgaverne kan tilrettelægges rationelt og gennemsommeligt.

Udvalget kan nedsætte undergrupper for afgrænsede emner i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Medlemmer

Følgende tilbydes at deltage i udvalgsarbejdet: Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Dansk Industri, Landbrugsraadet, Dansk Landbrug, CO-industri, Danmarks Naturfredningsforening, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Miljøministeriet (Skov- og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen). Formandskabet varetages af Miljøstyrelsen og sekretariat varetages af Skov- og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen.

Medlemmerne kan deltage i udvalgsarbejdet med en repræsentant og en suppleant.

Tidsplan

Udvalgsarbejdet skal afsluttes ultimo oktober med en rapport, således at udvalgets anbefalinger kan indgå i det videre arbejde med at implementere strukturreformen.

Inndelingsaftalen

3. marts 2005

Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om den kommunale inddeling pr. 1. januar 2007

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) har sammen med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre drøftet den fremtidige kommunale inddeling. Det retlige grundlag for inddelingen vil blive fastlagt med hjemmel i lov om revision af den kommunale inddeling, jf. lovforslag nr. L 68, når lovforslaget herom er vedtaget af Folketinget. Endvidere vil det retlige grundlag for de forpligtende kommunale samarbejder blive fastlagt i lov om forpligtende samarbejder (L 69).

Baggrunden for drøftelserne har først og fremmest været kommunernes tilbagemeldinger på Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 29. juni 2004, hvor samtlige kommunalbestyrelser er blevet anmodet om senest den 1. januar 2005 at oplyse over for ministeriet, hvorledes den nødvendige bæredygtighed ønskedes opnået. Endvidere har henvendelser til Folketingets Kommunaludvalg og Indenrigs- og Sundhedsministeriet fra grupper af borgere, der har fremsat ønsker til grænsejusteringer, folkeafstemninger mv. indgået i drøftelserne.

Der er enighed mellem de nævnte partier om, at det vil være væsentligt for den lokale forberedelse af den nye struktur, herunder forberedelsen af kommunalvalget i november 2005, at den kommunale inddeling vil være endeligt afklaret senest 1. juli 2005. Partierne er derfor enige om at give en forhåndsgodkendelse af langt de fleste kommunedannelser. Der er samtidig enighed om at igangsætte en proces for afklaring af de forholdsvis få uafklarede forhold.

1. Godkendelse

Partierne har som udgangspunkt lagt kommunalbestyrelsernes tilbagemeldinger til grund for de kommuner, der godkendes med denne aftale.

Ændringer i de kommuner, der godkendes med denne aftale om den kommunale inddeling, forudsætter enighed blandt partierne.

Inddelingsaftalen

Hovedparten af kommunalbestyrelsernes tilbagemeldinger vedrører kommuner, der vurderes at være bæredygtige. Dvs. kommuner, som har mere end ca. 20.000 indbyggere, eller kommuner, der ved sammenlægning overstiger ca. 20.000 indbyggere. Det bemærkes, at der er taget særlige hensyn til ø-kommunernes forhold, jf. afsnit 6.

Endvidere ønsker fire kommuner at indgå forpligtende kommunale samarbejder, som har en befolkningsstørrelse på mindst ca. 30.000 indbyggere.

Partierne er enige om at godkende kommuner, der lever op til ovenstående krav om bæredygtighed, såfremt der ikke er væsentlige forhold, der taler imod, se nedenfor. I bilag 2 er vist partiernes stillingtagen til hver enkelt kommune.

Partierne har i den forbindelse godkendt de kommunedelinger, som kommunalbestyrelserne i Mariager og Sønderhald kommuner har indstillet.

Der er enighed om, at de fem nye regioners grænser skal justeres på baggrund af beslutninger om de nye kommunedannelser.

2. Folkeafstemninger

Partierne er enige om, at der i de tilfælde, hvor Folketingets Kommunaludvalg eller Indenrigs- og Sundhedsministeriet har modtaget et betydeligt og entydigt ønske om en justering af den kommunale grænsedragning fra borgerne i det pågældende område af kommunen, bør gives borgerne mulighed for at få indflydelse på det pågældende områdes fremtidige kommunale tilhørsforhold ved en folkeafstemning. Partierne er enige om, at forudsætningen for en justering af grænsedragningen er, at den nye kommune, der skal afgive området, og den nye kommune, der modtager området, fortsat vil danne et hensigtsmæssigt grundlag for en selvstændig varetagelse af de kommunale opgaver. Endvidere er det en forudsætning at den ønskede justering af grænsedragningen alene vil medføre en mindre forskydning af indbyggertallet i den nye kommune, der ved en eventuel justering skal afgive området.

Der er enighed om, at det i disse tilfælde vil være en betingelse for godkendelsen af en række kommuner, at der gennemføres en afstemning i et

bestemt afgrænset område i kommunerne om det fremtidige kommunale tilhørsforhold i det pågældende område.

Partierne er enige om, at udfaldet af folkeafstemningen skal lægges til grund for det pågældende områdes fremtidige kommunale tilhørsforhold.

Partierne er på den baggrund enige om at godkende følgende kommuner på betingelse af, at der afholdes folkeafstemning i afgrænsede områder i de pågældende kommuner:

- Ny kommune bestående af Ullerslev, Nyborg og Ørbæk kommuner med betingelse om folkeafstemning i Flødstrup Sogn i Ullerslev Kommune
- Ny kommune bestående af Farsø, Løgstør, Aars og Aalestrup kommuner med betingelse om folkeafstemninger i henholdsvis Hvilsom skoledistrikt og Gedsted skoledistrikt i Aalestrup Kommune. Der har endvidere været ønske om afstemning i Hvam skoledistrikt. Som følge af de vanskeligheder, som en udskillelse af dette område vil kunne skabe for Aalestrups fremtidige byudvikling, i kombination med, at kommunegrænsen samtidig vil være regionsgrænse, er dette ønske ikke imødekommet.
- Ny kommune bestående af Christiansfeld, Lunderskov, Vamdrup, og Kolding kommuner med betingelse om folkeafstemninger i henholdsvis Bjerning Sogn, Fjelstrup Sogn og Hjerndrup Sogn i Christiansfeld Kommune
- Ny kommune bestående af Nørre-Rangstrup, Bredebro, Højer, Løgumkloster, Skærbæk og Tønder kommuner med betingelse om folkeafstemning i Bevtoft Sogn i Nørre-Rangstrup Kommune
- Ny kommune bestående af Brædstrup, Gedved og Horsens kommuner med betingelse om folkeafstemninger i henholdsvis Voerladegård Sogn og Sdr. Vissing Sogn i Brædstrup Kommune
- Ny kommune bestående af Tørring-Uldum, Juelsminde og Hedensted kommuner med betingelse om folkeafstemning i Grejs Sogn i Tørring-Uldum Kommune
- Ny kommune bestående af Vinderup, Holstebro og Ulfborg-Vemb kommuner med betingelse om folkeafstemning i Mogenstrup afstemningsområde i Vinderup Kommune
- Ny kommune bestående af Frederikssund, Jægerspris, Skibby og Slangerup kommuner med betingelse om folkeafstemning i Uvelse afstemningsområde i Slangerup Kommune

Inddelingsaftalen

- Ny kommune bestående af Varde, Blåvandshuk, Blaabjerg, Ølgod og Helle kommuner med betingelse om folkeafstemning i Grimstrup Sogn i Helle Kommune
- Ny kommune bestående af Fjends, Bjerringbro, Karup, Møldrup, Tjele og Viborg kommuner med betingelse om folkeafstemning i Vestfjends i Fjends Kommune. Den nærmere afgrænsning af afstemningsområdet sker efter drøftelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Endvidere er partierne enige om at godkende

- Ny kommune bestående af Egtved, Børkop, Give, Jelling og Vejle kommuner med betingelse om folkeafstemninger i henholdsvis Vester Nebel Sogn og Øster Starup Sogn i Egtved Kommune og med det forbehold, at opmandsprocessen vedr. Give kan have konsekvenser for kommunen.

Partierne er enige om hurtigst muligt at tilvejebringe en lovhjemlet pligt for kommunalbestyrelserne til at gennemføre de nævnte folkeafstemninger, hvis kommunalbestyrelserne ikke følger opfordringen om at afholde folkeafstemning i de ovennævnte områder.

Senest den 18. marts 2005 skal kommunalbestyrelserne i de berørte kommuner over for Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyse om status for de folkeafstemninger med henblik på ministeriets vurdering af behovet for at tilvejebringe lovhjemmel. De berørte kommunalbestyrelser vil inden denne dato desuden kunne drøfte den præcise geografiske afgrænsning af afstemningsområdet med Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Senest den 1. maj 2005 skal kommunalbestyrelserne i de berørte kommuner over for Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyse afstemningsresultatet.

3. Nye kommunedannelser

Fire kommuners tilbagemelding til Indenrigs- og Sundhedsministeriet lever ikke op til strukturaftalens bæredygtighedskrav. Det drejer sig om Holmsland, Hvorslev, Farum og Værløse kommuner.

Partierne anser det for væsentligt, at der overalt i landet skabes grundlag for en bæredygtig kommunal opgaveløsning. Det er derfor væsentligt, at

alle kommuner indgår i løsninger, der vil være holdbare over en længere årrække.

To af de nævnte kommuner, Farum og Værløse, grænser op til hinanden. Det fremgår af de to kommuners tilbagemeldinger, at de begge har haft drøftelser med nabokommuner om blandt andet mulighederne for sammenlægning. Sådanne drøftelser har derfor også fundet sted mellem Farum og Værløse kommuner, idet det har været en lokal vurdering, at hensyn til infrastruktur, geografi, trafikforbindelser, handels- og pendlingsmønstre samt kulturelle fællestræk vil kunne tilgodeses ved et nærmere samarbejde mellem de to kommuner. Drøftelserne førte dog til den konklusion, at Farum Kommunes økonomiske situation p.t. måtte anses for en barriere for en sammenlægning.

Partierne er enige om, at Farum og Værløse kommuner hver for sig ikke er bæredygtige, og at en sammenlægning af disse to kommuner vil være den principielt rigtige løsning. Partierne mener ikke, at Farum Kommunes økonomiske situation bør være en barriere for en sammenlægning. Derfor er der enighed om, at indenrigs- og sundhedsministeren optager nærmere drøftelse med de to kommuner om, på hvilke nærmere vilkår en sammenlægning skal finde sted.

Da Holmsland Kommunes tilbagemelding ikke opfylder kravet om bæredygtighed, er partierne endvidere enige om, at følgende kommuner lægges sammen:

- Holmsland Kommune
- og ny kommune bestående af Egvad, Ringkøbing, Skjern og Videbæk kommuner

Der er ligeledes enighed om, at indenrigs- og sundhedsministeren optager drøftelser om, på hvilke nærmere vilkår sammenlægningen skal finde sted.

Hvorslev Kommune gøres til genstand for en særskilt udrednings- og beslutningsproces ved en opmand, jf. neden for.

4. Nærmere vurdering af kommunedannelser i visse områder

Partierne anerkender for alle dele af landet det arbejde og den proces, der er gået forud for kommunernes tilbagemelding til Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. det fremtidige kommunale tilhørsforhold.

Partierne anerkender samtidig, at langt størsteparten af kommunerne opfylder kravet om bæredygtighed.

Partierne er videre enige om, at der i enkelte områder er behov for en yderligere undersøgelse af de omstændigheder, der ligger til grund for kommunernes tilbagemeldinger, herunder den lokale forankring af de ønskede løsninger, samtidig med at partierne dog anerkender, at det arbejde, som ligger til grund for tilbagemeldingerne, i sagens natur også vil spille en væsentlig rolle i den videre proces.

I nogle områder er der udtrykt stærke ønsker om folkeafstemning om hele kommunens fremtidige tilhørsforhold. Der er imidlertid enighed blandt partierne om, at ønsket om folkeafstemning i disse kommuner afspejler komplekse bagvedliggende strukturer, som ikke umiddelbart lader sig afdække ved en folkeafstemning. Det drejer sig konkret om:

- Nørager Kommune i ny kommune bestående af Nørager, Støvring og Skørping kommuner
- Fredensborg-Humblebæk Kommune i ny kommune bestående af Fredensborg-Humblebæk og Karlebo kommuner,

Herudover er partierne opmærksomme på, at bl.a. rækkefølgen af kommunalbestyrelsernes beslutninger og fastlæggelsen af regionsgrænsen mellem Region Midtjylland og Region Syddanmark kan have haft afgørende betydning for kommunernes tilbagemeldinger i det midtjyske område. Samtidig er partierne enige om, at resultatet af folkeafstemningen i Give giver baggrund for at kigge på området igen. Disse forhold har betydning for kommunedannelserne i det midtjyske område centreret om:

- Den ny kommune bestående af Ikast, Nørre-Snede og Brande kommuner
- Give Kommune i ny kommune bestående af Vejle, Egtved, Børkop, Give og Jelling kommuner

Endelig har en række borgere, interesseorganisationer, repræsentanter for erhvervslivet samt kommunalpolitikere fra Lolland udtrykt bekymring over beslutningsprocessen og de beslutninger om kommunedannelser, den har resulteret i på Lolland. Generelt udtrykkes der bekymring over konsekvenserne for den fremtidige udvikling på øen i forhold til den økonomiske situation, herunder Lollands status som vanskeligt stillet udkantsområde, det fremtidige offentlige serviceniveau, erhvervsudviklingen og udviklingen i beskæftigelsen. Det drejer sig om:

- Ny kommune bestående af Rudbjerg, Ravnsborg og Nakskov kommuner
- Ny kommune bestående af Maribo, Højreby, Rødby og Holeby kommuner

5. Opmandskonstruktion

Partierne er enige om, at der vil være behov for at tilvejebringe et supplerende beslutningsgrundlag, inden der tages endelig stilling til den kommunale inddeling for Hvorslev Kommune og for de i afsnit 4 nævnte områder.

Til at tilvejebringe et sådant oplæg ønsker partierne at udpege en opmand. Partierne er enige om at anmode tidligere indenrigsminister Thorkild Simonsen om at varetage denne funktion.

Opmanden skal belyse de beslutningsprocesser, der har ført frem til kommunalbestyrelsernes tilbagemeldinger til Indenrigs- og Sundhedsministeriet om de fremtidige kommunedannelser i områderne. Det skal fremgå om tilbagemeldingerne er baseret på lokale folkeafstemninger, hvilke temaer der i givet fald har været genstand for afstemning, og om kommunalbestyrelsernes tilbagemeldinger er baseret på et bredt tværpolitisk flertal i kommunalbestyrelserne. Endvidere bør det belyses, om udefra kommende forhold, herunder afstemninger i nabokommuner og beslutninger om grænse-
dragningen for regionerne, har påvirket beslutningerne og i givet fald hvordan.

Opmanden vil få til opgave – på basis af samtaler med de involverede kommuner og lokale interessenter og under hensyn til de hidtidige beslutningsprocesser – at vurdere, om de foreslåede kommunedannelser er hen-

Inddelingsaftalen

sigtsmæssige, jf. § 3 i forslag til lov om revision af den kommunale inddeling¹⁾. Hvis dette ikke vurderes at være tilfældet, skal opmanden komme med forslag til, hvilke mere hensigtsmæssige kommunedannelser der efter hans opfattelse vil kunne vinde bred lokal opbakning.

På basis af opmandens løsningsforslag optages der en fornyet drøftelse mellem partierne om den kommunale inddeling af de områder, der er omfattet af opmandens undersøgelse, med henblik på at opnå enighed om den endelige kommunale inddeling af disse områder.

Opmanden sekretariatsbetjenes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Opmandens forslag til løsning bør foreligge inden 1. maj 2005. Opmanden afgiver en mundtlig midtvejsorientering til partierne primo april 2005.

6. Ø-kommuner

Der er enighed om, at følgende ø-kommuner, der ønsker at bevare selvstændigheden og som følge heraf ønsker at indgå forpligtende samarbejde, godkendes under den forudsætning, at de indgår et sådant samarbejde:

- Langeland Kommune
- Ærø Kommune
- Samsø Kommune
- Læsø Kommune

Der er endvidere enighed om, at kommunalbestyrelsen i de nævnte kommuner senest den 1. maj 2005 skal oplyse Indenrigs- og Sundhedsministeriet om sine ønsker om, hvilke kommuner der skal indgå i et forpligtende samarbejde med ø-kommunen, fordelingen af opgaverne inden for det forpligtende samarbejde samt eventuelle særlige vilkår, der efter kommunalbestyrelsens opfattelse bør gælde for det pågældende forpligtende samarbejde.

Det overlades til indenrigs- og sundhedsministeren i overensstemmelse med reglerne i forslaget til lov om forpligtende kommunale samarbejder at fastsætte eventuelle særlige vilkår – herunder dispensationer fra lovgivningen – som skal gælde for de enkelte samarbejder vedrørende ø-kommuner.

Der er udtrykt et stort ønske om folkeafstemning på Fanø om øens fremtidige kommunale status. Samtidig har Esbjerg Kommune været afvisende over for at indgå en samarbejdsaftale med Fanø. Der har i debatten været uklarhed om de konsekvenser, som en manglende samarbejdsaftale måtte have for øens fremtidige forhold. For at skabe klarhed over øens fremtidige forhold er der enighed om, at der gennemføres en folkeafstemning om sammenlægning eller et forpligtende samarbejde med Esbjerg Kommune.

Der gælder samme frister for kommunens tilbagemelding om denne folkeafstemning som for de foran nævnte folkeafstemninger.

1) § 3 i forslag til lov om revision af den kommunale inddeling: Ved dannelsen af nye kommuner skal det tilstræbes, at de får en sådan størrelse og et sådant omfang, at de befolkningsmæssigt og geografisk danner et hensigtsmæssigt grundlag for en selvstændig varetagelse af de kommunale opgaver. Det skal ligeledes tilstræbes, at der ved dannelsen af nye kommuner tages hensyn til kulturel og erhvervsmæssig samhørighed, og at der indgår såvel landområder som byområder i de nye kommuner.

Stk. 2. Ved dannelsen af nye kommuner skal der tages hensyn til kommunalbestyrelsernes ønsker om kommunesammenlægninger og om indgåelse af aftaler om forpligtende kommunale samarbejder i medfør af lov om forpligtende kommunale samarbejder.

Stk. 3. Ved dannelsen af nye kommuner skal der tages særligt hensyn til, at kommunalbestyrelsen i en kommune, der udgør en ø, ikke ønsker at indgå i en kommunesammenlægning. Der skal endvidere tages særligt hensyn til, at kommunalbestyrelserne i de kommuner, der udgør en ø, ønsker at indgå i en kommunesammenlægning, der alene omfatter kommunerne på øen.

Bilag 1. Baggrund

Lov om revision af den kommunale inddeling

Det fremgår af forslag til lov om revision af den kommunale inddeling (L 68), at indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges til at gennemføre en revision af den kommunale inddeling ved dannelsen af nye kommuner med virkning fra den 1. januar 2007, og at ministeren senest den 1. juli 2005 udfærdiger en fortegnelse over ændringerne i den kommunale inddeling.

Efter lovforslaget skal det ved dannelsen af de nye kommuner tilstræbes, at de får en sådan størrelse og et sådant omfang, at de befolkningsmæssigt og geografisk danner et hensigtsmæssigt grundlag for en selvstændig varetagelse af de kommunale opgaver, ligesom det skal tilstræbes, at der ved dannelsen af nye kommuner tages hensyn til kulturel og erhvervsmæssig samhørighed, og at der indgår såvel landområder som byområder i de nye kommuner.

Ved dannelsen af de nye kommuner skal der tages hensyn til kommunalbestyrelsernes ønsker om kommunesammenlægninger og om indgåelse af aftaler om forpligtende kommunale samarbejder.

Desuden skal der tages særligt hensyn til, at kommunalbestyrelsen i en kommune, der udgør en ø, ikke ønsker at indgå i en kommunesammenlægning, ligesom der skal tages særligt hensyn til, at kommunalbestyrelserne i de kommuner, der udgør en ø, ønsker at indgå i en kommunesammenlægning, der alene omfatter kommunerne på øen.

Efter lovforslaget skal revisionen af den kommunale inddeling søges gennemført ved hele kommuner, medmindre der foreligger særlige forhold.

Lov om forpligtende kommunale samarbejder

Det fremgår af forslag til lov om forpligtende kommunale samarbejder (L 69), at Indenrigs- og Sundhedsministeren udpeger de grupper af kommuner, hvis kommunalbestyrelser skal samarbejde efter reglerne i denne lov.

Af lovforslaget fremgår bl.a., at ministeren senest den 1. juli 2005 udfærdiger en fortegnelse over de nævnte grupper af kommuner.

Lovforslaget fastsætter, at det vil udpegelsen af grupper af kommuner skal tilstræbes, at de befolkningsmæssigt og geografisk danner et hensigtsmæssigt grundlag for varetagelsen af de kommunale opgaver, som samarbejdet skal omfatte, ligesom det i lovforslaget er fastsat, at der ved udpegelsen skal tages hensyn til kommunalbestyrelsernes ønsker om at indgå forpligtende kommunale samarbejder.

Desuden fremgår det af lovforslaget, at der ved udpegelsen af grupper af kommuner skal tages særligt hensyn til, at kommunalbestyrelsen i en kommune, der udgør en ø, ønsker at indgå i et samarbejde efter loven, ligesom der skal tages særligt hensyn til, at kommunalbestyrelserne i de kommuner, der udgør en ø, og som ønsker at indgå i en kommunesammenlægning, der alene omfatter kommunerne på øen, ønsker at indgå i et samarbejde efter denne lov.

Bilag 2. Oversigt over det nye kommunale landkort

Kommune	Godkendelse
Region Hovedstaden	
Københavns Kommune	Godkendes
Frederiksberg Kommune	Godkendes
Ballerup Kommune	Godkendes
Brøndby Kommune	Godkendes
Dragør Kommune	Godkendes med samarbejdsaftale
Gentofte Kommune	Godkendes
Gladsaxe Kommune	Godkendes
Glostrup Kommune	Godkendes
Herlev Kommune	Godkendes
Albertslund Kommune	Godkendes
Hvidovre Kommune	Godkendes
Høje Tåstrup Kommune	Godkendes
Ny kommune bestående af Ledøje-Smørum, Stenløse og Ølstykke kommuner	Godkendes
Lyngby-Taarbæk Kommune	Godkendes
Rødovre Kommune	Godkendes
Ny kommune bestående af Søllerød og Birkerød kommuner	Godkendes
Ishøj Kommune	Godkendes med samarbejdsaftale
Tårnby Kommune	Godkendes med samarbejdsaftale
Vallensbæk Kommune	Godkendes med samarbejdsaftale
Værløse Kommune	Sammenlægning med Farum Kommune
Allerød Kommune	Godkendes
Farum Kommune	Sammenlægning med Værløse Kommune
Ny kommune bestående af Fredensborg-Humblebæk og Karlebo kommuner	Opmand
Ny kommune bestående af Frederikssund, Slangerup, Skibby og Jægerspris kommuner	Godkendes med betingelse om afholdelse af folkeafstemning i Uvelse afstemningsområde om tilhørsforhold.
Ny kommune bestående af Frederiksværk og Hundested kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Græsted-Gilleleje og Helsingør kommuner	Godkendes
Helsingør Kommune	Godkendes med forbehold for, at en løsning for Fredensborg-Humblebæk og Karlebo kommuner kan have konsekvenser for kommunen
Ny kommune bestående af Hillerød og Skævinge kommuner	Godkendes med betingelse om at modtage Uvelse afstemningsområde fra Slangerup Kommune, såfremt folkeafstemning tilsiger dette. Godkendes endvidere med forbehold for, at en løsning for Fredensborg-Humblebæk og Karlebo kommuner

	kan have konsekvenser for kommunen.
Hørsholm Kommune	Godkendes med forbehold for, at en løsning for Fredensborg-Humlebæk og Karlebo kommuner kan have konsekvenser for kommunen.
Bornholms Kommune	Godkendes
Region Sjælland	
Ny kommune bestående af Bramsnæs, Hvalsø og Lejre kommuner	Godkendes
Greve Kommune	Godkendes
Ny kommune bestående af Gundsø, Ramsø og Roskilde kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Køge og Skovbo kommuner	Godkendes
Solrød Kommune	Godkendes
Ny kommune bestående af Vallø og Stevns kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Bjergsted, Gørlev, Hvidebæk, Høng og Kalundborg kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Dianalund, Sorø og Stenlille kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Dragsholm, Nykøbing-Rørvig og Trundholm kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Fuglebjerg, Fladså, Holmegård, Næstved og Suså kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Hashøj, Korsør, Skælskør og Slagelse kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Haslev, Fakse og Rønnede kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Holbæk, Jernløse, Svinninge, Tornved og Tølløse kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Holeby, Højreby, Maribo og Rødby kommuner	Opmand
Ringsted Kommune	Godkendes
Ny kommune bestående af Langebæk, Møn, Præstø og Vordingborg kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Nakskov, Rudbjerg og Ravnsborg kommuner	Opmand
Ny kommune bestående af Nykøbing-Falster, Nysted, Nørre Alslev, Sakskøbing, Stubbe-købing og Sydfalster kommuner	Godkendes
Region Syddanmark	
Ny kommune bestående af Assens, Glamsbjerg, Haarby, Tommerup, Vissenbjerg og Aarup kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Bogense, Otterup	Godkendes

Inddelingsaftalen

og Sønder sø kommuner	
Ny kommune bestående af Broby, Faaborg, Ringe, Ryslinge og Årslev kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Egebjerg, Gudme og Svendborg kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Ejby, Middelfart og Nørre Aaby kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Kerteminde, Langeskov og Munkebo kommuner	Godkendes med betingelse om at modtage Flødstrup Sogn fra Ullerslev Kommune, såfremt folkeafstemning tilsiger dette.
Ny kommune bestående af Marstal og Ærøskøbing kommuner	Godkendes med betingelse om ø-samarbejdsaftale.
Ny kommune bestående af Nyborg, Ullerslev og Ørbæk kommuner	Godkendes med betingelse om afholdelse af folkeafstemning i Flødstrup Sogn om tilhørsforhold.
Odense Kommune	Godkendes
Ny kommune bestående af Rudkøbing, Sydlangeland og Tranekær kommuner	Godkendes med betingelse om ø-samarbejdsaftale.
Ny kommune bestående af Augustenborg, Broager, Gråsten Nordborg, Sønderborg, Sundved og Sydals kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Bov, Lundtoft, Rødekro, Tinglev og Aabenraa kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Bredebro, Højer, Løgumkloster, Nr. Rangstrup, Skærbæk og Tønder kommuner	Godkendes med betingelse om afholdelse af folkeafstemning i Bevtoft Sogn i Nørre Rangstrup om tilhørsforhold.
Ny kommune bestående af Christiansfeld, Kolding, Lunderskov og Vamdrup kommuner	Godkendes med betingelse om afholdelse af folkeafstemning i Bjerring, Fjelstrup og Hjerndrup sogne om tilhørsforhold, samt om modtagelse af Øster Starup og Vester Nebel sogne fra Egtved Kommune, såfremt folkeafstemning tilsiger dette.
Ny kommune bestående af Gram, Haderslev og Vojens kommuner	Godkendes med betingelse om at modtage Bevtoft Sogn fra Nørre Rangstrup Kommune samt Bjerring, Fjelstrup og Hjerndrup sogne fra Chr.feld Kommune, såfremt folkeafstemning tilsiger dette.
Ny kommune bestående af Rødding, Brørup, Holsted og Vejen kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Billund og Grindsted kommuner	Godkendes med forbehold for, at en løsning for Give kan have konsekvenser for kommunen.
Ny kommune bestående af Blaabjerg, Blåvandshuk, Helle, Varde og Ølgod kommuner	Godkendes med betingelse om afholdelse af folkeafstemning i Grimstrup Sogn om tilhørsforhold.
Ny kommune bestående af Bramming, Esbjerg og Ribe kommune	Godkendes med betingelse om at modtage Grimstrup Sogn fra Helle Kommune, samt Fanø Kommune, såfremt folkeafstemningerne tilsiger dette.
Fanø Kommune	Godkendes med betingelse om afholdelse af folkeafstemning i hele kommunen om

	tilhørsforhold.
Ny kommune bestående af Børkop, Egtved, Give, Jelling og Vejle kommuner	Opmand fsva. Give Kommune. Godkendelse af kommunen forudsætter endvidere afholdelse af folkeafstemning i Øster Starup og Vester Nebel sogne i Egtved Kommune, samt modtagelse af Grejs Sogn fra Tørring-Uldum Kommune, såfremt folkeafstemning tilsiger dette.
Fredericia Kommune	Godkendes
Region Midtjylland	
Ny kommune bestående af Brædstrup, Gedved og Horsens kommuner	Godkendes med betingelse om afholdelse af folkeafstemning i Voerladegård og Sdr. Vissing sogne i Brædstrup Kommune.
Ny kommune bestående af Hedensted, Juelsminde og Tørring-Uldum kommuner	Godkendt med betingelse om afholdelse af folkeafstemning i Grejs Sogn i Tørring-Uldum Kommune.
Ny kommune bestående af Nørre Snede, Brande og Ikast kommuner	Opmand
Ny kommune bestående af Aulum-Haderup, Herning, Trehøje og Aaskov kommuner	Godkendes med forbehold for, at en løsning for Ikast/Brande/Nørre-Snede kommuner kan have konsekvenser for kommunen.
Ny kommune bestående af Egvad, Ringkøbing, Skjern og Videbæk kommuner	Godkendes. Sammenlægning med Holmsland.
Holmsland Kommune	Sammenlægning med ny kommune bestående af Egvad, Ringkøbing, Skjern og Videbæk
Ny kommune bestående af Holstebro, Ulfborg-Vemb og Vinderup kommuner	Godkendes med betingelse om folkeafstemning i Mogenstrup afstemningsområde i Vinderup Kommune.
Ny kommune bestående af Lemvig og Thyborøn-Harboøre kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Struer og Thyholm kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Ebeltoft, Midtdjurs, Rosenholm og Rønde kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Galten, Hørning, Ry og Skanderborg kommuner	Godkendes med betingelse om at modtage Voerladegård og Sdr. Vissing sogne fra Brædstrup Kommune, såfremt folkeafstemning tilsiger dette.
Ny kommune bestående af Gjern, Silkeborg Them og Kjellerup kommuner	Godkendes med forbehold for, at en løsning for Ikast/Brande/Nørre-Snede kommuner kan have konsekvenser for kommunen
Ny kommune bestående af Grenå, Nørre-Djurs, Rougsø og Sønderhald Øst	Godkendes
Ny kommune bestående af Hadsten, Hinne-rup og Hammel kommuner	Godkendes med forbehold for, at en løsning for Hvorslev Kommune med tilgrænsende områder i Langå Kommune kan have konsekvenser for kommunen.

Inddelingsaftalen

Ny kommune bestående af Langå, Nørhald, Purhus og Randers kommuner og Sønderhald Vest samt Havndal-området fra Mariager Kommune	Godkendes med forbehold for, at en løsning for Hvorslev Kommune med tilgrænsende områder i Langå Kommune kan have konsekvenser for kommunen.
Odder Kommune	Godkendes
Samsø Kommune	Godkendes med betingelse om ø-samarbejdsaftale.
Århus Kommune	Godkendes
Ny kommune bestående af Bjerringbro, Fjends, Karup, Møldrup, Tjele og Viborg kommuner	Godkendes med betingelse om folkeafstemning i Vestfjends i Fjends Kommune, samt modtagelse af Gedsted skoledistrikt fra Aalestrup Kommune, såfremt folkeafstemning tilsiger dette, samt med forbehold for, at en løsning for Hvorslev Kommune kan have konsekvenser for kommunen.
Hvorslev Kommune	Opmand
Ny kommune bestående af Sallingsund, Skive, Spøttrup og Sundsøre kommuner	Godkendes med betingelse om at modtage Mogenstrup afstemningsområde fra Vinderup Kommune og Vestfjends fra Fjends Kommune, såfremt en folkeafstemning tilsiger det.
Region Nordjylland	
Ny kommune bestående af Mariager (ekskl. Havndal), Arden, Hadsund og Hobro kommuner	Godkendes med betingelse om at modtage Hvilsom skoledistrikt fra Aalestrup Kommune, såfremt folkeafstemning tilsiger dette. Godkendes endvidere med forbehold for, at en løsning for Nørager Kommune kan have konsekvenser for kommunen.
Ny kommune bestående af Hanstholm, Thisted og Sydthy kommuner	Godkendes
Morsø Kommune	Godkendes
Ny kommune bestående af Aalestrup, Farsø, Løgstør og Aars kommuner)	Godkendes med betingelse om folkeafstemning i Hvilsom skoledistrikt og Gedsted skoledistrikt i Aalestrup Kommune. Godkendes endvidere med forbehold for, at en løsning for Nørager Kommune kan have konsekvenser for kommunen.
Ny kommune bestående af Brovst, Fjerritslev, Pandrup og Aabybro kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Brønderslev og Dronninglund kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Frederikshavn, Skagen og Sæby kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Hals, Nibe, Sejlflod og Aalborg kommuner	Godkendes
Ny kommune bestående af Hirtshals, Hjørring, Løkken-Vrå og Sindal kommuner	Godkendes

Inndelingsaftalen

Læsø Kommune	Godkendes med betingelse om ø-samarbejdsaftale.
Ny kommune bestående af Nørager, Skørping og Støvring kommuner	Opmand fsva. Nørager Kommuner

Aftale om en kommunal finansieringsreform

27. februar 2006

Aftale om en kommunal finansieringsreform

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre er enige om, at der i forbindelse med kommunalreformen bør gennemføres en samlet reform af den kommunale finansiering, så de nye kommuner i alle dele af landet får mere lige muligheder for ved en rimelig beskatning at tilvejebringe et serviceniveau, der imødekommer borgernes behov.

Der er enighed om, at der med denne aftale er skabt et godt økonomisk grundlag for alle kommuner. Finansieringssystemet fremtidssikres, så det ikke alene imødegår nuværende uligheder mellem kommunerne, men også i kraft af dynamiske reguleringsmekanismer bliver i stand til at opfange skævheder, der senere måtte opstå. Samtidig er der taget hensyn til, at kommunerne også skal have en interesse i selv at skabe gode betingelser for vækst og beskæftigelse lokalt.

Aftalen om en samlet reform omfatter dels omlægninger i finansieringen af kommunerne, dels konsekvensændringer i skatterne som følge af amternes nedlæggelse. Der indgår følgende hovedpunkter heri:

- En reform af tilskuds- og udligningssystemet
- Omlægninger i skatter
- Forskellige forenklinger og tilpasninger i skatte- og tilskudslovgivningen
- Overgangsordninger

Fra den 1. januar 2007 ændres kommuneinddelingen, og kommunerne bliver tilført nye opgaver. Disse ændringer blev vedtaget af Folketinget i juni 2005. Dermed blev den væsentligste del af lovgrundlaget for kommunalreformen fastlagt.

Det var forudsat, at der – så snart opgavefordeling og kommuneinddeling var fastlagt – skulle arbejdes videre med en udligningsreform, der tog hensyn til ændringerne i opgavesammensætning og inddeling.

Som et første nødvendigt led heri blev der i september 2005 opnået enighed mellem regeringen og de kommunale organisationer om kompensationsbeløbene for de driftsopgaver, der flyttes i forbindelse med kommunalreformen.

Aftale om en kommunal finansieringsreform

På basis heraf har Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg foretaget beregninger af konsekvenserne på kommuneniveau af opgaveflytninger mv. og opstillet forskellige modeller for et nyt udligningssystem, der tager hensyn til ændringerne.

I dette arbejde er inddraget overvejelser fra betænkning nr. 1437 om et nyt udligningssystem, som Finansieringsudvalget fremlagde i januar 2004. I betænkningen er den fordelingsmæssige opgave med hensyn til at sikre ligelige økonomiske vilkår prioriteret, ligesom der er lagt vægt på, at systemet understøtter en hensigtsmæssig kommunal adfærd samt en effektiv opgavevaretagelse. Endvidere er der taget hensyn til ønsket om en forenkling af det kommunale finansieringssystem.

Aftaleforhandlingerne har været ført på dette grundlag. Som det har været tilfældet med de andre lovforslag om kommunalreformen, vil øvrige partier i Folketinget på basis af fremsatte lovforslag om reformen blive inviteret til forhandlinger om udformningen af den fremtidige kommunale finansieringsordning.

Reform af tilskuds- og udligningssystemet

Der er enighed mellem partierne om at indføre et nyt tilskuds- og udligningssystem med virkning fra 2007.

Det nuværende tilskuds- og udligningssystem har længe været under kritik. En meget væsentlig del af kritikken har gået på det forhold, at kompensati- onen for nye opgaver og stigende udgifter på de budgetgaranterede områder er blevet fordelt i forhold til kommunernes skattegrundlag. Uanset at der efterfølgende er sket en udligning, som til en vis grad kompenserer herfor, har systemet medført, at kommuner med svagt skattegrundlag i gennemsnit har fået en mindre grad af compensation end rigere kommuner.

Regeringen har i de seneste år via en række særlige tiltag søgt at ændre på disse virkninger af systemet. Dette er bl.a. sket i form af den første fase af udligningsreformen, der blev gennemført med virkning fra 2004. Med ændringerne heri blev der tilstræbt en mere jævn byrdefordeling, navnlig gennem særlige udligningstilskud. Også ændringer gennemført som led i

kommuneaftalerne har medvirket til at skabe en bedre balance mellem kommunerne.

Sammenlægningen af kommuner afhjælper i sig selv nogle af forskellene mellem landets kommuner, men langt fra dem alle. Der er derfor enighed mellem partierne om, at en bedre balance mellem kommunerne bør indbygges i selve udligningssystemet, så alle kommuner via dette system sikres gode og rimelige vilkår for at tilvejebringe et serviceniveau, der imødekommer borgernes behov. De vanskeligt stillede kommuners forhold bør således så vidt muligt sikres gennem selve systemet og ikke gennem særordninger.

På den baggrund er partierne enige om et nyt tilskuds- og udligningssystem med nedenstående hovedindhold:

Det generelle system

Bloktilskud fordeles efter indbyggertal

Hovedreglen for fordeling af bloktilskuddet vil fremover være indbyggertal i stedet for beskatningsgrundlag. Herved opnås, at kompensationen for nye opgaver og stigende udgifter på de budgetgaranterede områder bliver fordelt mere retfærdigt, så kompensationen passer bedre med udgifternes fordeling. Muligheden for fordeling efter beskatningsgrundlag reserveres herefter alene de situationer, hvor der sker en generel, finansielt betinget regulering af bloktilskuddet. Der skal således fortsat bl.a. være mulighed for ved reduktioner af bloktilskuddet at fordele en sådan regulering efter beskatningsgrundlag, jf. senere.

Ny udligningsmetode: Nettoudligning

I dag udlignes særskilt for forskelle i skattegrundlag og for forskelle i udgiftsbehov. En kommune kan modtage tilskud fra den ene ordning og betale bidrag til den anden ordning. Det er mere rimeligt at bedømme kommunens samlede økonomiske situation og udligne på det grundlag.

Derfor indføres der som foreslået af Finansieringsudvalget et nyt udligningssystem, hvor det opgøres, om den enkelte kommune ved at opkræve en gennemsnitlig skatteprocent vil få underskud eller overskud i forhold til sit beregnede udgiftsbehov. Herved fås en samlet bedømmelse af kommu-

Aftale om en kommunal finansieringsreform

nens økonomiske situation, og der udlignes på basis af størrelsen af det beregnede overskud henholdsvis underskud.

Staten tager hovedansvaret for udligningen

I dag er udligningen en ren mellemkommunal ordning. Fremover vil staten overtage hovedansvaret for at udjævne forskellene mellem landets kommuner. Det sker ved, at staten forlods af bloktilskuddet betaler størstedelen af de udligningstilskud, som den nye nettoudligningsmetode indebærer. Det gælder både den generelle udligning og den ekstra udligning for de ugunstigt stillede kommuner, jf. senere. Langt størstedelen af kommunerne (i dag 82) vil få tilskud efter denne primært statsfinansierede ordning.

Højere udligningsniveau

Forskelle mellem landets kommuner bør udjævnes gennem selve udligningssystemet og ikke gennem et stort antal særordninger. På grundlag af Finansieringsudvalgets rapport må det vurderes, at et udligningsniveau på cirka 50 procent vil være nødvendigt for at neutralisere en afskaffelse af de hidtidige særordninger. Herudover er der imidlertid enighed om, at det nuværende udligningsniveau mellem landets kommuner er for lavt. Det nuværende udligningsniveau har rødder tilbage i en situation, hvor der mellem landsdelene var betydelige forskelle i borgernes forventninger til og behov for kommunal service, og det er partiernes opfattelse, at dette billede har ændret sig væsentligt. Samtidig har det nuværende system medvirket til at forstærke de økonomiske forskelle mellem kommuner med forskelligt beskatningsgrundlag i takt med, at kommunernes udgifter på de budgetgaranterede områder er vokset, og kommunerne har fået tilført nye opgaver. Der er derfor enighed om allerede i 2007 at gennemføre en forhøjelse af det generelle udligningsniveau fra 45 til 58 procent. Samtidig fastsættes det fremtidige niveau for det særlige udligningsloft til 92 procent mod i dag 90 procent. Ved fastsættelsen af udligningsniveauet er der som hidtil også taget hensyn til, at omkostningsniveauet er forskelligt mellem kommunerne i de forskellige egne af landet.

Yderligere forhøjelse af udligningsniveauet, hvis indkomstforskellene øges

Det gennemsnitlige beskatningsgrundlag i hovedstadsområdet er i de senere år steget kraftigere end i det øvrige land. Der er enighed om, at der er behov for gradvist at øge udligningsniveauet, hvis denne udvikling fortsætter. Derfor indbygges en automatisk mekanisme, der afhængig af forskelle-

ne i væksten mellem hovedstadsområdet og det øvrige land kan udløse en forhøjelse af udligningsniveauet fra udgangspunktet på 58 procent. Om afgrænsningen af hovedstadsområdet, se afsnittet om hovedstadsudligning.

Mekanismen består i, at hver gang den procentvise vækst i det budgetterede beskatningsgrundlag pr. indbygger i hovedstadsområdet overstiger væksten i det øvrige land med 1 procentpoint, så forøges udligningsniveauet i landsudligningen med 1 procentpoint. Som basisår for reguleringen anvendes 2007. Udligningsniveauet kan første gang sættes op i 2010, således at overgangsordningen for udligningsreformen kan udmøntes i årene 2007-2009. Udligningsniveauet kan højst øges med 1 procentpoint i det enkelte år og højst til 68 procent. En procentvis mervækst henstår til første og følgende års regulering, ligesom en eventuel mindrevækst fragår.

Med denne reguleringsmekanisme vil der i systemet blive indbygget en fremtidig udjævning af en forskellig udvikling mellem landets kommuner. Den højere udligning udløses kun i tilfælde af en kraftigere indkomstvækst i hovedstadsområdet, og der er med de valgte niveauer taget hensyn til, at hovedstadsområdet også efter udligning fortsat selv vil få gavn af væksten. Vedrørende tidspunktet for reguleringsmekanismens ikrafttræden, se senere afsnit om overgangsbestemmelser.

Formindskelse af hovedstadsudligningen

I forbindelse med forhøjelsen af det generelle udligningsniveau i landsudligningen fra 45 til 58 procent sker der en modsvarende nedsættelse af udligningsniveauet i hovedstadsudligningen fra 40 til 27 procent.

I det omfang den nye reguleringsmekanisme for landsudligningen fremover udløser en forhøjelse med 1 procentpoint i landsudligningen, sker der ligeledes en modsvarende nedsættelse af hovedstadsudligningen med 1 procentpoint.

Udligningen gøres ligesom for det øvrige land til en nettoudligning, der omfatter både beskatningsgrundlag og udgiftsbehov. Der indføres et nyt sæt udgiftsbehovskriterier, jf. senere.

Aftale om en kommunal finansieringsreform

Endvidere afskaffes den særlige boligstøtteudligning mellem kommunerne i hovedstadsområdet. Denne ordning har i realiteten for den enkelte kommune indebåret 100 procents refusion af boligstøtteudgifterne og har derfor fjernet kommunens incitament til at dæmpe disse udgifter. Afskaffelsen af ordningen mindsker i sig selv det samlede udligningsomfang i hovedstadsområdet med cirka 1,6 mia.kr.

Der er herudover enighed om, at der på sigt kan være mulighed for at reducere den fælles særtilskudspulje for kommuner i hovedstadsområdet. Omfanget af puljen skal derfor vurderes i 2008/09, jf. bilag B. Endvidere har parterne noteret sig, at ikke udbetalte midler fra puljen kan tilbageføres, jf. bilag B.

Hovedstadsområdet afgrænses i udligningen som det nuværende hovedstadsområde – dog således at den nye Stevns Kommune, som består af de nuværende Vallø og Stevns Kommuner, medregnes til hovedstadsområdet.

Ekstra udligningstilskud til ugunstigt stillede kommuner

De kommuner, der har de laveste skattegrundlag, har hidtil fået et ekstra udligningstilskud. Men ordningen tager ikke hensyn til, om kommunen har et højt udgiftsbehov. Der bør fortsat i systemet tages et særligt hensyn til ugunstigt stillede kommuner, men det forekommer ligesom i den generelle udligning mere rimeligt at tage hensyn til kommunens samlede økonomiske situation, dvs. også at kompensere for et højt udgiftsbehov.

Derfor udvides den nuværende ordning, sådan at den også omfatter udgiftsbehov. Det sker ved at omlægge det hidtidige tilskud til et særligt udligningstilskud til kommuner med de største beregnede underskud (kommuner med et beregnet underskud, der overstiger 25 procent af de gennemsnitlige nettodrifts- og anlægsudgifter pr. indbygger). Den ekstra udligning svarer til 32 procent af den del af det beregnede underskud, som overstiger denne grænse. Sammen med det generelle udligningsniveau på 58 procent indebærer det et samlet udligningsniveau for disse kommuner på 90 procent for den del af underskuddet, der overstiger de nævnte 25 procent af udgifterne.

I de tilfælde, hvor der som følge af den automatiske regulering måtte ske en forhøjelse af landsudligningen med 1 procentpoint, reguleres udlig-

ningsniveauet for ugunstigt stillede kommuner modsvarende nedefter med 1 procentpoint.

Ny og bedre udligning af forskelle i udgiftsbehov

Opgørelsen af udgiftsbehovet i lands- og hovedstadsudligning vil i 2007 bestå af:

- et demografisk bestemt udgiftsbehov med en samlet vægt på 70 procent
- et socioøkonomisk udgiftsbehov med en samlet vægt på 30 procent

Med udligningsreformen i 1996 fjernedes vejkriteriet, og der indførtes i stedet et grundtillæg. Det indebærer, at der ikke længere blev taget hensyn til geografiske forhold i udligningen, og grundtillægget er blevet betragtet som en barriere i forbindelse med kommunesammenlægninger. Der vil igen blive taget hensyn til de omkostninger, som er forbundet med en spredt befolkning. Det sker ved at indføre et nyt kriterium for tilgængelighed i det demografisk bestemte udgiftsbehov. Kriteriet indgår i landsudligningen og hovedstadsudligningen og vil inden for det demografiske kriteriums samlede vægt tælle 2 procent. Grundtillægget afskaffes.

I opgørelsen af det socioøkonomiske udgiftsbehov indføres et nyt sæt udgiftsbehovskriterier og vægte i både landsudligningen og hovedstadsudligningen med henblik på at afspejle kommunernes nye sociale opgaver og generelt forbedre udligningen af kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov. De nye socioøkonomiske udgiftsbehovskriterier og vægte er vist i bilag A.

Med en højere samlet vægt for de socioøkonomiske udgiftsbehov i udgiftsbehovsudligningen tages der højde for, at de sociale udgifter generelt er øget i kommunerne. Sammensætningen af socioøkonomiske kriterier i et nyt socioøkonomisk indeks tager endvidere højde for, at kommunerne overtager en række sociale opgaver fra amterne og er udtryk for den udvikling, som har fundet sted i samfundet og i de socioøkonomiske strukturer. Herudover samles alle kriterier til forklaring af socioøkonomiske udgiftsbehov i ét indeks, hvilket indebærer en forenkling af opgørelsen af det demografiske udgiftsbehov. Samlet opnås i udgiftsbehovsudligningen en forbedret sammenhæng med de sociale udgifter i kommunerne.

Aftale om en kommunal finansieringsreform

Der er enighed om, at behovet for ændringer i de socioøkonomiske kriterier skal vurderes i lyset af de første erfaringer med kommunalreformen. Partierne vil derfor i folketingssamlingen 2008/09 vurdere behovet for eventuelle ændringer i de socioøkonomiske kriterier med virkning fra udløbet af den særlige overgangsordning på socialområdet i 2010. Den nærmere proces for eventuelle justeringer i kriterierne er beskrevet i bilag A.

Personafgrænsningen i den særlige udgiftsbehovsudligning vedrørende udlændinge gøres mere nutidig. Det indebærer, at personkredsen udvides, samtidig med at tilskudsbeløbet pr. person sænkes med 10 procent. Beløbene før og efter ændringen fremgår af bilag A. Afgrænsningen af udlændinge opdateres tilsvarende i opgørelsen af kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov til brug for den generelle udgiftsbehovsudligning.

Endelig afskaffes den særlige udligning vedrørende asylansøgere, da denne personkreds ikke i væsentligt omfang medfører kommunale udgifter. Den specielle udligning vedrørende sociale udgifter til flygtninge udfases som allerede vedtaget i forbindelse med integrationsloven. Ordningen vil være udfaset med udløbet af tilskudsåret 2009.

Automatisk tilpasning af udligningen til stigende sociale udgifter

Kommunernes sociale udgifter, herunder udgifter til førtidspension, har gennem en årrække været stigende, bl.a. på grund af den gradvise omlægning til lavere statsrefusion. Det nuværende udligningssystem har ikke kompenseret kommunerne for denne gradvise udvikling, som vil fortsætte over en række år.

Derfor tages der i udligningssystemet fremover på flere måder hensyn til førtidspensionsudgifternes udvikling. Dels forbedres og nuanceres de socioøkonomiske kriterier, herunder revideres bl.a. kriteriet for familier i visse boligtyper, så det også medtager antallet af familier med fast bopæl i fritidshuse. Dels indføres der som noget nyt en årlig forhøjelse af de socioøkonomiske kriterier i udligningen, sådan at der automatisk tages hensyn til den gradvise stigning i udgifterne. På basis af den forventede udvikling fastsættes det, at den samlede vægt for de socioøkonomiske kriterier fra og med 2008 hvert år forøges med ¼ procentpoint, mens de demografiske kriteriers vægt nedsættes tilsvarende. Herudover vil førtidspensionsudgif-

terne også indgå i vurderingen i 2008/09 af de socioøkonomiske kriterier, jf. bilag A.

Ældrepulje

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti ønsker at bibeholde den særlige ældrepulje på ½ mia.kr. Denne pulje fordeles som hidtil i forhold til en særlig demografisk nøgle på ældreområdet.

Ny udligning af selskabsskat

Kommunernes andele af selskabsskatten indgår i dag slet ikke i udligningen. Nogle kommuner får derfor ubeskåret et meget stort provenu af selskabsskat, om end der er tale om en usikker og noget svingende finansieringskilde. Det forekommer ikke rimeligt, at denne skattekilde til forskel fra andre skattekilder ikke indgår i udligningen.

Der indføres derfor en særskilt udligning af selskabsskat på 50 procent af forskellen i forhold til landsgennemsnittet. Udligningen vil bidrage til en mere jævn udvikling i de enkelte kommuners indkomstforhold. Med et udligningsniveau, hvor det kun er 50 procent af skatteindtægterne over landsgennemsnittet, der udlignes, vil der fortsat være et betydeligt incitament for den enkelte kommune til at tiltrække nye virksomheder.

Enkelte kommuner vil med en fuld og øjeblikkelig indførelse af selskabsskatteudligningen få betydelige tab. For disse kommuner gennemføres en særlig nedslagsordning som en del af selskabsskatteudligningen. Det sker ved at give de pågældende kommuner et nedslag i det provenu, der indgår i udligningen. For de kommuner, der i 2007 har et selskabsskatteprovenu, der overstiger 1 procent af beskatningsgrundlaget, fastsættes et nedslagsbeløb svarende til den del af provenuet, der ligger ud over 1 procent af beskatningsgrundlaget. Dette beløb holdes uden for udligningsordningen. Nedslagsordningen videreføres, således at der også for senere år ydes nedslag for provenu ud over 1 procent af beskatningsgrundlaget. Dog maksimeres nedslagsbeløbet for den enkelte kommune i udligningen, således at det fra 2008 ikke kan overstige foregående års nedslagsbeløb. Kommuner, der i 2007 har gevinst ved de samlede ændringer, inklusive selskabsskatteudligningen, vil dog ikke blive omfattet af nedslagsordningen.

Aftale om en kommunal finansieringsreform

Særordninger og tilskud til vanskeligt stillede kommuner mv.

Med indførelsen af det nye udligningssystem tages der i meget højere grad hensyn til ugunstigt stillede kommuners behov i selve udligningssystemet. Systemet vil således i langt større omfang opfange særlige forhold i de enkelte kommuner.

Derfor er det muligt at omlægge en række eksisterende særordninger til bloktilskud. Der omlægges fra 2007 særordninger til et samlet beløb på over 10 mia.kr. I bilag B findes en oversigt over de særordninger, der afskaffes, og en beskrivelse af de tilbageværende ordninger for ø-kommuner og vanskeligt stillede kommuner.

Reguleringsmekanisme for bloktilskuddet

Den hidtidige praksis med fastsættelse af et særligt etårigt balancetilskud i tilslutning til de årlige økonomiforhandlinger lovfæstes. Dette indebærer, at tilskuddet med Finansudvalgets tilslutning i forhold til foregående år kan afvige i både op- og nedadgående retning. Denne ordning har igennem flere år været særskilt hjemlet på bloktilskudsaktstykket.

Det fastslås samtidig i den kommunale udligningslov, at hovedreglen for fordeling af bloktilskud vil være indbyggertal, men at ekstraordinære ændringer i bloktilskuddet, navnlig i form af balancetilskud på det årlige bloktilskudsaktstykke og eventuelle senere reguleringer, der sker i medfør af tilskudsloven, med Finansudvalgets tilslutning kan fordeles i forhold til kommunernes beskatningsgrundlag. Med denne særlige fordelingsmulighed øges muligheden for at foretage en byrdefordelingsmæssigt afbalanceret regulering af bloktilskuddet.

Der er behov for at sikre et fast lovgrundlag for de situationer, hvor der i løbet af året, fx efter kommunernes budgetvedtagelse, opstår behov for regulering af bloktilskuddet. Derfor præciseres det i tilskudsloven, hvilken procedure der skal følges ved alle typer af regulering. Regulering kan således ske, men kræver Finansudvalgets tilslutning. Herved sikres det, at Folketinget altid inddrages via Finansudvalget på samme måde som ved den første tilskudsfastsættelse på det årlige bloktilskudsaktstykke.

Omlægning af skatterne

Det fremgår af "Aftale om strukturreform", juni 2004 (kommunalreformaftalen), at partierne bag aftalen vil gennemføre en afskaffelse af amtsskatterne og indføre et sundhedsbidrag på 8 procent. Endvidere blev det aftalt at indføre en ny finansiering af regionerne.

Det Radikale Venstre har noteret sig, at disse ændringer gennemføres af partierne bag kommunalreformaftalen ved særskilte lovforslag om et sundhedsbidrag og om ophævelse af lov om amtskommunal indkomstskat. Aftalen om den fremtidige indretning af den kommunale finansiering hviler på, at disse ændringer vil blive gennemført, og at den kommunale finansiering må indrettes på dette grundlag.

Indkomstskatter

Der er enighed om, at kommunerne får tilført den del af amtsskatterne, som ikke bliver omlagt til et sundhedsbidrag, jf. ovenfor. Kommunerne vil således i 2007 i gennemsnit kunne forhøje kommuneskatten med 3,93 procentpoint. Forhøjelsen vil dog variere fra amt til amt afhængig af størrelsen af de amtslige udgifter, der overføres til kommunerne i amtet. Indtægterne fra disse skatter er, ligesom tilførslen af de amtslige ejendomsskatter, indregnet i den enkelte kommunes økonomiske udgangspunkt før ændringer i udligningssystemet.

Ejendomsskatter

Kommunerne kan i dag opkræve grundskyld inden for et interval fra 6 til 24 promille. Amternes grundskyld er ved lov fastlagt til 10 promille. For landbrug og skovbrug mv. gælder særlige regler. Der er mellem partierne enighed om, at grundskylden teknisk omlægges, således at kommunerne får overført den amtskommunale grundskyld. Dette er ensbetydende med, at kommunerne fremover kan udskrive grundskyld inden for intervallet 16-34 promille, ligesom den særlige grundskyld for landbrug og skovbrug omlægges på det nuværende niveau.

Samtidig overføres amternes ret til at opkræve dækningsafgift af offentlige ejendomme til kommunerne, idet der dog samtidig sker en harmonisering af reglerne om kommunernes opkrævning af dækningsafgift af offentlige ejendomme. Det drejer sig dels om at harmonisere de regler, der gælder i

Aftale om en kommunal finansieringsreform

Københavns, Frederiksberg og Bornholms Kommuner, med de regler, der gælder i det øvrige land, dels om at harmonisere dækningsafgiftsreglerne for de enkelte typer af offentlige ejendomme. Der er enighed om at fastlægge promillesatsen for samtlige offentlige ejendommers grundværdi på det niveau, der i dag gælder for ejendomme, der ikke er statslige. De kommunaløkonomiske virkninger heraf er medregnet i de byrdefordelingsmæssige beregninger i bilag D.

Ordningen med indefrysning af ejendomsskatter videreføres uændret. I loven foretages således alene tekniske tilpasninger til de amtskommunale ejendomsskatters overførsel til kommunerne.

Ejendomsværdiskat, skat af aktieindkomster og pensionsafgifter omfordeles

Ejendomsværdiskat, skat af aktieindkomster og pensionsafgifter er indkomstkilder, som den enkelte kommune kun har ringe indflydelse på, og derfor kan de – uden fare for at skade den enkelte kommunes incitament – med rette udlignes kraftigere end andre indkomster.

Der er på den baggrund enighed om, at disse skattekilder kan omfordeles, så provenuet fordeles i forhold til indbyggertal. Dette gøres ved, at kommunernes andel af disse skatteindtægter overgår til staten med kompensation til kommunerne over bloktilskuddet. Omlægningen til bloktilskud svarer til en 100 procents udligning af disse skatteindtægter. Med ordningen sker der en forenkling i forhold til i dag, hvor skatteindtægterne er delt mellem forskellige myndigheder.

Forenklinger i indkomstskattereglerne

Ophævelse af sondringen mellem selvangiven og lignet indkomst

I forbindelse med udligningsreformen i 1996 blev der for at understøtte kommunernes ligningsincitament indført en ordning med sondring mellem selvangiven og lignet indkomst, således at udligningen alene skete på grundlag af den selvangivne indkomst. Denne sondring medvirker til at komplicere systemet, og partierne er enige om, at sondringen mellem selvangiven og lignet indkomst ophæves som følge af ligningsopgavens overførsel til staten, således at der fremover udlignes på den lignede indkomst.

Forenklinger af skattedelingsregler mv.

Herudover er der enighed om, som foreslået af Finansieringsudvalget, at foretage en række forenklinger i skatteafregningen over for kommunerne. Det drejer sig om:

- Ændret kommunal andel af dødsboskat ved manuel ansættelse (fordelingsreglen ændres, således at den svarer til det, som gælder for de øvrige skatter fra dødsboer og for en række andre skattearter)
- Afskaffelse af kommunal andel af indkomstskat for begrænset skattepligtige
- Ophævelse af regel om, at kommuner skal bære andel af skatterestancer
- Afskaffelse af kommunal andel af bøder efter skattekontrolloven

Den kommunaløkonomiske virkning af disse forenklinger er medtaget i de byrdefordelingsmæssige beregninger i bilag D.

Der gennemføres desuden en forenkling af viderefordelingsreglerne for kommunernes andel af selskabsskat, hvor selskabsskatten fordeles fra hjemstedskommunen til de kommuner, der i øvrigt har afdelinger af selskabet. Systemet med viderefordeling bibeholdes, men baseres fremover alene på den såkaldte lønningsregel. Herved opnås en forenkling, og der skabes grundlag for at arbejde videre med mulighederne for en mere mekanisk fordeling, eventuelt baseret på eksisterende eller kommende indkomstregistre.

Budgettering af indkomstskattegrundlaget

Endvidere er der enighed om at foretage en forenkling af reglerne for kommunernes budgettering af deres indkomstskattegrundlag. Disse regler har betydning både for afregningen af kommuneskatterne og for udligningsberegningen.

Den nuværende ordning med valg mellem to budgetteringsmetoder har været udsat for kritik, fordi det i forbindelse med valget mellem de to metoder kan være vanskeligt at forudsige, hvilken metode der vil være mest gunstig for kommunen. Derfor fremgår det allerede af kommunalreformaftalen, at det skal overvejes at gøre anvendelsen af et statsgaranteret udskrivningsgrundlag obligatorisk. Partierne er enige om at ændre systemet, således at ingen kommuner længere behøver at foretage en vanskelig vur-

Aftale om en kommunal finansieringsreform

dering på forhånd af, om deres skattegrundlag vil vokse mere eller mindre end landsgennemsnittet. I stedet vil der blive lavet en ordning, således at alle kommuner forskudsbudgetterer på samme grundlag (samme vækstprocent), men sådan at alle kommuner, der har et faktisk skattegrundlag, der overstiger det budgetterede grundlag, vil få en efterregulering, så de får det fulde faktiske provenu af indkomstskatterne. For lavvækstkommuner indebærer ordningen en garanti, sådan at de kan beholde det forskudsbudgetterede provenu uden efterregulering.

Efterreguleringer

Efterreguleringen af indkomstskat til væstkommunerne, jf. ovenfor, vil blive foretaget på grundlag af en opgørelse 1. maj i året to år efter indkomståret svarende til den nuværende opgørelsesdato for efterreguleringer.

I naturlig tilknytning til ændringen af budgetteringen af indkomstskattegrundlaget er der enighed om at afskaffe alle efterreguleringer af indkomstskatten for tidligere år, dvs. årene før det indkomstår, som den ovennævnte efterregulering vedrører. I dag foretages efterreguleringer for indkomstår op til 14 år tilbage i tiden. Afskaffelsen af disse efterreguleringer skal endvidere ses i lyset af, at efterreguleringerne – ligesom restancereglerne, der foreslås afskaffet, jf. ovenfor – navnlig har været begrundet i ligningsopgavens placering hos kommunerne.

Afskaffelse af efterreguleringer for "gamle" år har også betydning for udligningssystemet, hvor efterreguleringen for disse år kan afskaffes som konsekvens.

Medfinansiering af det skrå skatteloft

I skattesystemet er indlagt en øvre grænse på 59 procent for skatten af den sidst tjente krone (det skrå skatteloft). Skatteloftet betyder, at der i kommuner, hvor den samlede kommunale og amtskommunale indkomstskat overstiger 32,5 procent, ydes borgere, der betaler topskat, et nedslag i skatten. Som udgangspunkt betales dette nedslag af staten. Der har dog i de senere år været indført en ordning, hvorefter kommuner og amtskommuner i tilfælde af kommunale skattestigninger finansierer de stigninger i statens udgifter til nedslag, der udløses af skattestigningen. Der er enighed om, at dette medfinansieringssystem bør fortsætte, således at kommunerne ikke

får mere ud af en skattestigning, end hvad borgerne rent faktisk betaler. Som følge af den nye fordeling af de hidtidige amtsskatter vil kommunal medfinansiering fremover blive udløst ved skattestigninger, der ligger ud over en kommuneskat på 24,5 procent

Kommuner medfinansierer efter den nuværende ordning i forhold til eventuelle skattestigninger siden 1998. Som konsekvens af kommunalreformen "nulstilles" systemet med virkning fra 2007, således at det fremover vil være eventuelle kommunale skattestigninger i forhold til dette år, der udløser kommunal medfinansiering. Den hidtidige medfinansiering modregnes over bloktilskuddet.

Overgangsbestemmelser/regulering af skatten i 2007

Der er enighed om, at det vil være rimeligt at indføre det nye og bedre udligningssystem hurtigst muligt, men på en måde, så den enkelte kommunes økonomi ikke udsættes for drastiske ændringer.

Derfor indføres det nye udligningssystem, sådan at der i 2007 gives mulighed for en første tilpasning til tab og gevinster, der ligger på eller under 0,2 procent af beskatningsgrundlaget. I det omfang kommunen har tab og gevinst over dette niveau, vil der i 2007 blive fastsat øvre grænser for kommunens beskatning, der tager hensyn til overskydende tab og gevinster. (Om overgangsordning for ø-kommuner, se bilag B). Den øvre grænse beregnes, således at der tages udgangspunkt i det beregnede beskatningsniveau for den nye kommune efter omlægning af amtsskatterne og herefter korrigeres med højst 0,8 procent af beskatningsgrundlaget afhængig af tab og gevinst. I bilag E er vist de beregnede øvre grænser for den kommunale beskatning i 2007. Reglerne om de øvre grænser vil respektere de vilkår, der er fastsat om differentieret skatteudskrivning for visse kommunesammenlægninger.

For de kommuner, der har tab og gevinst herudover, vil der i de følgende år ske en indfasning, så tab i udligningen indføres gradvist og med et maksimalt tab på 0,2 procent af beskatningsgrundlaget om året.

Ordnningen finansieres af kommuner med gevinst ud over 1,0 procent af beskatningsgrundlaget i 2007 stigende med 0,2 procent af beskatnings-

Aftale om en kommunal finansieringsreform

grundlaget årligt. En nettoudgift ved overgangsordningen afregnes over bloktilskuddet.

Fra og med tilskudsåret 2010 vil reguleringsmekanismen vedrørende mulig forhøjelse af udligningsniveauet i landsudligningen kunne udløses.

Langt de fleste kommuner vil have foretaget den nødvendige tilpasning til den øvrige del af reformen i 2007, 2008 eller senest i 2009. Kun en enkelt kommune vil ikke før 2010 have gennemført den fulde tilpasning. Denne kommune vil modtage overgangstilskud via særtilskudsmidlerne til at imødegå et eventuelt tab på reguleringsmekanismen for landsudligningen i de år, hvor den øvrige del af reformen endnu ikke er fuldt indfaset.

Af hensyn til at sikre vilkårene for kommunernes økonomi inden for den øvre grænse for skatterne i 2007 er partierne enige om at fastfryse grund- og udviklingsbidraget til regionerne i 2007 (1.000 kr. pr. indbygger på sundhedsområdet og 100 kr. pr. indbygger på udviklingsområdet i 2003-niveau).

Momsudligningsordningen

Med henblik på at få en større gennemsækelighed og en mere enkel finansiering ændres momsudligningsordningen, så der ikke længere opkræves et selvstændigt momsbidrag, men sådan at kommunernes finansiering af momsrefusionen i stedet reguleres over bloktilskuddet.

Samme ordning indføres for regionerne. I momsudligningsloven foretages endvidere tekniske tilpasninger som følge af amtskommunernes nedlæggelse.

Forskellige forhold

Regeringen fremsætter snarest lovforslag til gennemførelse af de aftalte ændringer i finansieringssystemet. Lovforslagene drøftes mellem aftalepartierne før høringsrunde og fremsættelse. Partierne har noteret sig, at Finansieringsudvalget ikke har foreslået ændringer i den lovfæstede refusionsordning på det sociale område.

Aftale om en kommunal finansieringsreform

I lovændringerne medtages samtidig en ordning, der understøtter kommunernes indseende med regionernes økonomi og dermed giver kommunerne bedre mulighed for at deltage i dialog med regionen om udviklingen i udgifterne på sundhedsområdet mv. Den større indsigt skabes ved, at regionerne i tilknytning til deres egen økonomiske forvaltning fire gange årligt sender oversigter til kommunerne om den forventede økonomiske udvikling i regnskabsåret. Dette materiale kan danne grundlag for en drøftelse i kontaktudvalget mellem region og kommuner.

Endvidere medtages i lovændringerne en ordning, hvorefter der skabes hjemmel til en indbyrdes efterregulering mellem HS-kommunerne af de to kommuners bidrag til HS for så vidt angår 2005 og 2006.

Aftale om en kommunal finansieringsreform

Bilag A. Udgiftsbehov

I *tabel A.1* er angivet kriterier og vægte i opgørelsen af socioøkonomiske udgiftsbehov i den kommunale udligning.

Tabel A.1. Oversigt over socioøkonomiske udgiftsbehovskriterier og vægte

Kriterium	Vægt i Landsudligning	Vægt i hovedstadsudligning
20-59 årige uden beskæftigelse over 5 pct. 1)	18 pct.	10 pct.
20-49 årige uden erhvervsuddannelse	17,5 pct.	25 pct.
Revideret boligstøttekriterium	5 pct.	7,5 pct.
Psykiatriske patienter	5 pct.	10 pct.
Familier i visse boligtyper	15 pct.	7,5 pct.
Børn i familier med højeste uddannelse på grundniveau/uoplyst	15 pct.	25 pct.
Enlige over 65 år	2,5 pct.	10 pct.
Personer med lav indkomst	10 pct.	
Handicappede uden for arbejdsstyrken	5 pct.	
Antal indvandrere og efterkommere	2,5 pct.	5 pct.
Tabte leveår	2,5 pct.	
Fald i befolkningstal	2 pct.	

1) Det største antal 20-59 årige uden beskæftigelse over 5 pct. i det senest opgjorte år eller tre år tidligere. Korrektionen skal sikre, at kommunerne får et økonomisk udbytte ved en skabt fremgang i beskæftigelsen.

Tabel A.2 viser tilskudsbeløb vedrørende udlændinge i den generelle udligningsordning før og efter reformen, hvor personafgrænsningen efter reformen er gjort mere nutidig.

Tabel A.2. Tilskudsbeløb i den generelle udligningsordning vedrørende udlændinge

2006-niveau	Nuværende tilskudsbeløb pr. udlænding fra 3. lande	Nyt tilskudsbeløb pr. udlænding og efterkommer fra ikke-vestlige lande
Tilskud pr. udlænding	5.070 kr.	4.563 kr.
Yderligere tilskud pr. udlænding i aldersgruppen 0-5 årige	4.959 kr.	4.463 kr.
Yderligere tilskud pr. udlænding i aldersgruppen 6-16 årige	20.368 kr.	18.331 kr.

Der er enighed om, at det for at sikre en vellykket kommunalreform er meget vigtigt, at de socioøkonomiske kriterier bedst muligt afspejler kommunernes nye udgiftsbehov, navnlig på socialområdet.

De kriterier, der fremgår af tabel A.1 ovenfor, er fastsat ud fra grundige analyser baseret på den nuværende viden om opgaveflytninger og forventede udgifter i enkeltkommuner efter kommunalreformen.

Partierne er enige om, at det er vigtigt fortsat at arbejde på at sikre den bedst mulige kvalitet i målingen af kommunernes udgiftsbehov. Derfor er partierne enige om allerede inden lovforslagets fremsættelse at vurdere mulighederne for eventuelle ændringer i udgiftsbehovskriteriet på handicapområdet for at undersøge, om det vil være muligt at forbedre kriteriet, så det i endnu højere grad kan repræsentere udgifterne på området.

Den allerede vedtagne, nye refusionsordning på socialområdet vil først få fuld virkning i 2010. Virkningen af det nye udligningssystem er beregnet under forudsætning af det endelige refusionsniveau. Indtil da er der imidlertid fastsat en overgangsordning, hvor kommunerne vil få en ekstra refusionsdækning for at udjævne overgangen fra det hidtidige grundtakstsystem. Denne overgangsordning supplerer de overgangsmekanismer i det generelle finansieringssystem, der følger af denne aftale.

Betydningen af at have dækkende socioøkonomiske kriterier vil stige i takt med refusionsordningens nedtrapning. Der er derfor enighed om at bede Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg om at følge udvik-

Aftale om en kommunal finansieringsreform

lingen i de sociale udgifter i kommunalreformens første år og vurdere, om der er behov for at justere de socioøkonomiske kriterier og/eller vægten af disse. På baggrund af udvalgets vurderinger vil partierne bag aftalen i folketingssamlingen 2008/09 drøfte fremsættelse af forslag om justeringer af kriterierne og/eller vægten af disse med virkning fra 2010.

Bilag B. Tilskud til vanskeligt stillede kommuner mv.

Der er enighed om, at særlige ordninger så vidt muligt omlægges til bloktilskud, jf. aftaleteksten. De ordninger, som omlægges til bloktilskud, er vist i *tabel B.1.*

Tabel B.1. Afskaffelse af hidtidige særordninger, mio. kr. (2005-niveau)

Overgangstilskud vedr. refusionsomlægninger	50,5
Overgangstilskud vedr. specialundervisning	20,9
Refusionstilskud vedr. grundtakstområdet	6.248,9
Børne- og familietilskud vedr. grundtakstområdet	1.201,8
Overgangstilskud til København og Frederiksberg vedr. grundtakstområdet	945,1
Tilskud vedr. 12 promille loftet på produktionsjord	174,3
Udligningstillæg	419,8
Tilskud vedr. belastning på overførselsområdet	1.000,0
Tilskud til ø-kommuner 1)	26,4
Tilskud til løsning af boligsociale opgaver	44,5
Boligstøtteudligning i hovedstadsområdet 2)	0
Udligningsordning vedr. kommuner, der modtager asylansøgere 3)	0
I alt	10.132,2

1) Det nuværende tilskud til kommunerne på Ærø, Samsø og Læsø er halveret, da den nye udligningsordning tilgodeser disse kommuner set under ét.

2) Udligningsomfanget i denne ordning er 1.559,6 mio.kr. i 2006.

3) Udligningsomfanget i denne ordning er 12,0 mio.kr. i 2006.

De særordninger, der bibeholdes, er begrundet i, at det er vanskeligt i et generelt og automatisk system at tage højde for alle tilskudsbehov. Erfaringsmæssigt vil der være behov for fx at hjælpe en kommune gennem midlertidige vanskeligheder med et skønsmæssigt udmålt særtilskud. I andre tilfælde har kommuner med specielle forhold, fx ø-kommuner, nogle særlige udgifter, som ikke kan kompenseres gennem det generelle system, men hvor der kan være behov for at fastsætte særlige tilskud i loven.

På den baggrund er der enighed om at videreføre de særlige tilskudsordninger vedrørende henholdsvis tilskud til vanskeligt stillede kommuner og kommuner i hovedstadsområdet med særlige økonomiske vanskeligheder.

Aftale om en kommunal finansieringsreform

Niveauet for tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner fastsættes til 180 mio.kr. Det er uændret i forhold til særtilskudspuljen for 2006, ekskl. ekstraordinære midler.

Beregningerne vedrørende finansieringsreformen hviler på en række alt andet lige forudsætninger om opgaveflytninger og skatteniveauer mv., ligesom forudsætningerne er indbyrdes afhængige. Da disse forudsætninger kan være forbundet med en vis usikkerhed, afsættes der i 2007, som i 2006, forlods i økonomiforhandlingerne ekstra 150 mio.kr. af balancetilskuddet til en midlertidig forhøjelse af tilskudspuljen, således at flere kommuner kan komme i betragtning i dette år. Forhøjelsen sker under hensyntagen til, at der i 2007, som i 2006, vil gælde et skatteloft for den enkelte kommune.

Tilskuddet skal som hidtil kunne fordeles efter konkrete ansøgninger, men en del af tilskuddet skal anvendes til kommuner, som indgår en flerårig udviklingsaftale med Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Udviklingsaftalen skal fokusere på udviklingsinitiativer, som kan skabe en langsigtet kommunaløkonomisk bæredygtighed i de pågældende kommuner. Udvælgelseskriterierne for kommuner er fastlagt på forhånd, jf. bilag C, hvorimod selve beløbet aftales mellem ministeriet og kommunen.

For vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet fastholdes den nuværende tilskudspulje svarende til 0,1 procent af beskatningsgrundlaget. Puljen finansieres af kommunerne i hovedstadsområdet med et bidrag, som opkræves efter indbyggertal. Kommunerne i hovedstadsområdet skal således i 2007 inden for skatteprocenterne angivet i bilag E finansiere en særtilskudspulje svarende til det nuværende niveau. Disse kommuner vil inden for denne pulje kunne ansøge om et særtilskud i 2007. Tilskudspuljen fordeles af indenrigs- og sundhedsministeren.

I overensstemmelse med aftalen af 19. maj 2005 om sammenlægning af Farum og Værløse Kommuner ydes den nye Furesø Kommune et tilskud på 50 mio. kr. årligt fra 2007 til og med 2021 fra puljen. Tilskuddet reguleres årligt med udviklingen i det kommunale beskatningsgrundlag i hovedstadsområdet.

Eventuelle overskydende midler i puljen til kommuner i hovedstadsområdet med særlige økonomiske vanskeligheder kan tilbagebetales. Midlerne fordeles mellem kommunerne i hovedstadsområdet efter samme nøgle, som er anvendt ved opkrævning af bidrag til puljen, dvs. indbyggertal.

En nærmere vurdering af muligheden for en reduktion af særtilskudspuljen for hovedstadsområdet foretages i samlingen 2008/2009, hvor der også skal foretages en vurdering af de socioøkonomiske kriterier, jf. bilag A.

De byrdefordelingsmæssige beregninger er opstillet under den forudsætning, at fordelingen og finansieringen af skønsmæssige særtilskud ikke fører til forskydninger mellem kommunerne set i relation til kommunernes behov for særtilskudsmidler.

Særtilskudsmidlerne er afsat med henblik på at dække sådanne særlige behov, som ikke opfanges af det generelle udligningssystem. Disse særlige behov varierer mellem kommunerne fra år til år. En uændret byrdefordeling vil således ikke være ensbetydende med en uændret fordeling af særtilskudsmidlerne, idet disse skal fordeles efter en konkret vurdering af de aktuelle særlige forhold, som for den enkelte kommune kan ændre sig ganske væsentligt fra år til år.

Det må således bl.a. forudses, at behovet for tilførsel af midler vil reduceres i lyset af, at en række mindre kommuner i 2007 sammenlægges til større og betydeligt mere økonomisk robuste kommuner. Da forudsætningerne for beregningerne vedrørende finansieringsreformen er forbundet med en vis usikkerhed, vil der dog også i 2007 kunne opstå nye uforudsete behov for særtilskudsmidler i enkeltkommuner, herunder i lyset af de store opgave- og finansieringsmæssige omlægninger, som finder sted.

Ved fastsættelsen af niveauet for tilskudspuljerne indgår også et hensyn til, at visse kommuner såvel i hovedstadsområdet som i det øvrige land allerede på nuværende tidspunkt kan forventes at have behov for tilførsel af særtilskudsmidler, jf. i øvrigt bilag C om udviklingsaftaler.

Med de nævnte puljestørrelser er der enighed om, at der vil være mulighed for, at disse kommuner kan modtage særtilskud på et niveau, så deres økonomiske muligheder opretholdes.

Aftale om en kommunal finansieringsreform

Med hensyn til særtilskudsmidlernes fordeling må det så vel for hovedstadsområdet som for det øvrige land forventes, at disse vil blive fordelt på en relativt lavere andel af kommunerne end i dag.

Herudover vil der også fremover være visse særlige ordninger, som bl.a. skyldes særlige geografisk bestemte udgiftsbehov.

For så vidt angår de "større øer", har der hidtil været ydet tilskud til Samsø, Læsø, Ærø og Bornholm efter den såkaldte § 22-ordning. Den andel af tilskuddet til Samsø, Læsø og Ærø, der ikke er omlagt som led i den samlede udligningsændring, bibeholdes, idet der dog for de tre øer fastlægges en særlig overgangsordning for 2007, som indeholder en omfordeling af tilskuddet. Denne omfordeling er indregnet i de byrdefordelingsmæssige konsekvenser i bilag D. Der igangsættes et arbejde med henblik på fastlæggelse af den fremtidige fordeling af tilskuddet fra og med 2008. For Bornholm bibeholdes den del af det særlige § 22-tilskud, som ikke er forudsat omlagt i forbindelse med loven om regionernes finansiering.

Til de kommuner, hvor de 27 danske småøer er beliggende, har der indtil nu været mulighed for tilskud fra to kilder. Dels via den såkaldte færgestøtteordning, dels via tilskudspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner. Det indgår i kommunalreformaftalen, at kommunerne fremover vil få det fulde ansvar for den færgebetjening, der ikke varetages af staten, og at færgestøtteordningen omlægges til et generelt tilskud, hvor både de hidtidige statslige og amtskommunale tilskud vil indgå i omlægningen. Det betyder, at tilskud fremover ydes som et særligt generelt tilskud til de pågældende kommuner.

Til ordningen tilføres den andel af særtilskudspuljen, der hidtil er udbetalt til disse kommuner med begrundelse i deres særlige ø-udgifter.

I den generelle tilskuds- og udligningslov fastlægges det samlede tilskudsbeløb med udgangspunkt i størrelsen af den nuværende støtteordning og de tilførte midler fra særtilskudspuljen. Beløbet fordeles efter en særlig nøgler. Virkningen af omlægningen er indregnet i de byrdefordelingsmæssige beregninger i bilag D.

Bilag C. Udvælgelse af kommuner, hvor der kan indgås udviklingsaftale

Som omtalt i bilag B anvendes en del af særtilskudsmidlerne til kommuner, som indgår en flerårig udviklingsaftale med Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Særligt vanskeligt stillede kommuner, der vil få mulighed for at indgå en sådan aftale, vil være kommuner, som opfylder alle følgende 5 objektive kriterier:

- Høj forsørgelsesbrøk
- Høj udgift til førtidspension
- Højt antal fuldtidsledige
- Fald i befolkningstallet
- Højt beskatningsniveau

Høj forsørgelsesbrøk

Kommuner med væsentligt (i udgangspunktet 10 procent) højere nettoudgifter til forsørgelse pr. 17-64 årig (social belastning) end landsgennemsnitligt.

Høj udgift til førtidspension

Kommuner, der har en væsentlig (i udgangspunktet 10 procent) højere bruttoudgift til førtidspensioner pr. 17-64 årig end landsgennemsnitligt.

Højt antal fuldtidsledige

Kommuner med et antal fuldtidsledige pr. 1.000 17-64 årige, der ligger væsentligt (i udgangspunktet 10 procent) over landsgennemsnittet.

Fald i befolkningstallet

Kommuner, som i flere af årene inden for den seneste 5-årige periode har oplevet et væsentligt fald i befolkningstallet fra de pågældende år til det efterfølgende. (I udgangspunktet kommuner, som i 3 ud af de seneste 5 år har haft et årligt fald i befolkningstallet på over ¼ procent).

Højt beskatningsniveau

Kommuner med et samlet beskatningsniveau (i procent af beskatningsgrundlaget), der ligger væsentligt (i udgangspunktet 1 procentpoint) over landsgennemsnittet.

Bilag D. Byrdefordelingsmæssige beregninger

Vedlagte tabel viser beregninger af de økonomiske konsekvenser for enkeltkommuner af reformen, når grundmodellen er fuldt indfaset.

Forklaring til tabel

Fortegn i tabellen: I søjle 1-3 er vist beløb i 1.000 kr. + betyder en gevinst for kommunen, mens – betyder tab.

I søjle 4-6 er de angivne beløb i søjle 1-3 omregnet til procent af den enkelte kommunes beskatningsgrundlag. I disse søjler betyder + et tab for kommunen, mens – betyder gevinst.

Søjle 1. Beregnet ændring af den enkelte kommunes økonomi som følge af kommunalreformen, dvs. virkningen af sammenlægningen af de hidtidige kommuner til 98 nye kommuner, overførslen af nye opgaver til kommunerne, overførslen af en del af den amtskommunale beskatning til kommunerne og afskaffelse af en række særlige tilskuds- og udligningsordninger. Det er forudsat, at alle kommunale merudgifter som følge heraf kompenseres via bloktilskuddet, og at alle kommunale merindtægter modregnes i bloktilskuddet. For den kommunale sektor set under ét er reformen således neutral, men for den enkelte kommune vil der være økonomiske forskydninger.

De økonomiske virkninger er beregnet under forudsætning af, at det nuværende tilskuds- og udligningssystem ikke ændres.

Beløbene er angivet i 1.000 kr.

Søjle 2. Ændringer af den enkelte kommunes økonomi som følge af indførelse af et nyt tilskuds- og udligningssystem. Indførelse af et nyt tilskuds- og udligningssystem tilføjer ikke yderligere midler til den kommunale sektor, men indebærer en omfordeling mellem kommunerne.

Beløbene er angivet i 1.000 kr.

Søjle 3. Den samlede økonomiske virkning for den enkelte kommune af kommunalreformen (søjle 1) og udligningsreformen (søjle 2).

Beløbene er angivet i 1.000 kr.

Søjle 4-6. Søjlerne 4-6 viser det samme som søjle 1-3, men angivet som procent af den enkelte kommunes beskatningsgrundlag.

Bilag E. Loft over kommunale skatteprocenter i 2007

De kommunale udskrivningsprocenter og grundskyldspromiller kan i 2007 ikke overstige de satser, der fremgår af vedlagte tabel. For kommuner, hvor der som led i kommunesammenlægningen er fastsat særlige vilkår om differentieret skattebetaling, vil disse vilkår blive respekteret under forudsætning af, at det samlede forudsatte provenu, der følger af tabellen, overholdes.

Med hensyn til de kommunale dækningsafgifter skal det bemærkes, at det kommunale provenu af dækningsafgift af forretningsejendomme i 2007 ikke kan overstige niveauet i 2006, reguleret for udviklingen i ejendomsværdierne.

